

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Bauditz, Sophus.; Omslagstegning af Hans Tegner.

Titel | Title:

Den gamle Kro

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

2. Oplag.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1912

Fysiske størrelse | Physical extent:

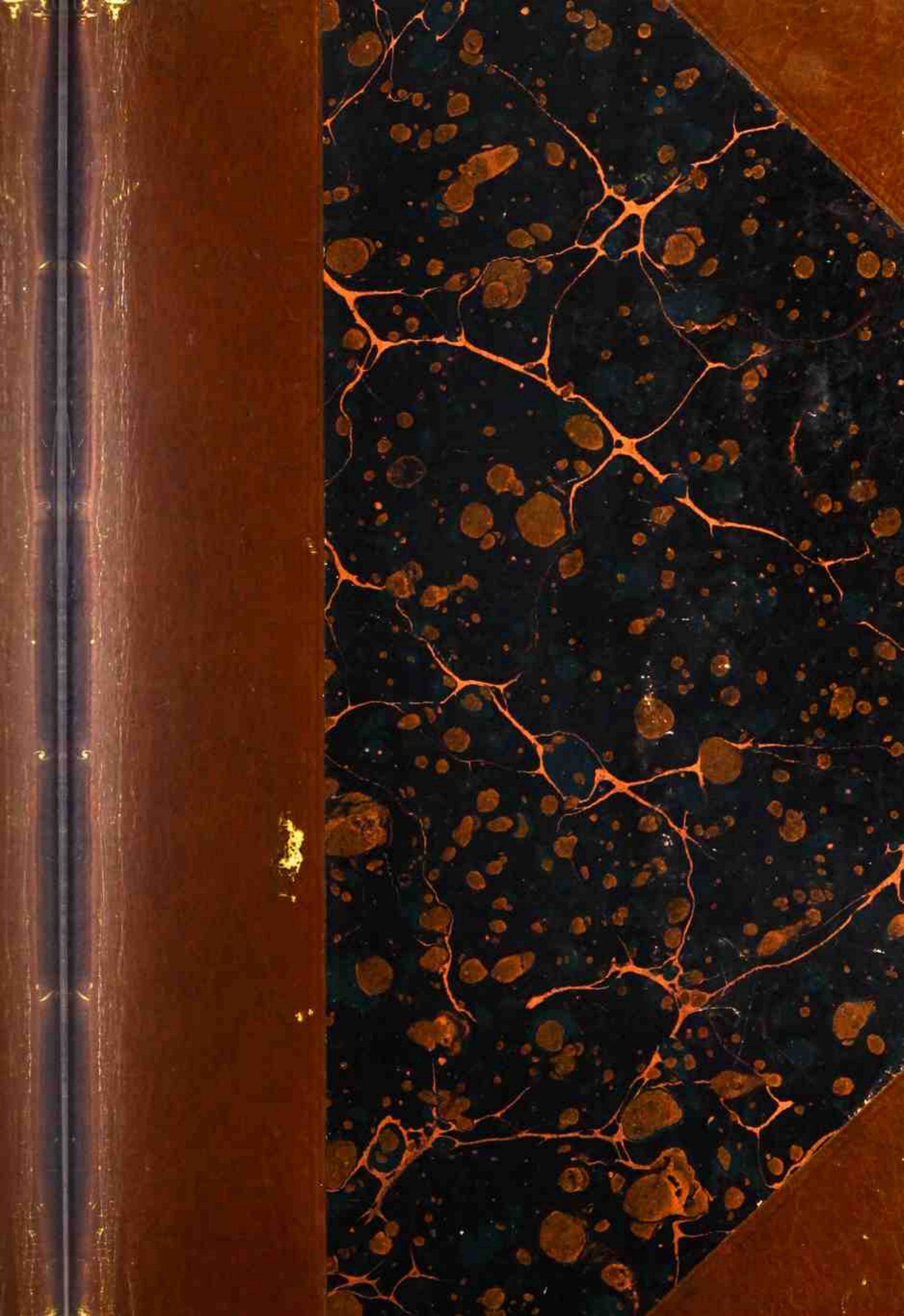
347 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

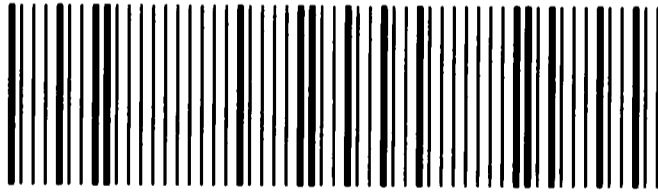
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

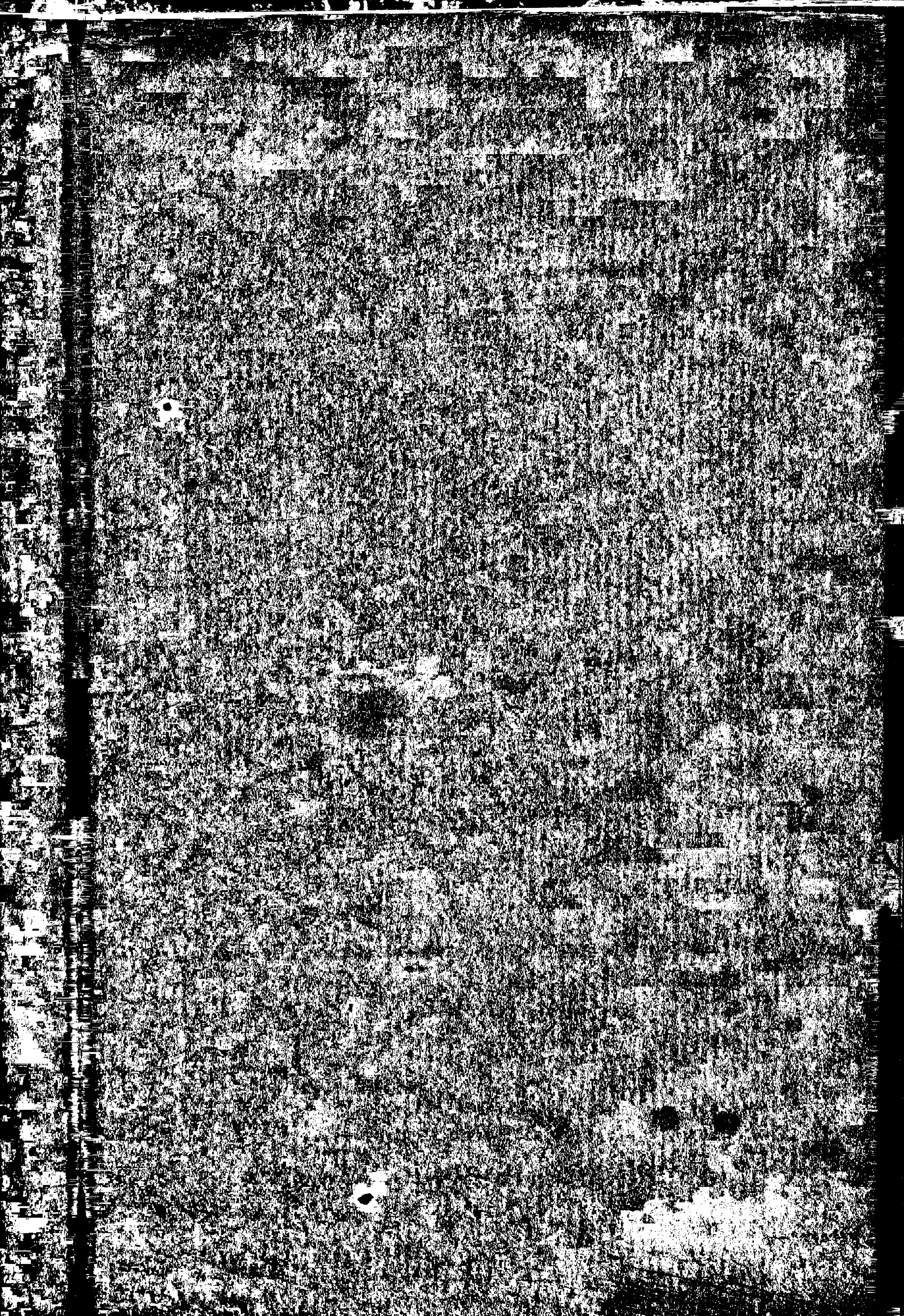
57-88

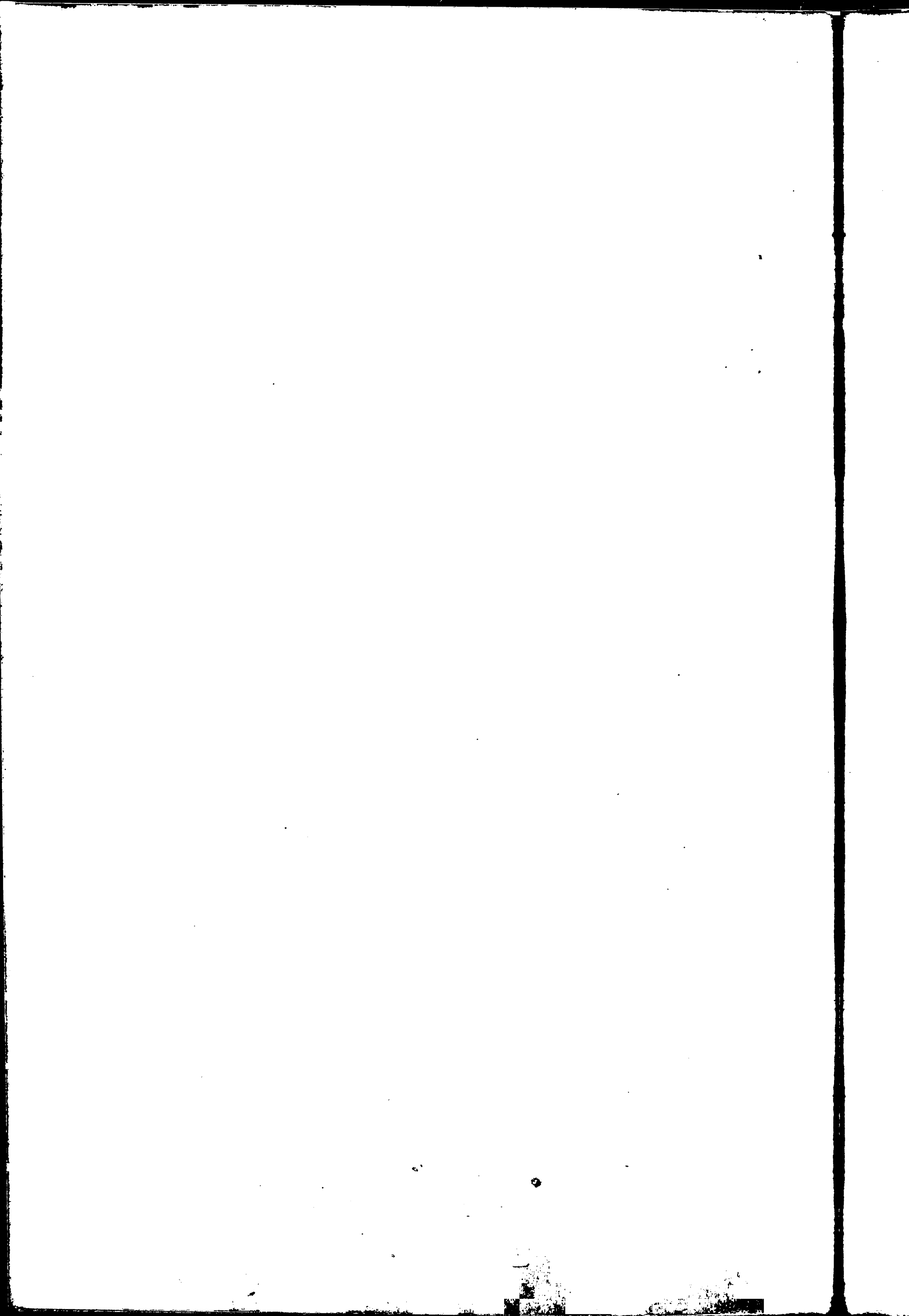
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021924068

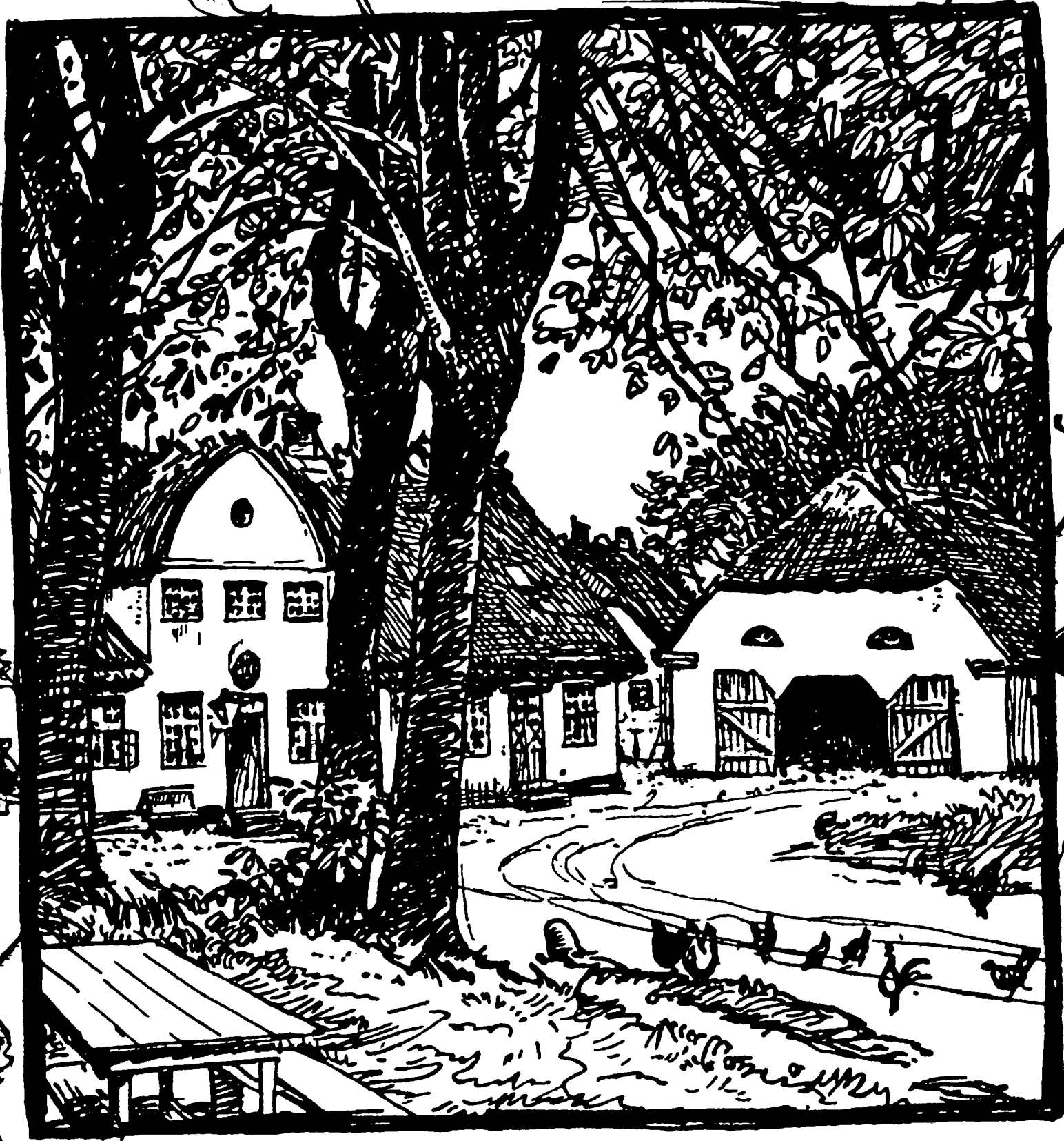

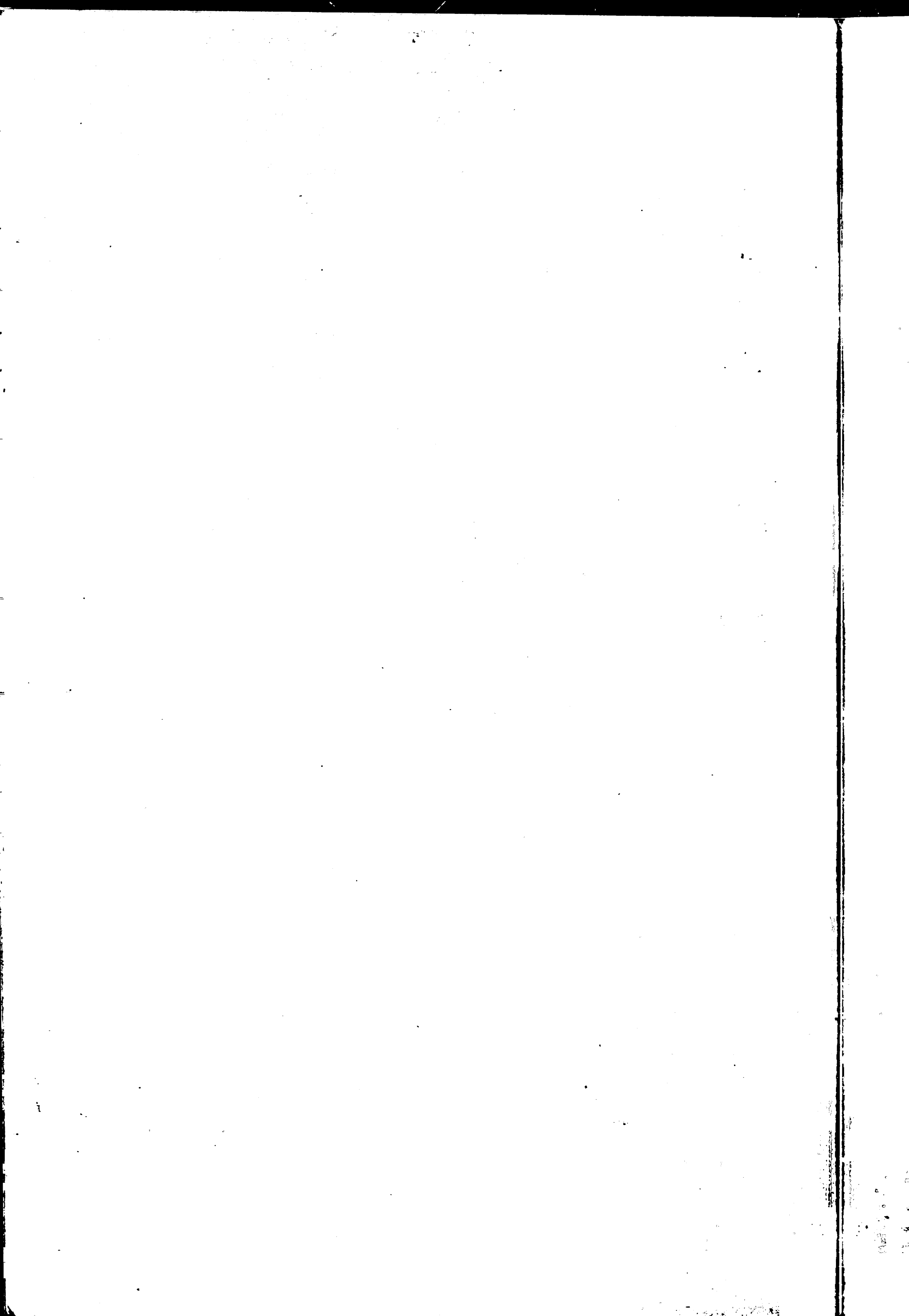

SOPHUS BAUDITZ

DEN GAMLE KRO

40 1166

DEN GAMLE KRO

OMSLAGSTEGNING AF PROFESSOR
HANS TEGNER

SOPHUS BAUDITZ

DEN GAMLE KRO

ANDET OPLAG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
1912

Copyright 1912
by
Sophus Bauditz,
Copenhagen.

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI
KØBENHAVN

Hvor og hvordan jeg gjorde Bekjendtskab med Capitain Riis, er jo paa en vis Maade ligegyldigt; men det var forresten ved en Klapjagt i Terp Skov.

At jeg iforveien kjendte ham af Omtale, følger af sig selv — *hvem* i Jylland kjendte ikke Capitainen fra Hjortholm Skov! Enhver Jyde — Østjyde i alt Fald — vidste, at han som attenaarig var gaaet frivillig med i 48, havde tjent sig op til Lieutenant, var bleven decoreret efter Fredericiaslaget og som Capitain havde været med i 64. Og saa vidste desuden Enhver, at han var en Jæger af Guds Naade og en kjærkommen Gjæst, hvor han viste sig.

Mit første Indtryk af Capitainen svarede ganske til, hvad jeg havde hørt om ham:

en Kjæmpeskikkelse var han, med høi Pande, kroget Næse og et mægtigt, blondt Fuldskjæg; milde, klare Øine havde han, og Livsglæden lyste af ham.

Han mindede nærmest om en af Renaissance mandhaftige danske Riddere, en af dem, der var forrest i Feidens Tid, og som i Fredens Dage bedede Hjort og Hind hjemme i Skovene for tilsidst at ende knælende mellem flere Koner og mange Børn oppe paa Epitaphiet over Familiebegravelsen. Gift havde Capitainen nu imidlertid aldrig været, og hans Stamtavle var borgerlig nok: Faderen havde været Skovrider og Farfaderen Skovfoged — „naturligvis“ i Jylland, som han selv sagde.

— Om hans Styrke gik der Frasagn.

En Gang havde han sammen med Skytten fra Skovsgaard siddet fredeligt inde i Vadum Kro; da der pludselig mødte fire halvdrukne Individer op, udelukkende forat yppe Klammeri. Godmodig til det Yderste, som Capitainen var, havde han først søgt at tale Urostifterne tilrette, men det hjalp ikke: de gik ind paa Livet af ham og Skytten, og Capitainen havde saa taget den forreste af dem

og slaaet ham i Gulvet; han faldt haardt, for han blev foreløbig liggende. Da Capitainen saae *det*, vendte han sig betænkeligt til Skytten og sagde: „De maa hellere alene, Nielsen — *jeg* er vist for stærk!“ Men Pokker havde allerede taget ved de Tre, saa Skytten fik ikke Noget at gjøre den Dag.

En anden Gang, i Capitainens Velmagtsdage, var et Enspænderkjøretøi kjørt løbsk paa Viborg Chausseen og kom brasende lige ind paa ham udenfor Ulkenborg Kro. — „Men det gik alligevel godt“, hed det, „for Hesten styrtede jo nok, men Vognen tog ikke anden Skade, end at Stængerne knækkede“ — stærk maa jo Capitainen have været!

— Den Dag i Terp Skov blev jeg bedt med til den følgende Dags Jagt paa Stenkilde, og da Capitainen hørte, at jeg ikke mente at kunne tage imod Indbydelsen, eftersom Veien var for lang til Stenkilde fra Lynget Kro, hvor jeg havde mit Kvarter, saa bad han mig strax med elskværdig Gjæstfrihed om at tage til Takke hos ham og ligge *der*.

Jeg sagde Tak, som byder, og det var alt-

saa første Gang, jeg laa i Skovhuset; men det blev ikke den sidste, for efterhaanden kunde det siges at være en sat Regel, at jeg adskillige Gange om Aaret kom over til Capitainen. Vi gik paa Jagt sammen, og vi passiarede sammen, og til Trods for Aldersforskjellen — han var en Snas Aar ældre end jeg — tør jeg sige, at vi ikke blot blev gode Kamerater men ogsaa Venner.

„Skovhuset“ laa midt inde i Hjortholm Skov, og her havde Capitainen boet ganske alene, lige siden han, kort efter sidste Krig, fik sin Afsked. En Nabokone, Marie Hegnsmand, kom hver Morgen og gjorde rent og vaskede for ham, men ellers stilledede han selv med Alting: børstede sit Tøi og smurte sine Støvler, gjorde Ild paa og lavede Mad. — „Jeg lever stadig paa Feltfod,“ sagde han, „men Cantonnementstillæg har jeg desværre ikke længer!“

Og *det* kunde Capitainen nok have trængt til, for han havde foruden sin Pension kun en lille Livrente og frit Hus. Ikke desto mindre kom han imidlertid med sine beskedne

Fordringer til Livet godt ud af det og kunde endda med smaa Midler udfolde en paa sin Vis ubegrænset Gjæstfrihed. Altid var man velkommen hos ham, og medens han til daglig Brug saa at sige kun drak Vand, som han hentede fra den kolde Kilde udenfor Huset, saa fandt han, naar han havde Fremmede, altid en eller anden støvet Flaske, som han havde faaet forærende af en af sine mange Venner. Paa Forhaand nød han saa Buketten og Lysets Spil i Vinen, glædede sig, naar hans Gjæst ogsaa forstod at vurdere Gaven, men kunde formelig sørge, naar han tankeløst hældte den ædle Drue i sig, som om det havde været Skillingsøl.

Jeg har aldrig kjendt noget Sted, der var hyggeligere end Skovhuset.

Lille og straatakt var det, brøstfældigt ogsaa, men den ene Gavl var dækket af Vedbend, den anden af Vildvin, og om Sommeren kneiste en Række pragtfulde Stokroser foran „Façaden“.

En lille, ganske lille, Have hørte der til Huset, og i den var det mest Fremtrædende

en stor Rødbøg, der Sommerdage med sit lyse St. Hans Løv paa den mørke Bund gjorde et sjeldent smukt og festligt Indtryk, og som Capitainen da ogsaa fandt var det deiligste Træ i Verden.

Umiddelbart op til Haven gik Skoven, der ligesom lukkede sig om den, og i Udkanten af Skoven stod den hule, kroneløse Eg, hvor der hvert Aar blev lagt et Kuld Ugleunger ud — dem regnede Capitainen til sine Husdyr.

Af Husdyr var der forresten hans Hest og hans Hund, en Kat, Høns og Duer, som han naturligvis selv passede allesammen.

I den Tid, jeg kjendte ham, kjørte han mere, end han red, men i sine yngre Dage havde han været en passioneret Rytter, der med Bøsse og Skydetaske over Skulderen og en Mantelsæk bagpaa havde afsøgt det halve Jylland og beskydt Herregaardene. Det var i de Tider, da han mangan Gang var hjemme-fra i Uger og aldrig selv vidste, *naar* han kom hjem; men alt som han blev ældre, kjørte han, som sagt, mere end han red, og var sjelden længere borte end et Par Dage ad Gangen.

Hans Hunde — jeg har efterhaanden kjendt tre Generationer af dem — var ham ligefrem Kamerater og personlige Venner. Han var overbevist om, at de ikke blot forstod Alt, hvad han sagde, men ogsaa vidste, hvad han tænkte paa, og om end det Sidste turde være en let Overdrivelse, sikkert er det i alt Fald, at jeg aldrig har truffet intelligentere og elskværdigere Dyr.

Hvorfor han egentlig holdt Høns og Duer, har jeg aldrig forstaaet. Han nænnede nemlig aldrig at slagte nogen af dem, og naar de ikke frivilligt døde af Ælde, fik Marie Hegnsmand derfor Ordre til, mens han selv var borte, at undlive de mest skrøbelige Exemplarer, og de gik saa i Hegnsmandens sorte Gryde.

Inde i Skovhuset, i de smaa — ganske smaa — Stuer, var der som blæst, men uhyre tarveligt.

I „Dagligstuen“ stod Capitainens gamle Chatol, en Sopha, som Hundene i Reglen havde forpagtet, et Bord, hvorpaa „Mynsters Betragtninger“ altid laa opslaaet, og nogle

Stole. Paa den ene Væg hang hans Sabel og hans Pistoler, hans Doublet og hans Riffel, og paa den anden Væg ligeoverfor en Guitar, et Par litographerede Slagbilleder fra første Krig og et Portrait af General Schleppegrell — det sidste altid med en Krans af Skovmærker eller Evighedsblomster omkring.

Spisestuen kaldtes ogsaa „Bibliotheket“, for her var Væggene tapetserede med lutter trykte Vers: Udklip af Digtsamlinger, Visebøger og Blade, Gammelt og Nyt imellem hinanden. — „Poesi maa man have omkring sig“, erklærede Capitainen, „og naarsomhelst mit Øie falder paa Væggene, saa møder det Et eller Andet, jeg har Glæde af — her taler Blomsten af dansk Digtning!“

Aldrig faldt Tiden Capitainen lang til Trods for den Ensomhed, han oftest levede i. Han havde nok at gjøre med at passe Dyrene, Huset og Haven; han snedkrede og malede, han lavede Perikum- og Valdnøddebitter, og om Efteraaret var han en ivrig Nøddeplukker. — „Jeg samler Vinterforraad ligesom Egernet“, sagde han.

Glad var han altid. „Naar jeg lægger mig om Aftenen“, pleiede han at sige, „saa takker jeg Vorherre for den Dag, der er gaaet — man har altid *Noget* at takke for — og saa glæder jeg mig til den næste — man har ogsaa altid *Noget* at glæde sig til, ikke sandt?“

Og for Capitainens Vedkommende *var* det sandt — jeg har ikke kjendt saa lykkeligt et Menneske. Det indrømmede han da ogsaa villigt, at han var, oftest med det for ham eiendommelige Udtryk: „Ja, *jeg* kan jo sagtens: jeg har næsten altid havt Vinden paa Ryggen.“

Som den største Lykke, der var timedes ham i Verden, regnede han det selv, at han var bleven Officeer. — „Hvad skulde jeg ellers være bleven“, kunde han udbryde, „sig mig det, om De kan!“ — Og saa, at det var blevet ham forundt at kjæmpe for sit Land og at være med i Fredericiaslaget. Han talte forholdsvis lidt om sine Krigserindringer og altid med en rørende Beskedenhed om den Del, han selv havde taget i Begivenhederne, men det var alligevel let at mærke, at Tre-

aarskrigen var og blev hans Livs Stolthed. Og det hang ganske naturligt sammen med hans instinctive men inderlige Fædrelands-kjærlighed. Kjærligheden til Fædrelandet og Ærbødigheden for Kongen og hans Hus var for ham en Del af hans Religion, og det er i saa Henseende betegnende, at ligesom han ufravigeligt stod stille og blottede sit Hoved, naar Bedeslagene om Aftenen lød fra en Kirke, hvor Solen var ringet ned, saaledes gik han heller ikke forbi et Hus, hvor Danebrog vaiede, uden at tage Haanden til Huen — Honneur for Vorherre, og Honneur for Flaget!

Men elskede han Danmark over Alt i Verden, saa var der dog een Del af Landet, som han omfattede med en ganske særlig Kjærlighed, og det var Jylland.

Jylland rummede for ham Alt, hvad skjønt og godt var, og med Jylland taalte ingen anden Landsdel nogen Sammenligning.

Det var saaledes hans fulde Alvor, naar han paastod, at kun Jylland havde rigtige

Bakker, Enge og Moser, Aaløb og Møller. — „Har De ikke lagt Mærke til“, sagde han en Gang, „at ovre paa Øerne, *der* er det kun Træerne, der kan kaste Skygge. Men her i Jylland kan Bakkerne det ogsaa, og kjender De noget Mørkere end Sommerskygger paa en Lyngbakke — *jeg* ikke!“

Egentlig talt var det nu kun en Del af Jylland, der stod hans Hjerte saa nær. Limfjorden dannede saaledes Nordgrænsen for hans specielle Kjærlighed, og det var Øst- og Midtjylland, som han kjendte bedst og elskede høiest.

„Vesterhavet er vidunderligt“, indrømmede han, „og det er herligt at være en Dagstid eller to mellem Klitterne, men naar Folk nutildags synes, at det Bedste i Verden er en hel, lang Sommer igjennem kun at se Vand og Sand, og Sand og Vand, saa er det en Modesag, ikke Andet. Tænk, at bytte Skoven bort for Sandet — Skoven, hvor Duerne kurrer, og Solen spiller mellem Løvet — det er jo unaturligt! — Og saa de deilige Byer, Jylland har! — Hvad siger De om

Viborg? Kan De tænke Dem noget mere Stemningsfuldt end en Aften ved Asmild Kloster, naar det sidste Solskjær lægger sig over den stille Sø, og Høiderne bliver violette — rigtig blaaviolette! *Der* kunde man have gaaet i Kloster — jo, det kunde jeg godt! Jeg har læst eller hørt Noget om, at visse Munke — de mere verdslige, forstaaer De — kunde faae Dispensation fra Midnatsmessen, naar de havde været paa et sent Andetræk eller skulde levere en tidlig Morgenbuk til Klosterkøkkenet — saadan en Munk kunde jeg godt have været! — Eller hvad siger De om Aarhus! Hver Gang jeg er kommen seilende til Jylland og blot har seet St. Clemens' Taarn dukke op, saa syntes jeg, jeg blev budt Velkommen hjem! Og Bugten — kjender De noget Pragtfuldere end Kalø Vig og Kalø Slotsruin! Og Riis Skov med de dybe Kløfter mellem Egekrattet — saadanne Kløfter kjender de slet ikke paa Øerne! Og Marselisborg med de uddøde Skovmøller — hvor i Verden har De ellers seet *Skovmøller*! — Nei, maa jeg bede om Jylland —

Bakker og Dale og Aaløb med Møller,
 Kullede Kirker med Væg af Granit;
 Fjorde, der Skovbrynets Rødder beskyller,
 Teppe af Lyng, der er hullet og slidt.

Ænder i Veiler

Og Urhøns og Hjeiler —

Jylland, det rækker fra Bøg og til Klit!

— men *jeg* holder nu rigtignok paa Bøgen!“

Det hørte til Capitainens Eiendommeligheder, at han jevnlig blandede Smaavers, som han selv havde lavet, ind i sin daglige Tale, men han gjorde det kun i Omgivelser, hvor han følte sig hjemme, og helst paa Tomandshold.

I Begyndelsen studsede man ved det, men efterhaanden fandt man det i *hans* Mund ganske naturligt og undrede sig snarest, naar der i en længere Udvikling ikke faldt et Rim af. Imellem kunde et af hans „hjemmegjorte“ Vers, som han selv kaldte dem, maaske nok være improviseret, men som oftest var de sikkert bleven til iforveien — mens han kjørte eller red, naar han stod paa Anstand i Skoven eller sad ude paa Andetræk — og han havde aabenbart saa stort et Oplag af dem, at han

aldrig var i Forlegenhed med at finde et, der passede til Situationen eller Stemningen.

Skrive sine Vers ned, faldt ham imidlertid aldrig ind, og jeg husker endnu, hvor forskrækket han blev, da en god Ven en Gang vilde have ham til at skrive en Leiligheds-sang. — „*Jeg* skrive Viser!“ udbrød han. „En hel Vise med Begyndelse og Slutning og Sammenhæng og det Hele — umuligt! *Jeg* kan kun gjøre Begyndelser. Og hvordan skulde jeg ogsaa iforveien kunne bestemme mig for een og samme Melodi helt igjennem — jeg vilde jo slaa over i tyve forskellige, inden jeg var naaet Halvveien!“

Og *det* havde Capitainen vistnok Ret i. Som hans Tale og hans Fortællemaade var springende, saadan stemte det ogsaa godt dermed, at han sjelden sang eller nynnede mere end Begyndelsen af en Melodi for strax efter at gaa over i en anden. Han holdt umaadelig meget af Musik og klimprede af og til selv lidt paa sin Guitar, men helst var han dog Tilhører — og helst naar det var en *Kvinde*, der sang eller spillede.

Kvinder elskede Capitaïnen ridderligt, ja, jeg kan gjerne sige tilbedende. En gammel graahaaret Veninde, der forlængst var Bedstemoder, viste han den samme opmærksomme Hyldest som i hendes unge Dage, men nægtes kan det vistnok ikke, at en saadan Hyldest alligevel mere var et Udslag af hans sjeldne Trofasthed end af Tilbøielighed; thi Capitaïnen elskede Skjønhed og elskede Ungdom.

Saae han noget særlig Smukt hos en Kvinde, saa *maatte* han sige hende det, og hans Blik forraadte øieblikkelig hans Beundring: det straaede af Glæde. *Hvor* han kom, var han derfor ogsaa mere end velseet af Kvinderne, og endnu i hans ældre Aar var der mangen ung Dame, der hellere vilde danse med den gamle Capitaïn end med nogen Anden. Sexten- og syttenaarige Piger, hvis Mødre han havde sværmet for, flokkedes om ham, og *han* var deres faderlige Fortrolige, hvem de meddelte deres Bekymringer og Forhaabninger; men til Trods for Faderligheden er jeg alligevel ikke ganske sikker paa, at der ikke fra Pigebørnenes Side, dem selv ubevidst, kunde være som et Stænk af

Erotik i deres Forhold til Capitainen — han var en stor Charmeur!

Hvad der oprindeligt havde ført Capitainen og mig sammen, var jo Jagten, og den vedblev vi lige til det Sidste at drive i Forening, naar jeg var paa Besøg i Skovhuset.

Jeg har heller aldrig mødt Nogen paa min Vei, som det var en saadan Glæde at være til Marks eller til Skovs med som Capitainen. Jæger var han med Liv og Sjæl, men hvad der dog for ham var den største Tiltrækning ved Jægerlivet, det var den Leilighed, det bød ham til stadig at færdes i det Fri og *der* se, hvad *kun* Jægeren seer. En smuk Solnedgang og en stormfuld Høstaften, et Aaløb mellem grønne Enge og en hvid Vinterskov, Alt kunde sætte ham i Stemning og fremkalde hans begeistrede Udbrud. Og en baade hurtig og sikker Iagttager var han, ogsaa overfor Enkeltheder. Han opdagede strax en sjelden Plante midt ude mellem Mosens Tuer, han kjendte hver Fugl i Skoven paa dens Røst, og det var ham altid en særlig Glæde senere med forbausende Friskhed at fortælle

om, hvad han havde seet, og anstille sine Betragtninger over Naturens store Husholdning.

En Gang, husker jeg, var han saaledes umaadelig optaget af et Par Gjøgeæg, som han om Sommeren havde fundet. Det ene var fra en Digesmutterede, det andet fra en Vipstjerterede, og hvert af dem havde i Grundfarve og Tegning fuldstændig lignet henholdsvis Digesmuttens og Vipstjertens egne Æg. — „Hvordan gaaer *det* nu til?“ sagde han. „Reflecterer Gjøgen, mens hun lægger sit Æg, og er Farven og Tegningen en Følge af Reflectionen? — Kan *De* sige mig det — nei! Eller kan nogen Anden sige det — nei! I det Hele taget: vi har i de sidste hundrede Aar gjort en uendelig Masse Erfaringer og Iagttagelser, og en hel Del af dem har vi paa bedste Maade udnyttet practisk, men *veed* vi i Grunden Mere nu end for Tusind Aar siden — nei! Vi veed en Mængde „at“ men ingen „hvorfor“ — Vorherre lader sig ikke saadan kigge i Kortene!“

Og som Jagten var Capitainen en For-
yngelsens Kilde ved det Friluftsliv, den førte

med sig, saaledes var det ogsaa Jagten, der stadig bragte ham i Berøring med Mennesker og stadig recruterede hans store Vennekreds, alt eftersom de gamle Kjendinge lidt efter lidt faldt fra og gik til den „store Brigade“.

— „Ja, jeg bestiller jo Ingenting,“ sagde han jevnligt, „Ingenting undtagen at gaa paa Jagt og drage paa Gjæsteri. Men troer De ikke ogsaa, der *skal* være Nogen, som Ingenting bestiller, Nogen, der „har Tid“ — det er der saa Faa, der har, nuomstunder — Tid til at være Gjæst! I gamle Dage, saa kom der imellem en omstreifende Harpeslager til Herreborgen, og han blev altid godt modtaget, for han bragte Nyt, og han sang gamle Sange til Strengenes Lyd. Saadan en vagabonderende Ridder har *jeg* været, og jeg er ogsaa altid bleven gjæstfrit modtaget af gode Mennesker — ganske uforskyldt — men Menneskene er nu ogsaa bedre — meget bedre — end de har Ord for — i alt Fald her i Jylland!“

Det var atter saa characteristisk for Capitainen, at han overalt fandt „gode Mennesker“, hvor han saa var, men det kom

simpelthen af, at han ikke blot elskede Mennesker men ogsaa havde en ganske sjelden Evne til altid at opdage det Gode og se det Smukke hos dem i Stort som i Smaat.

Næsten bestandig var Den, han netop omtalte, en „prægtig Fyr“, en „brillant Kone“ — han sparede hverken paa Adjectiver i Almindelighed eller paa Superlativer — og Folk maatte for ham have, hvilke som helst Anskuelser de vilde, det anfægtede ham ikke; han var født tolerant og født forstaaende. Det Eneste i Verden, han ikke forstod, var Raahed, og kun naar *det*, der var ham selv helligt, blev ligefrem haanet eller spottet, kunde han komme i Harnisk, og saa lagde han ikke Fingrene imellem.

Men naar jeg stundom hørte ham i stærke Ord prise En eller Anden, som de Færreste vistnok vilde have talt godt om, saa maatte jeg tænke paa, hvor tidt man berømmer Den eller Den for at have et ualmindelig „skarpt Blik“ og dermed kun mener, at Vedkommende har let ved at finde Feil og let ved at se, hvad der er Stygt. Og saa syntes jeg egentlig, at Capitainens Blik var nok saa

„skarpt“ som de Flestes, og var ikke langt fra at misunde ham det.

— Naar vi efter endt Jagt kom hjem til Skovhuset, faldt det ganske af sig selv, at Capitainen var den Talende. Der var altid passeret Et eller Andet i Dagens Løb, som mindede ham om Fortiden, om Noget, han havde oplevet, og det morede *ham* lige saa meget at fortælle som *mig* at være Tilhører.

En Aften sagde jeg til ham, at han burde skrive sine Erindringer ned; de vilde nok interessere Andre end mig.

Det vilde han imidlertid ikke høre Noget om.

„Skulde *jeg* skrive Bøger,“ udbrød han, „Vorherre bevares! Jeg kan fortælle, men skrive, nei — jeg har saamænd havt svært nok ved i sin Tid at faae mine Rapporter sat sammen! Og hvis jeg vilde skrive, som jeg taler, hvordan kom det saa til at se ud, troer De! *Har* De da ikke opdaget, at jeg taler mest i Parentheser og Apropos'er? Det vilde jo gaa med mine Skriblerier accurat

som med adskillige historiske Værker og med Skoledrengenes Characterbøger: „Anmærkningerne“ vilde blive det artigste! — Men jeg kunde godt forsyne Dem og et Par Andre til med Motiver, saadan at der kunde blive Historier ud af det med Handling og Begivenheder — *det* er nutildags saa sjeldent! — for oplevet Noget, *det har* jeg, og brugt mine Øine, *det har* jeg ogsaa!“

Efterhaanden som jeg i Aarenes Løb havde hørt flere og flere af Capitainens Fortællinger, fik jeg imidlertid ganske naturligt større og større Interesse for dem. Jeg lærte Steder og Personer at kjende, Steder og Personer kom igjen, og jeg traf pludselig midt inde i en ny Historie Figurer, som jeg huskede fra en tidligere.

Saa begyndte jeg i al Hemmelighed at skrive ned, hvad han fortalte, og indrammede de enkelte Afsnit i samme Milieu, hvori jeg havde hørt dem, og en Aften overraskede jeg Capitainen med at læse en Historie for ham, som han havde fortalt mig et Par Aar iforveien.

— „Det var som Pokker!“ udbrød han. „Kan jeg virkelig fortælle saa godt — det havde jeg ikke troet!“

„Meget bedre, Capitain“, svarede jeg, „for naar *De* fortæller, tegner *De* *Dem* selv tydeligere, end jeg eller nogen Anden kunde gjøre det — og *det* er ikke det Ringeste ved Deres Historier!“

— „Skal jeg saa i Trykken?“ spurgte Capitainen lidt efter ængsteligt.

„Ja, rimeligvis — har *De* Noget imod det?“

„Nei, ikke forsaavidt — men hvad Titel skal jeg have?“

„Aa, jeg tænker saadan Noget som „Capitain Riis' Oplevelser“ eller maaske „Capitain Riis“ alene.“

„Ikke paa nogen Maade!“ erklærede Capitainen bestemt. „Jeg vil ikke have mit Navn paa Titelbladet. — Nei, kald *De*, i Guds Navn, Bogen „*Den gamle Kro*“, det lyder meget bedre, og det passer ogsaa bedre, for det er dog i Ulkenborg Kro, de fleste Traade mødes, og *der* har *De* selv været sammen med mig. — Men *De* maa ikke udgive mig, før ti Aar

efter min Død, hører De — saa længe vil jeg have mit Eftermæle i Fred!“

— Nu er de ti Aar gaaet, og nu gaaer Capitainen i Trykken — d. v. s. et lille Udvalg af hans mange Historier, der hører sammen og knytter sig til hinanden som Led i en Kjede.

De kan maaske til en Begyndelse synes at være tilfældigt valgt og uden indbyrdes Forbindelse, men de vil dog nok efterhaanden vise sig at danne et Hele — et Hele, der først og fremmest bæres af den gamle Capitains Personlighed og af hans Kjærlighed til det Land og det Folk, som han elskede saa høit.

— Hønjagten paa Hjortholm har det aldrig været videre bevendt med, og i flere Aar havde Capitainen og jeg derfor talt om, at vi dog engang skulde følges ad til hans gamle Hønserevier fra Lieutenantsdagene, inde i Midtjylland, Syd for Viborg.

Og saa blev det omsider til Alvor. Vi mødtes den 15de September i Kundby, fik Nattekvarteer hos en Gaardmand, som Capitainen kjendte der i Byen, og havde foreløbig ikke anden Slagplan, end at vi næste Nat skulde ligge i Ulkenborg Kro.

— „Aa, hvor jeg glæder mig!“ sagde Capitainen om Aftenen, da vi var ved at gaa til Ro.- „Saa længe man kan *det*, er man ikke rigtig gammel, vel? — Og jeg veed, jeg sover ikke mere end en halv Time ad Gan-

gen inat, men det er jo kun en Fornøielse at vaagne paa den Maade og tænke paa, hvad man har ivente, ikke sandt? — Og drømme gjør jeg da, Gudskelov, ogsaa endnu: om Krigsaarene og om smukke Piger og om Jagt — jeg kan aldrig faae Skuddet til at gaa af isøvne, er det ikke underligt? — Naa, Godnat, og sov godt — om De ellers *kan!*“

Næste Morgen pragtfuldt Septemberveir, ikke saa meget som en Sky paa Himlen, og en hel, lang Dag foran os!

— Ja, hvor *er* den første Jagtdag velsignet lang, og hvor er Forventningerne spændt — Jæger og Hund er lige ellevilde af Glæde!

Ude i Haven ryster man, før man skal ud, Blommer af Træerne; de falder med en eienommeligt dump, blød Lyd, der ikke ligner nogensomhelst anden, ned i det duggede Græs, og den skjære, matte Em, der ligger om den gule eller grønne Skal, gjør dem dobbelt indbydende — det er ikke som Frugthandlerens, der er befølte og befamlede, saa den jomfruelige Lød er slidt af dem, længe før de naaer Byen! — Og henne i

Plainen ligger der nedfaldne, blodrøde Carviller — Kjærnerne rasler indeni, naar man ryster dem — og man kan lugte Gravenstenerne: ingen Lugt i Verden kan lignedes ved den — „*Bouquet de l'automne*“, siger Capitainen. Et Par af dem i Nettet paa Tasken, Farvel til vor Vært, og saa afsted — Hundene har næsten ikke været til styre!

Og saa gaaer det over Grønsvær og Stub — den høstlige Stub, hvor Duggens Perler med Rigmands Haand er strøet i det fine Kniplingsspind — over den unge, spæde Rug, gennem Roestykker og langs Gjærderne — rørt sig faaer man!

Den første Flok, den første Dag! Og det første Skud! — *Er* det Indbildning, at det lyder anderledes end de mange senere — skarpere; festligere? Ja, naturligvis er det Indbildning — men alligevel! Og den første Høne, som Hunden bringer En — man tager varsomt paa den, som paa en sjelden Fugl, og hænger den hel stolt paa Tasken — *saa* mange Omstændigheder gjør man ikke ved de senere!

— *Hvor* smed Flokken sig? Vogterdrengen har naturligvis ikke seet det — det har Vogterdrenge aldrig — men *der* staaer Diana jo allerede for den nede ved Hegnet — nu gjælder det at rappe sig, og vi rapper os!

Pang, Pang — Skuddene falder à tempo, og Hønsene ogsaa: Og mens Hundene leder efter den vingskudte Høne inde mellem Brombærrankerne, plukker vi i Forbigaaende hele Haandfulde af de modne, gnistrende Bær — „Hurra for Efteraaret!“ raaber Capitainen.

Oppe paa Kanten af en Mergelgrav med høstklart, blaagrønt Vand tager vi vor Frokost, og herligt smager den — Snapsen ikke at forglemme!

En Hyld med sorte, vandtrukne Bær skygger over os; der er røde Hyben og staalblaa Slaaen ved Siderne — Farver, det *har* vort Efteraar!

Og Luften er saa ren og skjær, man seer milevidt omkring, og Alt — Træer og Gaarde, Møllen paa Bakken og Røgterens Vogn — Alt staaer saa blødt og kjønt i Billedet,

ikke med de skarpe Contourer som under Foraarsolen.

Og Capitainen seer stille glad ud i Tilværelsen, klapper sin Hund og er aabenbart Vorherre taknemmelig, fordi han har ladet ham leve en Saison endnu.

— „Ja, det er en deilig Dag!“ udbryder han. „Og saa glæder jeg mig som et Barn til, at jeg skal ligge i min gamle Kro, Ulkenborg Kro — jeg har ikke været der i de sidste femogtyve Aar! — Ja, jeg glæder mig ogsaa til, at *De* skal se en rigtig, jydsk Kro, men for mig er det nu en hel Række Barndomsminder, som marscherer op for Tanken, saa snart blot Navnet nævnes.

I Ulkenborg Kro — „den gamle Kro“, som den altid hed, — *der* bedede vi i mine Drengeaar, naar vi kørte Sønderpaa, og i Ulkenborg bedede vi, naar vi kjørte Nordpaa, *der* har jeg ligget i Krigens Tid, og *der* har jeg huseret paa Jagtens Vegne — storartet havde man det altid!

Det er nu heller ikke nogen almindelig Kro — nei, det er en hel herskabelig Bygning, skal De se: gammel, grundmuret Længe

med tre Kviste, og det røde Skilt med „Kongelig privilegeret Kro“ over Hoveddøren, det giver Relief. Og der er en Gjæstestue saa stor som en Sal, for Honoratiores, og Kjælderstue for Kuske og Studedrivere. De maa nemlig vide, at Kroens Glansperiode, det var dengang, da Studene i tusindvis blev drevet ad Holsten til — dengang var der Liv, kan De tro, og Velstand! Naar Opkjøberne kom hjem fra Husum Marked med de mange blanke Dalere i smaa, tilslaaede Tønder, der laa under Vognsædet, saa var de ikke bange for at give Noget ud, og saa kunde Champagnen flyde i den gamle Kro. — Om de havde Champagne? Ja, det kan De bande paa, Mand! I lange Tider levede man paa Strandingsgods fra den russiske Fregat, der skulde have leveret Varer til Hoffet i Petersborg: men stødte udfor Lønstrup og blev Vrag — har De ikke hørt om *det*? Jo, det var efter den Stranding, at mangan Bonde Vesterpaa smurte sine Vognaxler med fransk Pomade og lavede Sødsuppe paa Chambertin — det er sikkert nok. Og for en halvhundrede Aar siden var da ogsaa Ulkenborg Kro lige saa

kjendt i Jylland som, jeg vil sige, Hôtel d'Angleterre var i Kjøbenhavn. Kaffekjedlen gik aldrig af Kog Dag eller Nat, og man fik en Flæskepandekage *der* — aldrig har jeg smagt dens Lige! Og som Madam Knudsen kunde stege en And — lysebrun og saftig, og dog gennemstegt — det gjør De Dem slet ingen Forestilling om!

Og saa Reisestalden — det var nu den Del af Kroen, jeg som Barn interesserede mig mest for — Reisestalden, hvor der altid var halvmørkt og altid var Træk!

Jeg seer Staldkarlen, den gamle Frands, saa tydeligt for mig, naar han en Vinteraften stavrede rundt derinde med en støvet Lygte, der lyste saa svagt, at kun de allernærmeste Gjenstande fik et mat, flakkende Skjær over sig; og naar han saa gik hen og lukkede Laaget op paa den uhyre Hakkelsekiste, saa løb der en kold Gysen igjennem mig, for Reisestalden havde ogsaa sin Uhyggens Romantik: engang i Tyverne eller Trediverne var en rig Kniplingskræmmer fra Tønder bleven myrdet og udplyndret herinde, og hans Lig fandt man gjemt inde under Foder-

kisten — Frands opdagede det ved, at Kræmmerens sorte Puddel sad og tudede foran Kisten. Een af Morderne fik de forresten snart fat paa; han blev rettet oppe paa en Kjæmpehøi, de kalder Timhøi, lidt Syd for Kroen — den skal jeg siden vise Dem. Men der havde, efter hvad man sagde, været Tre om det, og de andre To hyttede sig foreløbig. Den Ene af dem hørtes der aldrig mere Noget til — han var nok gaaet til Søs — og den Anden blev siden en stor Mand langt Sønderpaa, sagde man; men saa kom der alligevel, en Tid efter Mordet, Noget op om ham, og saa maatte han betale en grumme Hoben Penge til Christianshavns Kirke, hed det sig, og slap kun fri mod een Gang om Aaret at tage over til Kjøbenhavn og en Uge bære Kongens Jern i Stokhuset — det er jo den Slags Sagn, man kjender mere end eet Sted fra.

Men gamle Frands selv, han var Reise-staldens Poesi!

Han havde tjent under den store Napoleon som Dragon, været med i Spanien og ved Waterloo, var bleven baade saaret og fangen

og havde et stort Ar oven i Hovedet efter et østerrigsk Sabelhug — han fik da ogsaa St. Helena Medaillen i 58, saa han maa jo have havt sine Papirer i Orden. Naar han, hjulbenet som det sømmer sig en aftakket Rytter, og stiv af Gigten, som han havde hentet sig af Trækken i Rejestalden, kom humpende ind i Kjælderstuen med sit skjægstubbede Ansigt, saa var der jo i og for sig ikke noget synderlig Imponerende ved ham, men De kan forstaa, at man som Dreng alligevel saae med Beundring paa ham — tænk, en rigtig Dragon fra Keisertiden, En, der havde seet selve den lille Corporal! Og naar En eller Anden fra Gjestestuen bad ham synge Sangen om „Alongse“ og tracterede ham med en „Pons“, saa kom han frem i Døren til Kjælderstuen og sang Marseillaisen, saa det rungede efter, og det paa et Fransk, der lød adskillig mere ægte end det, min Lærer i Latinskolen talte. — Han kunde saamænd ogsaa se hel godt ud, naar han de to Gange om Aaret, han gik til Alters, var pyntet; saa lod han Smeden barbere sig, laante Kromandens gamle Floshat og Støvler, og havde St. Helena Me-

dailens rødt- og grøntstribede Baand dinglende paa en blaa Kofte — De kan tro, Frands var ikke billig ved slige Leiligheder!

— Seer De den Rovfugl deroppe, som seiler Sønderpaa! Ja, Trækket *er* begyndt. — Er det ikke en loddenbenet Musvaage — jo, det er! Den skulde da ikke komme herom, saa vi kan give den en Salut — nei, nu slog den af!

Men det var jo Kroen, jeg var ved! Kommer man Nordfra, saa er der en lang, lang Kastanieallee — tilplantet Chaussée, forstaaer De — der fører op til den. Det seer hel fornemt ud — i Solskin at sige — for jeg kjender ikke noget mere Melancholsk end en regnfuld Novemberdag at se op gjennem en afbladet Allee, hvor Vandet driver ned ad Stammerne, og det drypper fra Kvistene — man faaer jo ligefrem Vintertanker af det Syn, ikke sandt? Og

*Hvor fører den hen, den lange Allee,
Med nøgne Grene saa trist at se
En Aften ved Efteraarstide?*

Alleen, der tabte sit Sommerskrud,
Hvor fører den hen, *hvor* munder den ud?
 — Ud imod Vintren den hvide!

men en Sommermorgen eller en Efteraarsdag med Solskin, der gyldner det brune Løv, saa er Alleen pragtfuld! Og naar saa Diligencen kom kjørende — om Morgenen *fra* Viborg, om Aftenen *til* Viborg — sommetider med to, tre Bivogne i Følge, det var en Fest at se! Jeg har saamænd mangen Gang drømt om lange Reiser og fremmede Lande blot ved at høre Postillonen blæse, og hvor *var* det en Fornøielse at se Postføreren og Passagererne komme ind i Gjæstestuen, mens der bededes! Saa prøvede man paa at gjætte sig til, hvad nu *Den* var, og hvor *Den* skulde hen — man kunde ligefrem digte sig en hæl Historie om de Diligencepassagerer, som man et Øieblik efter slap af Syne for aldrig mere at se. *Det* var jo nemlig det Eiendommelige ved de gamle Kroer, at der var en stadig Skiften af Personer og Billeder, der faldt ud af Rammen, uden Text, uden Commentar og uden Forbindelse med hinanden. — Og saa kan det dog imellem ske, at man faaer fat paa

Enden af en Slags Traad: man holder den fast, og saa slipper den alligevel, man stirrer og stirrer efter en Vogn men veed ikke, hvor i Verden den kører hen — det skal jeg ved Leilighed fortælle Dem en Historie om.

— Men tænk, at Diligencernes Saga saa at sige helt er ude! Jeg er vis paa, at der allerede nu er Tusinder af voxne Mennesker her i Landet, som Snese af Gange har kjørt paa Jernbane, men som aldrig har seet saadan en gul Æske paa fire Hjul, og det var dog Diligencerne, der repræsenterede Landeveiens Poesi — ikke? Jo,

Hør Piskesmæld og Posthornsklang i lystig Symphoni:
Nu prøver Postillonen just sin bedste Melodi.

Hans Toner er lidt skrattende, lidt falske, det er sandt —
En Sommermorgen lyder det alligevel brilliant!

— Især dog, naar man har ham paa tilstrækkelig Distance.
Den røde Postillon paa den gule Diligence!

— ja, som *de* Farver stod sammen — det er slet ikke til at beskrive!

Naa, Diligencepassagererne, det var jo kun Passanter, der kom og forsvandt; men den gamle Kro havde ogsaa sine Stamgjæster.

Jeg tænker ikke paa Bønderne, men der var nu for det Første Doctoren fra Lyngkjær, Krigsraad Schäbel. Han kom regelmæssigt to Gange om Ugen og gav Consultation inde i Gjestestuen, og naar han trak en Tand eller to ud paa en Patient — det var hans Yndlingsbeskjæftigelse, og de sagde, at han tidt gjorde det gratis, blot for sin Fornøielse — saa overværede alle Gjæsterne med megen Interesse Operationen, uden at det lod til at genere hverken Doctoren eller Ofret; men *ham* kunde jeg egentlig ikke lide: han var mig *for* meget af en Slagter!

Nei, saa holdt jeg rigtignok mere af Ole Ras — han var paa en vis Maade min Ven.

Skulde man sige rent ud, hvad han var, saa var han Krybskytte og ikke Andet. Men Ole Ras selv vilde have protesteret paa det Bestemtteste, om Nogen havde vovet at kalde ham det, for han betragtede, hvad Jagten angik, Landet som sit, saa langt Himlen var blaa og Sneen hvid. Og hans Jagt var nu rigtignok ogsaa af en egen Slags, og rigtig Jæger, saadan hvad De og jeg forstaaer ved det, det var han ikke, forsaavidt som han

udelukkende saae Jagten under Synspunctet Levebrød; han skjød kun, naar det betalte sig — helst to Høns i eet Skud og Haren i Sædet — og hans kjæreste Jagt var Andetræk. Folk sagde om ham, at han kunde lokke enhver Kjøter, han mødte paa sin Vei, til at følge sig og faae den til at gjøre Stand, men apportere maatte han jo i Reglen selv, og det baade til Lands og til Vands, saa tørpotet var han jo sjelden. En faldefærdig Hytte havde han — eller boede til Leie i — men han var saa at sige aldrig hjemme og ikke ret tidt af Klæderne; helst laa han paa en Bænk eller oppe paa Stænget i Kroen, og *der* solgte han ogsaa som oftest sit Vildt, hvad der gav ham Udkomme nok, eftersom det Eneste, han gav Penge ud til, var et Maaltid Mad og Krudt og Hagl. Bønderne gav ham ogsaa tidt Noget, for de var egentlig bange for ham; der var nemlig Taterblod i ham, hed det sig, og han kunde nok se ud til det: sorte, listige Øine under skarptegnede Bryn, og mørk, gulbrun Hudfarve. Skjægget, det var et rent Urskjæg, langt og filtret, paa Hovedet bar han Sommer og Vinter

den samme slidte Kabuds af ubestemmeligt Skind, og hans fillede Kavai var som oftest uden Knapper, saa han maatte have et Reb om Livet forat holde den sammen. Han saae nærmest ud som en af Vildmændene i det danske Vaaben — eller maaske snarere som „det gamle Aar“ paa et af de moderne Nytaarskort, De veed. Ja, kjøn var han ikke, men Kjæmpekræfter havde han, og alligevel var han for det meste grumme skikkelig; kun en Gang imellem kunde det Onde komme op i ham, og saa søgte han efter bedste Evne at komme i Klammeri med En eller Anden, men det mislykkedes næsten altid, for der var Ingen, der turde binde an med ham. — Det benyttede forresten Kammerraaden paa Reistrup sig af, men det *har* jeg vist fortalt Dem — ikke?

Jo, Kammerraaden havde en kjøn Skov paa et Par Hundrede Tønder Land med ganske god Vildtbestand, og jeg tvivler ikke om, at Ole Ras mangen Gang har bjerget sig en Buk eller en Raa derinde. Men saa kom der en Vinter et Par professionelle Krybskytter fra Fyen over til Egnen, og de

luftede for Alvor ud imellem det Reistrup Raavildt. Det blev Kammerraaden jo gnaven over, og da hans egen Skovfoged ikke kunde mønstre Kabylernerne, saa sendte han Bud efter Ole Ras og spurgte ham, om han ikke syntes, det var en Skam, at saadan et Par Fyenboer skulde have Lov til at drive deres Haandtering heroppe i det jydske Land. Jo, det syntes jo da Ole Ras ogsaa, det var. — Om Ole da ikke kunde faae dem til at fortrække med det Gode eller det Onde? Det skulde ikke komme an paa en Blaa, naar de først var borte, og en Doctorregning kunde der vel ogsaa blive Raad for at betale. — Jo, det var Ole Ras saa meget villig til at prøve paa, og saa stod Slaget.

Fyenboerne sad en Aften efter endt Dagværk inde i Kroen og fik sig en Kaffepunsch. Saa kom Ole Ras ind, bød Godaften og drak først den Enes og saa den Andens Punsch uden saa meget som at bede om Forlov; men Fyenboerne saae paa Kjæmpen og sagde klogeligt Ingenting. Saa maatte Ole jo træde dem lidt haardt op ad Benene, og

tilsidst fik han da Klammeri — det første Slag faldt.

Nu kom Kromanden til, og Frands og et Par Andre vilde ogsaa ind at se paa Ballet, men saa raabte Ole: „Ud af Stuen med Jer, saa længe det staaer paa! Her skal ingen Vidner være! I kan komme, naar her er bleven stille!“ og med det Samme hug han til Hængelampen, saa den faldt ned, og der blev mørkt.

Ti Minuter efter var der stille i Gjæstestuen. Fyenboerne saae Ingen mere Noget til, og da Ole havde ligget fjorten Dage i Sengen med to knækkede Ribben, var han igjen Karl for sin Hat.

— Nei, vil De se: der kommer, min Tro, hele tre Harer luntende ud af Skoven — *det* havde været et Syn for gamle Ole Ras! — Det er forresten underligt, saa mange Harer man altid seer før den 21de — men naar man først maa skyde dem, saa er de som blæst væk!

Ja, Ole Ras er forlængst død og borte, og

det er Christen Degn ogsaa — *ham* skulde De have kjendt, *det* havde været en Mand for *Dem!*

Han boede skraas overfor Kroen, og hver Aften Aaret om, naar Diligencen var ventendes, var han ovre forat se, hvem der var med, og saa blev han der lidt med det Samme, stoppede sin Pibe og drak sin Knægt — naturligvis i Gjestestuen.

Han var som en ren Overlevering fra Fortiden at se paa: sort, blankslidt Kjole, der ikke mere kunde knappes om hans trivelige Mave, sorte Benklæder, der endte nede i et Par Halvstøvler, og hvid Halsklud — en complet Klokke Link. Men Livsglæden og Velvillien lyste ud af hans runde, skjægløse Ansigt, og naar han fik sin Fiol frem og gned en af de gamle Melodier paa den — mere velment end egentlig rent — og markerede Tacten med Foden, saa var han som sprungen ud af et Billede fra Rahbeks Tid.

Academiker var han nu forresten ogsaa — vistnok en af de sidste „latinske Degne“ i Danmark. Han havde i 1807 staaet under Gevær i Studentercorpset og var fra den Tid

af en personlig Bekjendt af Ingemann og Blicher, han havde været Dus med Lars Matthiesen og i flere Aar været første Elsker ved et af Datidens mange Privattheatre. Naa, saa havde han som Student indladt sig i en tvivlsom Forbindelse, der ikke var uden Følger, og saa — ja, saa giftede han sig med Forbindelsen og blev Fader til Følgerne — saadan er det jo gaaet Andre før ham. Attestats fik han naturligtvis aldrig men havnede herovre i Jylland som velmeriteret Degn og Skolelærer; han følte sig høit hævet over sine almindelige „ustuderede“ Kaldsfæller og blev aldrig træt af at tale om sine akademiske Aar i Kjøbenhavn, om Theater og Musik, Klubber og Maskerader. Smaat, meget smaat, sad han vistnok i det — han havde naturligtvis en Rede fuld af Børn — men Humøret beholdt han til det Sidste, og det var jo det Væsentlige.

— Ja, *ham* skulde De have kjendt — og Ole Ras — og gamle Frands Staldkarl — borte er de Allesammen, de, der var gamle, dengang man selv var ung og syntes, at der var saa længe til Alderdommen. — Ja, nu

synes man ogsaa, der er langt til Ulkenborg Kro, og saa er man der dog inden Aften — at sige, hvis vi ikke bliver liggende her ved Mergelgraven hele Dagen! — Naa, op med Dem, og kom saa!“

Og vi jagede Resten af Eftermiddagen, fandt et Par Flokke Høns til og havde den store, nutildags saa sjeldne, Fornøielse at reise en Ræv ovre i Præstens Roer — død i Knaldet!

Og saa naaede vi, trætte og varme, henad Aften til Ulkenborg Kro.

Der laa den, den berømmelige „gamle Kro“ og saae ud ganske som efter Beskrivelsen. Men der var ingen Vogne i Rejestalden, Ingen kom ud forat tage imod os, og da vi gik ind i Gjestestuen, var der tomt.

— „Herregud,“ udbrød Capitainen, „hvor *er* her forandret! Ja, Kroerne dør ud, ligesom Tredækkerne — og hvad skal de ogsaa leve af! Ingen Diligencer, ingen Handelsreisende, der ligger over, ingen Thevandsknægte. Nutildags kommer der i det Høieste

en svedt Cyklist og drikker en Citronsodavand — nei, der er gaaet Afhold i Folk; det er uhyre hæderligt, men gemytligt er det ikke!“

Og saa gik Capitainen ud i Kjøkkenet for personlig at lede Tilberedningen af nogle af vore Agerhøns — *det* betroede han nemlig ikke den ham ubekjendte Krokone til.

Jeg sad imens i den tomme Gjestestue og betragtede dens Mærkværdigheder — mange var de ikke. Under Loftet hang en „Uro“, paa den ene Væg en Tavolet eller, som den kaldes her paa Egnen, en „Pirremi“, og paa den anden et lille, vistnok ret sjeldent, Kobberstik forestillende Struensees og Brandts Henrettelse — det var Luxusgjenstandene. Til Nødvendighedsartikler maatte henregnes en af de bekjendte Fluefangere af Glas, hvor der under en forneden aaben Kuppel er en Glasrand med surt, mørkebrunt Øl; det var helt jevnt af de ækle, sorte Dyr, som her havde maattet lade Livet, men der var desværre levende Fluer nok alligevel i Stuen, dørske, matte Septemberfluer, der krøb omkring paa det fedtede, klæbrige Bord, og

som ikke var til at ryste af sig, naar de først havde sat sig paa En. Henne i et Hjørne var Skjænken, og ved Siden af den en aabentstaaende Dør, der førte ud til en lang Gang med Døre paa den ene Side — aabenbart „Gjæsteværelser“ — og i den modsatte Ende af Rummet var en Dør, der ogsaa stod aaben: den førte ud til „Kjælderstuen“, der var lige saa stor som Gjæstestuen.

Hundene fik deres Mad, rullede sig sammen midt paa Gulvet og faldt strax i Søvn — de var aabenbart dødtrætte.

Saa kom Capitainen tilbage fra Kjøkkenet; der blev lagt Dug paa Bordet, og Hønsene blev baaret ind — de var brillant stegt, og vi spiste med glubende Appetit, drak et Glas Øl eller to til, fik en Pandekage — *den* havde Krokonen alene Æren for — og saa tændte vi Piberne og blandede os en Toddy.

— „Meget ordentlig,“ sagde Capitainen, da han havde taget den første Slurk, „men Strandingsrom af den gamle Slags er det rigtignok ikke — nei, Tiderne har forandret sig! Men Sengene er gode — jeg *har* været inde at inspicere dem — og ovenpaa Dagens

Anstrengelser sover vi nok godt — bedre end jeg gjorde, da jeg laa her en Nat kort efter første Krig!“

„Hvorfor sov De ikke godt dengang?“

„Aa, jeg sov egentlig slet ikke — jeg havde Andet at tænke paa den Nat, kan De tro! — Det var forresten *den* Historie, jeg lovede Dem oppe ved Mergelgraven.“

Og saa fortalte Capitainen.

*

*

*

„Jeg kom reisende hertil, Sønderfra, en October-Eftermiddag.

Jeg havde været i Aarhus forat staa Fader til en Kamerats Førstefødte — det var altsaa ingen Jagtudflugt, forstaaer De, ikke Spor — og jeg red derfor ogsaa i fuld Uniform med Sabel og det Hele.

Det var et Hundeveir: øsende Regn og en halv Storm. Havde det været ordentligt Veir, var jeg reden lige til Viborg i eet Træk, men min Kappe var nær ved at være gjenneblødt, og da jeg var kommen forbi Fjælum Bakker, bestemte jeg mig til at ligge over

her i Kroen — jeg skulde ikke melde mig i Viborg før næste Middag.

Alt saae saa trist ud som vel muligt; Poplerne langs Veien svaiede og peb for Vinden, Vand og Snavs sprøitede op om En, og synderlig mere end et Hundrede Alen kunde man ikke se for Tykning og Skumring.

Timhøj — „Rakkerbakken“, som vi ogsaa kaldte den — kunde jeg dog skimte ude paa Marken, og jeg tænkte paa, hvordan jeg som Barn altid havde været hel uhyggelig tilmode, naar vi skulde passere den, ved Tanken om Kniplingskræmmerens Morder, som her var bleven steilet; jeg tænkte ogsaa paa ham, „den Anden“, der skulde have været med ved Mordet, men som var sluppen fri og nu skulde være bleven en „stor Mand Sønderpaa“, og paa den Tredie, som Ingen vidste Noget om. — Ja, Sagn er Sagn, sagde jeg til mig selv og gav Lotte et Par Schenkler — Trav, fri Trav, nu er vi snart ved Veiende! *Der* ligger Sognefogdens kampestensbygte Gaard, *der* har vi Sprøitehuset, og *der* forude lyser det blændende og varmt ud

i Halvmørket: det er Smedien med den aabne Dør, saa er der ikke mere end et Par Hundrede Alen til Kroen!

— Jeg elsker en Smedie ved Aftenstid, gjør *De* ikke ogsaa? Skikkelserne derinde tager sig hel eventyrligt ud i det glødende Skjær, Blæsebælgen hvæser omkap med Stormen, og naar Forhammeren Slag i Slag falder paa Ambolten, saa Gnisterne staaer ud fra den, er det som Musik — mandlig, festlig Musik i Dur — ja, en Smedie kan rigtignok live op i Landskabet!

Et Par Minuter efter var jeg inde i Rejestalden; gamle Frands kom skrævende med Lygten, holdt den tæt op mod mit Ansigt forat se, hvem det var, og bød mig venkabeligt Godaften, da han var klar over, at det var mig.

Endnu mere hjulbenet end før, syntes jeg, Frands var bleven, lidt mere duknakket maaske ogsaa, men den gamle Soldat var til Trods for de mange Aar, der var forløben siden Napoleonstiden, dog kjendelig paa ham endnu, og jeg mærkede tydeligt, at han behandlede mig anderledes end Andre, blot

fordi jeg var Officeer. Jeg saae for en Ordens Skyld paa, at han gned Lotte ordentlig tør med en Halmvisk, og da hun saa havde faaet Vand og Foder, gik jeg ind i Gjæstestuen

Kromanden og hans prægtige Kone tog imod mig som gammel Kjending, og jeg fik naturligvis det bedste Værelse med to Senge, mindre kunde ikke gjøre det — anden Dør til Høire dernede i Gangen; jeg fik lagt i Kakkelovnen og bredte min vaade Kappe ud over to Stole foran, spændte Sablen af og gik saa tilbage til Gjæstestuen.

Der sad et Par Gaardmænd og halvsov over en tømt Kaffepunsch, men de gik kort efter, og saa var jeg alene.

Jeg kiggede ind i Kjælderstuen. *Der* var ikke andre end en Fragtmand, som jeg ikke kjendte, men saa gik Døren op, og Ole Ras — De husker, ham, Skytten — kom ind. Han havde selvfølgelig været paa Andetræk og bragte fem Graaænder med, som Kromanden strax købte for tre Mark — dyr var Ole Ras ikke! Saa flyttede Ole hen til Kakkelovnen, saa nær han kunde, forat blive tørret ligesom min Kappe, og det kunde

nok gjøres nødigt, for han var naturligvis gjennemblødt til Skindet, og der stod da ogsaa snart en hel lille Sø under ham, hvor han sad. Vi fik en Passiar om Jagten, jeg bød ham en Cigar, som han bad om at maatte gemme til „efter Aftensmaden“ — d. v. s. han gjemte den forat skraa den op — og saa gik jeg tilbage til Gjæstestuen, eftersom jeg saae min Ven Christen Degn komme derind.

Han havde sit morsomme gamle Kuskeslag med Messinghægte i Halsen over Kjolen, og han havde sin gamle Bomuldsparaply i Haanden, saa *han* var tør nok. Ikke desto mindre maatte han strax have sig en Pommerants af Hensyn til det onde Veir — *den* tog han nu forresten ogsaa, naar det var Solskin — saa stoppede han sin Pibe af den Tobakskasse, der stod til fri Afbenyttelse henne paa Bordet, og saa fortalte han mig, hvad mærkeligt Nyt, der var hændet paa Egnen, siden jeg sidst havde været her.

Jeg bad ham blive og være min Gjæst til Aftensmaden, og det vilde han gjerne, men saa begyndte han at blive urolig i Sædet og

se paa sit store Tombaksuhr — det var Tegn til, at Diligencen snart kunde ventes.

Og ganske rigtigt: lidt efter hørtes der gennem Stormen Lyden af en tungtrumlende Vogn, saa lød Postillonens Horn — underlig forkjølede Toner var det — og saa holdt Diligencen et Øieblik efter inde i Reise-stalden.

Degnen afsted som skudt ud af en Kanon forat se, hvem der var med — han kunde umuligt styre sin Nysgjerrighed, til Passagererne kom ind! Der var ikke noget Interessant ved Nogen af dem den Aften: et Par Handelsreisende, der drak en Thevandsknægt, og en tysk Madam, der fik en Kop Kaffe sammen med Postføreren, det var det Hele.

Ti Minuter efter raslede Diligencen igjen afsted, og Degnen og jeg sad alene tilbage.

Jeg skulde just have en alvorlig Conference med Madam Knudsen, Krokonen, om, hvad Huset formaaede til Aften, da Degnen pludselig begyndte at spidse Øren.

„Men hvad er det?“ udbrød han. „Der kommer, Pinedød, to Vogne Sønderfra, og

det er Fjedervogne, kan jeg høre — hvem monstro er ude i det Veir!“

Jo, det passede godt nok, der kom to Vogne kjørende, og ved at kigge ud ad Vinduet skimtede jeg en holstensk Vogn med et Tag af Paraplyer over og en mindre Enspænder bag ved. Lidt efter blev der baaret en tre, fire mægtige Sælhundeskindskufferter og en Kiste ind gennem Gjestestuen, Køkkenpigen kom slæbende med et Slagsværd og et Par forgyldte Hjelme, og bagved det Optog viste sig et Selskab paa fire Personer, to Herrer og to Damer — det dryppede af dem, saa vaade var de.

„Nei, er det *Dem!*“ — „At *vi* skal træffes *her*, det var da morsomt!“ saadan gik det, da vi først fik seet paa hinanden.

Det var Skuespiller og Skuespildirektør Didriksen med sin trivelige Hustru, det var Jomfru Vilhelmsen, Selskabets første — og eneste — Primadonna, der, hvor hun kom, lagde Byen for sine Fødder, og endelig, hvad jeg senere erfarede, Komikeren Hr. Nielsen eller Hr. Jensen — jeg kan ikke huske, hvad han hed, men en kjedelig Stabeis var det,

der ikke sagde Noget, men forresten viste sig at være forlovet med Jomfruen.

Selskabet skulde mødes med de Andre af Truppen i Viborg, fortalte Direktøren mig, og vilde ligesom jeg have været dertil samme Nat, men Veiret var bleven dem for slemt, de var allerede gjenneblødte, og saa havde de besluttet sig til at overnatte i Kroen.

De fik saa de to sidste ledige Dobbeltværelser — Damerne for sig og Herrerne for sig — og saa gik de skyndsomst ind forat faa det vaade Tøi af. Forinden havde jeg imidlertid inviteret hele Selskabet til Aften paa Ole Ras' Vildænder — det var i min flotte Periode, forstaaer De, da jeg havde arvet de to Tusind Daler efter min Onkel i Løgum og ikke troede, de Penge nogensinde kunde faae Ende — og da Degnen sprang hjem til Sit forat hente sin Fiol, som han nok mente, der kunde blive Brug for i Aftenens Løb, sad jeg igjen alene tilbage, saae paa, at der blev dækket Bord og nød foreløbig Duften af Ænderne, der brasede ude i Kjøkkenet; men gaa ud og se til dem, saadan som jeg før gjorde med Agerhønsene, det

turde jeg skam ikke: Madam Knudsen taalte ingen Pottekigger, og hun var da ogsaa selv Kone for at behandle Dyrene, som de skulde!

Jeg var egentlig umaadelig oplivet ved Udsigten til at faae en glad Aften sammen med Skuespillerne — jeg har nu altid havt en Svaghed for „det farende Folk“! Alene det, at de altid, mere eller mindre, lever af Haanden og i Munden, uden fast Budget, uden at vide, hvordan det gaaer imorgen, kort sagt, det hele Liv paa Feltfod, det tiltaler mig! Og saa var Datidens omreisende Skuespillerselskaber Noget for sig, noget helt Andet, end de nu er. Gudbevares, de var vist egentlig ikke store Kunstnere, men de havde Tro paa sig selv; ingen Opgave laa dem for høit: Schiller og Oehlenschläger, Heiberg og Hertz — de spillede Alting og Alting lige godt. Og saa var deres — ja, hvad skal jeg kalde det? — deres Moral — men det er egentlig slet ikke *det*, jeg mener — den var anderledes end nu. Jeg veed meget godt, at det kvindelige Personale heller ikke dengang var rene Vestalinder, men de holdt over Decorum, over den gode Anstand, og det kan jeg nu alligevel

godt lide — kan *De* ikke ogsaa? — Ja, jeg taler af en vis Erfaring, for jeg havde lært alle de mere fremtrædende Medlemmer af det Didriksen'ske Selskab at kjende under Krigen, dengang de spillede i Sønderborg, og siden havde jeg truffet dem i andre Byer, mange Gange. Og der havde været de Tider, da jeg red tre Mil ud og tre Mil hjem blot forat se Jomfru Vilhelmsen spille — hun var storartet! — Om hun havde Talent? Ja, det kan maaske være tvivlsomt nok — hvor Mange har *det*? — men hun spillede paa sin Person, og Personen var nydelig. En Figur — som en Venus, siger jeg Dem! — og en Sangstemme — ja, *jeg* syntes i alt Fald, den var brilliant! Og saa var hun saa mild og venlig — ikke lige venlig mod Alle, naturligvis — men *jeg* har ikke haft Noget at beklage mig over.

— Naa, nu kom Degnen tilbage med sin Fiol, og lidt efter Selskabet, pyntet som til Fest. Jeg kan huske, Jomfru Vilhelmsen havde en hvid Kjole paa med blaat Livbaand, nedringet og med bare Arme — hun saae ligefrem henrivende ud! *Det* sagde jeg naturlig-

vis til hende, og han, Komikeren — eller Kjæresten — saae paa mig, som han vilde æde mig — dengang kunde jeg endnu gjøre et Mandfolk jaloux!

Saa kom Ænderne, og vi gik tilbords — jeg førte Madam Didriksen.

Hun var ogsaa nedringet — rent ud sagt: rigelig nedringet — men det hjalp jo paa det, at hun for Trækkens Skyld havde en rød Fløilskaabe kantet med Hermelin om sin runde Skikkelse — Kaaben kjendte jeg forresten igjen fra „Hagbarth og Signe“, hvor jeg havde seet hende med den som Dronning Bera — men naar Kaaben gled ned — og det gjorde den tidt — saa kunde det ikke undgaaes, at man — nei, man maa hellere ane end have Vished, ikke sandt?

Kromanden rettede an, og hans flinke Kone stod i Døren og saae paa, vi spiste — det var nu *hendes* Fornøielse! Vi fik Rødvin — god Vin og rigelig Vin — og vi havde Alle sammen en glubende Appetit og et glimrende Humør. Didriksens og jeg talte om gamle Minder fra Krigens Tid, Jomfruen sendte mig imellem, uden at sige Noget, et stjaalent

Blik, der maaske ogsaa kunde siges at melde om gamle Minder, og Degnen var lykkelig ved at faae Lov til at fortælle løs om længst forsvundne Dage, da han selv havde spillet Privatkomedie i Kjøbenhavn og seet de henfarne Berømtheder paa det kongelige Theater.

Omsider var vi da mætte, der blev taget af Bordet, og jeg bestilte en Bolle Bruleau, som jeg naturligvis selv lavede — det var i sin Tid en af mine Specialiteter. Der kom Rom — rigtig Strandingsrom — og Graves i Bollen, jeg lagde en halv Sukkertop — eller lad os sige en kvart — over to Ildtænger — i Felten har jeg mangen Gang maattet bruge tre Bajonetter — og saa stak jeg Ild paa den brune Sø og øste de blaalig brændende Bølger over det hvide Bjerg, saa det gnistrede og spruttede — det Syn har jeg altid godt kunnet lide!

Bruleau'en blev, naar jeg selv skal sige det, glimrende — Madam Didriksen sagde rigtignok, at den var for stærk — og da jeg selv havde tømt det første Glas, overdrog jeg

Hvervet som *magister bibendi* til Degnen — det var Noget, *han* kunde bruge!

Og Stormen tudede, og Regnen plaskede, Lindetræerne udenfor slog med Kvistene paa Ruden — det var inderlig hyggeligt, og vi gjorde os i al Skikkelighed lystige og var glade for os selv og for hinanden.

Didriksen declamerede „Den engelske Capitain“ — det var nu et af hans Bravournumre — og Madamen sang en Arie af „Regimentets Datter“ til Degnens Violin; det kneb nok noget for ham at følge med i de hurtige Passager, men hellere springe over end komme bagefter, mente han, og saa gik det i Grunden rigtig godt. Jeg sang Bellman — jeg *har* kunnet synge, skjøndt man ikke skulde tro det — og Jomfru Vilhelmsen hentede sin Guitar og foredrog til eget Accompanement en italiensk Folkesang. Hvad den handlede om, det maa Gud vide, for jeg kan ikke Italiensk — det vil sige, jeg kjender de nødvendigste Talemaader som „Giv mig et Kys“ og „Smukke Pige, jeg elsker Dig“ — dem lærte jeg af en Beriderske, som jeg i sin Tid var kjendt med i Aalborg — men

udover *det* kan jeg, som sagt, ikke Noget af Sproget. Det var nu heller ikke nødvendigt! Jeg behøvede egentlig slet ikke at *høre*, jeg havde nok af at *se*. — *Er* der nogen Situation mere flatterende for en Kvinde — naturligvis kun, naar hun er ung og smuk — end at sidde med Guitaren i Skjødet og Silkebaandet om Nakken! Hele den maleriske Stilling — accurat som paa et florentinsk Billede — er det ikke florentinsk, jeg mener? Jo, jeg syntes nok, det var *det* — den venstre, halvt bøiede Arm, høire Haand, hvis Fingre ligesom i Leg griber Strengene — aa, charmant!

Naa, vi klappede ogsaa Allesammen som rasende, da hun var færdig, og gamle Frands og Ole Ras stod i Døren ud til Kjælderstuen og lo over hele Ansigtet af Fornøielse.

Saa giver Degnen sig pludselig til at spille op — en Vals, naturligvis — Madamen inclinerer for mig, og Komikeren for Jomfruen — og saa valsede vi Fire rundt paa det sandede Gulv, saa det var en Lyst. Og Krofolkene stod bag Skjænken og saae til, Pigerne listede sig ind fra Kjøkkenet, og tilsidst tog

Didriksen Degnen om Livet, og enten han vilde eller ei, maatte han danse og spille paa samme Tid — jo, i gamle Dage var man gemytlig!

Men saa blev der pludselig midt under Valsen banket stærkt paa Ruden udefra — henne ved det Vindue *der*, nærmest Døren ud til Veien; Degnen stopper midt i en Tact, Didriksen slipper Taget, og vi Andre holder naturligvis ogsaa op at danse.

Naa, Kromanden gaaer saa hen til Døren og lukker den op forat se, hvem det kan være, og ind kommer et Par: en ung Mand i elegant, mørkeblaa Slængkappe, og en ganske ung Dame i Kaabe og Kyse — det var rigtignok uventede Gjæster!

De var paa Vei Nordefter, fortalte *han*, i egen Caleshevogn, men der var gaaet Noget itu paa Vognen — et Hjul eller en Fjeder, hvad det nu var — og Smeden dernede, som de havde banket op, kunde ikke faae den lavet istand før næste Morgen. Saa havde de staldet Hestene ind i den nærmeste Gaard og var gaaet det Par Hundrede Alen herop forat søge Ly i Kroen.

— „Vi — min Hustru og jeg,“ sagde han, „vilde gjerne have Værelser for Natten — kan vi faae *det*?“

Ved de Ord „min Hustru“ saae han saa kjærligt paa hende, at det formelig gjorde En godt, men hun slog Øinene ned og blev hel rød i Hovedet.

„Aha,“ sagde jeg til mig selv, „Nygifte, formodentlig paa Bryllupsreise!“ og saa saae jeg naturligvis nærmere paa Parret.

Han var en kjøn, kraftig ung Mand med et vist militairt Snit, og hun — ja, hun var sød og fin, men hun lignede nærmest en forskræmt Fugl. Ikke Noget i Retning af Sangfugl, slet ikke — men jeg kan huske, at jeg engang en Efteraarsdag fandt en forpjusket, vaad Taarnfalk, der sad i en Ellebusk og ikke kunde lette paa Vingerne — *den* mindede hun mig om.

Kromanden kløede sig i Hovedet og sagde, at der ikke var andet Værelse ledigt i hele Huset end et skraat Kvistkammer, og *det* — ja, længere kom han ikke, for jeg tilbød naturligvis Ægteparret mit Dobbeltværelse og

sagde, at jeg med Fornøielse vilde rykke op paa Kvisten.

Hun saae til ham, og *han* saae til hende — saa tog *han* aabenbart en rask Beslutning, trak mig lidt afsides og sagde:

„Vi er ikke gift — ikke endnu. Den unge Dame er min Forlovede, jeg har Kongebrev i Lommen, og hvis Alt var gaaet som beregnet, skulde vi have været viet imorgen Formiddag hos min Onkel, der er Præst Nordpaa. Forhold, som jeg ikke er Herre over, gjør, at jeg ikke ønsker at nævne hverken min Forlovedes eller mit eget Navn“ — jeg bukkede. — „men hvis De virkelig vil være saa elskværdig at overlade min Forlovede Deres Værelse, vil jeg være Dem uendelig taknemmelig — saa tilbringer jeg Natten paa et Par Stole her i Gjæstestuen.“

„Vist skal De ikke, nei, Mand,“ svarede jeg, „*De* trænger aabenbart mere til Hvile end jeg! De lægger Dem op paa Kvistværelset, saa tager jeg min Kappe over mig og lægger mig paa Sophaen inde i Kontoret!“

„Kontoret“, det var det lille Rum her ved

Siden af, første Dør til Høire — De kan se den herfra!

Ja, han takkede mig saa mange Gange, og hun ogsaa — bly og med nedslagne Øine — og jeg hørte hende hviske: „Aa, Gud, jeg er saa bange! Tænk, om Fader nu kom og fandt os!“

„Det har ingen Nød,“ svarede han. „Din Fader er saamænd ikke kommen hjem endnu, og desuden —“.

Mere hørte jeg ikke, men det var jo ogsaa nok. En regulair Bortførelse altsaa, fra en grusom Fader — Parret havde selvfølgelig min varmeste Sympathi! Gudskelov, jeg har altid havt Sympathi med Ungdommen — og det har jeg da endnu!

De to Unge skilte sig af med deres Over-tøi, Kromanden flyttede min Kappe og min Sabel ind i Kontoret, og saa bød jeg Parret paa et Glas Bruleau — spise vilde de ikke.

Det tog de imod, og det varede ikke længe, inden Sangen igjen begyndte. Degnen fore-drog „En Skaal for den Mø i blufærdige Vaar“, Didriksen brummede „Im tiefen Keller sitz' ich hier“, og Jomfru Vilhelmsen sang

„Nei, Intet i Verden kan lignedes ved et Bal“
— *den* sang hun brilliant.

Kjærestefolkene — eller lad mig hellere sige: Brudeparret — sad ved Siden af hinanden; hvert Øieblik greb hun hans Haand, og naar der hørtes en Vogn ude paa Landeveien, foer hun sammen og lænede sig angst op til ham. Saa klappede han hende paa Kinden og hviskede Noget til hende, og saa var hun igjen rolig — til der hørtes en ny Vogn.

Hvem der egentlig hittede paa det, husker jeg ikke, men der var da En — det var vist forresten Kromanden — som foreslog, at Frands skulde synge „Alongse“. Frands fik saa et Glas Punsch hen i Døren, tømte det og begyndte. Det første Vers sang han, som han pleiede, men ved det andet var det, som alle gamle Minder om Storarmeen og de stolte Dage vaagnede i ham; han fik Holdning, han slog ud med Haanden, og han sang tilsidst med ligefrem Begeistring og med et Foredrag, som mangan professionel Sanger kunde have misundt ham.

Der blev raabt Bravo, og der blev klappet

i een Uendelighed, og Brudeparret og jeg gik hen forat complimentere Sangeren. Jeg saae, at den unge Mand gav ham en Specie, og jeg hørte ham sige: „Tak for Sangen, Kamerat!“ og *hun* trykkede gamle Frands' Haand og sagde med blød, bevæget Stemme: „Mange Tak, den Sang skal jeg ikke glemme!“

Frands var naturligvis helt overvældet af de mange Penge og den megen Tak, men det var alligevel, som om *det*, at en ung Dame — en *Dame*, forstaaer De — viste ham sin Hyldest, betog den gamle Dragon allermest; han bøiede sig formelig galant over hende, tog hendes Haand og kyssede den med en Anstand, som om han idetmindste var Marschal — *det* lærer en jydsk Bondekarl vist kun i fransk Tjeneste, og formodentlig kun under Napoleon!

Naa, Frands rettede sig jo igjen, men 'da han saae op paa den unge Pige, var der aabenbart Et eller Andet ved hendes Ydre, der særlig tiltrak sig hans Opmærksomhed, for han stirrede ufravendt paa hende med sine smaa, missende Øine, accurat som en gammel Stængerotte.

„Med Forlov, Jomfru, hvor har hun ellers *den* fra?“ spurgte han og pegede paa en Naal, der sad i hendes Halsklæde — en Naal med et rødt Koralhoved i Form af en knyttet Haand, der holdt en Daggert.

„Den har jeg faaet af min Fader,“ svarede hun — men det var, som om hun næsten blev angst ved blot at nævne Ordet *Fader*.

„Naa, har hun det,“ sagde Frands, „se, se! — Har hun ellers hinner Fa'er levende endnu?“

Hun nikkede.

„Naa, saa han lever endnu — det var jo skjønt!“ vedblev Frands. Saa fik han et Glas Punsch til — Ole Ras et med — og vi Andre fik flere.

— Omsider var Bollen tømt, og jeg var lige ved at bestille Ingredientserne til en ny, men saa sagde Brudgommen: „Tillader Selskabet, at jeg giver Champagne?“ Ja, det havde Selskabet naturligvis Ingenting imod, og saa kom Champagnen.

Og det knaldede, og det skummede, og vi klinkede, og vi drak, og Alle var vi mere eller mindre overstadige, undtagen Brude-

parret, naturligvis, og Komikeren, det Asen — han kunde ikke engang blive fuld, skjøndt han drak som en Svamp!

— Det blev da ogsaa langt over Midnat, før vi kom til Ro.

Degnen gik først. Det kneb for ham med at faae sin Fiol stukket ned i Skindposen, for ganske sikker paa Benene var han ikke, og vi maatte hjælpe ham at hægte Slaget og slaa Kraven op om Ørene. Det havde nu forresten slet ikke været nødvendigt, for det var bleven høit Veir; Regnen var hørt op, Blæsten havde lagt sig, og det var det deiligste, straalende Maaneskin.

Madam Didriksen tog Jomfru Vilhelmsen under sine moderlige Vinger, Didriksen og Komikeren fulgtes ad som gode Contubernaler, og saa var Brudeparret og jeg tilbage. *Hun* sagde Godnat, først til mig og saa til ham — jeg vendte mig naturligvis om imens, forat de kunde kysse i Ro — og saa gik hun ind i sit Værelse, mit forrige — *han* saae langeligt efter hende, da Døren lukkedes.

Saa takkede han mig endnu en Gang, fordi jeg havde overladt hende mit Værelse, og

var aabenbart ved at ville betro mig Noget, men han betænkte sig og gik, uden at sige Videre, ovenpaa, til Kvistkammeret, og jeg ind i Kontoret.

Jeg lagde mig paa den hestehaarsbetrukne Sopha og tog min Kappe over mig, men sove kunde jeg ikke. Maanen skinnede mig lige i Ansigtet, og jeg laa og tænkte og tænkte — mest paa det unge Par, der var flygtet, og som imorgen, om Alt gik vel, skulde have Bryllup.

— Hvem var *han*, og hvem var *hun*?

Han var Militair, det var jeg vis paa — alene den Maade, hvorpaa han havde sagt „Tak, Kamerat!“ til Frands, betegnede ham som Officeer — saadan Noget tager man ikke fejl af! — Men *hun*! Hvad for en Rede var hun fløiet ud fra? — Og nu laa den lille forskræmte Fugl alene her ved Siden af, og hendes Brudgom var i den anden Ende af Huset, langt borte, skjøndt de allerede næste Dag skulde være Mand og Kone — naa, man tænker jo ikke altid saa pænt, som man burde, vel? — — *Jeg* i alt Fald ikke!

— Omsider var jeg dog vist falden i Søvn,

da jeg pludselig farer op ved at høre Lyden af en skarpt travende Hest Sydfra. Et Øieblik efter giver Lænkehunden udenfor Hals, en anden Hund, længere borte, secunderer, og saa hører jeg, at der bliver dundret paa Døren og raabt Noget med en grov Stemme.

Kromanden lukkede selv op, der blev vexlet Ord mellem ham og den fremmede Rytter, og saa — ja, saa farer Døren til mit Kammer op, og ind stormer — den unge Dame!

„Aa, for Guds Skyld, hjælp mig, beskyt mig,“ hulkede hun, „det er Fader — jeg kan kjende hans Stemme!“

Hun dirrede over hele Kroppen, den lille Ting, og det var ikke af Kulde — skjøndt hun jo ikke havde faaet Tid til at tage Noget over sin hvide Natdragt — det var øiensynligt af Skræk, af Rædsel.

„Stol De blot paa mig, Frøken,“ sagde jeg, laasede Døren og slog min Kappe om hende. Hun krøb sammen under den i det inderste Hjørne af Stuen og rystede som et Espeløv; den ene bare Fod stak frem under Kappen — hun havde i Skyndingen tabt en Sko ude paa Gangen — og den krummede hun, og

den strakte hun, uvilkaarligt, nervøst — aldrig har jeg seet en nydeligere Kvindefod!

Nu blev der Spektakel ude paa Gangen: det var Kromanden og ham, hun havde sagt var Faderen, der kom nærmere.

„Er det her, hun ligger!“ raabte den Fremmede med kjendelig slesvigsk Accent, stormede ind i det tomme Værelse, og saa ud igjen, da han Ingen fandt.

„Men her ligger jo en Silkesko!“ brølede han. „Saa er Tøsen ikke langt borte! — Luk op derinde, eller jeg slaaer Døren ind!“

Og saa kom et Dommedagsslag, saa jeg næsten var bange for, at han skulde kunne gjøre Alvor af sin Trusel.

Men nu var det min Tur.

„Vil De dy Dem, De derude!“ raabte jeg. „Den Første, der kommer herind, render lige i min Sabel!“

Nu hørte jeg Kromanden tysse paa den rasende Fader, men pludselig lød der en ny Stemme — det var Frands'.

„Naa, det er Dig!“ sagde Frands. — „Aa, lad mig tale et Par Ord med den fremmede Mand, Husbond, saa giver det sig nok!“

Der lød en undertrykt Ed, og ved at lægge Øret til Døren hørte jeg Frands sige:

„Naa, saadan seer Du ud nu — Du er ellers bleven kjøn i Ansigtet, er Du, aa, ja — men Du kan vel nok huske, hvad Du var med at grave ned under Foderkisten, ikke? — Jo, det tænkte jeg nok! Og saa er det vist bedst, Du rider derhen, hvor Du er kommen fra, og lader Pigebarnet og os Andre i Fred!“

„Gid Satan —,“ mumlede den Anden med undertrykt Raseri.

„Ja, det gjør han nok, naar Tid er! Se nu til at komme afsted!“

Der lød Skridt nedad Gangen, og et Minut efter hørte jeg En trave Sønderpaa.

Saa kom Frands tilbage, bankede paa Døren og sagde:

„Nu kan den bitte Jomfru godt gaa i hin-
ner Seng igjen og sove roligt. Jeg har trukket Gifftænderne ud paa ham, og han kommer aldrig mere igjen. — God rolig Nat!“

Frands gik, og min Nattegjæst, der heldigvis havde siddet saa langt borte, at hun Ingenting havde kunnet høre af Samtalen

mellem ham og Faderen, foer op og — ja, nu venter De maaske, hun faldt mig om Halsen o. s. v. — nei! Hun sagde blot: „Tusind, tusind Tak!“ — hverken mere eller mindre — og smuttede saa ind til Sit igjen.

— Men min Bruleau maa nu alligevel have været stærk, som Madam Didriksen sagde, for hverken Skuespillerne nedenunder eller Kjæresten ovenpaa havde hørt Nogetsomhelst til det natlige Optrin, men sovet sødeligt fra det Hele.

Noget maatte *hun* nu imidlertid have fortalt sin Kjæreste, for den unge Mand gav Frands en blaa Seddel, og mig vidste han slet ikke, hvordan han skulde takke, skjøndt der jo i og for sig Ingenting var at takke for.

Og saa sagde vi Farvel til hinanden, og saa kjørte Parret vinkende og viftende Nordpaa, op gjennem Kastaniealleen, Lykken imøde.

Himlen var blaa, og Solen skinnede, og de brune Blade i Veisporet saae ud som det pure Guld, „Troldguld“, som de kalder det.

Udenfor Hjulmandens Hus sprang en lille,

krølhaaret Dreng op og satte sig bagpaa Vognen. Det *var* formodentlig en af Hjulmandens Poder, men jeg syntes alligevel saa bestemt, jeg saae Vingerne voxte ud paa Skuldrene af Drengen, da han bøiede sig til Siden, og saa længe mit Øie kunde følge Vognen, sad han der endnu — det var et deiligt Syn! For vel er det godt at have Kongebrev i Lommen, naar man kjører ud i den vide Verden med sin Fæstemø, men endnu bedre er det dog at have selve Eros i Ryggen — det vil De vel ikke nægte!

— Ja, Mere er der ikke — foreløbig — men troer De nu, man oplever saadan en Nat paa et moderne Hotel — nei! Kroernes Tid er omme, og det er forbi med Landeveiens Poesi — Gudskelov, man dog *har* kjendt den!“

Capitainen og jeg havde været paa Andejagt. Ikke den store, aarlige i Hjortholm Sø, men en lille privat Andejagt, der var begyndt i Pinds Mølledam og siden havde strakt sig over alle de nærmest liggende Mosehuller og Mergelgrave.

Og Jagten havde bragt de sædvanlige Overraskelser og de sædvanlige Skuffelser. Et Sted var Ællingerne for smaa, men til Gjengjæld var der et stort, stærkt Kuld i et næsten tilgroet Kjær inde paa Sognefogdens. Blis-hønsene havde ikke været til at faae frem ude i Lyngmosen, og det skjøndt vi hele Tiden hørte dem plaske foran Hunden inde i den mørke Padderokkeskov; men de dykkede uafbrudt, og naar *det* passerede foran Næsen af Diana, stak hun Snuden lige i Veiret og hylede af Forbauselse over, at en

saadan Durkdrevenhed overhovedet var mulig. En lille Opmuntring var det imidlertid, at hun midt imellem de Blissede saae sit Snit til inde i en Sivtue at tage en grønbenet Rørhøne, som hun, uden at have rørt en Fjer paa, bragte spillevende hen til Capitainen, der selvfølgelig satte den ud igjen.

Aftenen havde vi efter indstændig Anmodning tilbragt i Pinds Mølle, og Møller Sørensen og hans prægtige Kone vidste naturligvis ikke, hvor godt de vilde gjøre det for os.

Sørensen havde just faaet sit Hø hjem — det sidste Læs stod endnu i Porten og spærrede Passagen. Hø var der spredt over Vei og Gaard, Hø sad der baade i Hovedet og paa Skjorteærmerne af Mølleren, og af Hø duftede hele Møllen — det er Noget, der giver Appetit.

Den manglede nu forresten ikke i Forveien, og de nyskudte Ænder — glimrende stegte af Madam Sørensen — gled ned, en efter en, og en Snaps eller to listede jo ogsaa med.

Da Klokken saa var halvgaaen Ti, sagde vi Farvel, og lidt over Ti var vi hjemme i Skovhuset.

— Det havde været en smeltende varm Dag, og brugt os havde vi jo, saa i og for sig var det meget rimeligt nu at gaa til Ro, men Capitainen erklærede med Bestemthed, at af saadanne Aftener, blikstille og daglune, gik der høist en halv Snes paa en Sommer, og at det derfor var Synd at gaa i Seng — gaa i Seng kunde man jo hver Aften.

Jeg var selvfølgelig mere end villig til at blive oppe — jeg kan egentlig ikke udstaa hverken at gaa i Seng om Aftenen eller at staa op om Morgenens — og saa flyttede vi et Bord og et Par Stole udenfor Døren, fik Piberne tændt og satte os ned. Capitainen havde hentet en stor Kande deilig koldt Vand fra sin egen Kilde — hvad der naturligvis gav ham en kjærkommen Leilighed til atter at paastaa, at der egentlig ikke fandtes rigtige Kilder udenfor Jylland — og Whisky stod der ogsaa paa Bordet — Ingen af os var Totalmand.

Saa sad vi en lille Tid og nød den smukke Aften og Hvilen, saae paa Nymaanen, der accurat kunde naa at kigge op over Skoven, og hørte paa Ugleungerne, som de Gamle

lærte at tude henne i Granholmen — jeg synes nu altid, Ugletud lyder saa hyggeligt.

Til en Begyndelse sagde Ingen af os ret Meget — „Pauser er lige saa nødvendige i Samtaler som i Musiken“, pleiede Capitainen at sige — men saa blev vi uenige om Afstanden til eller Beliggenheden af Et eller Andet, og saa gik Capitainen ind forat hente Kortet og bragte sammen med det en Armstage med to tændte Lys. Det saae hel festligt ud, da den kom paa Bordet, og Aftenen var som sagt blikstille, saa Flammerne stod lige i Veiret som inde i en lukket Stue.

Vi saae paa Kortet — Capitainen havde naturligvis Ret, for han kunde sit Østjylland udenad — og saa blev der igjen en Pause, som Diana benyttede til at komme hen og lægge Hovedet paa mit Knæ forat vise mig sin Snude, der var hel skaaret og blodig af de skarpe Rør og Flæg, som hun saa tappert havde arbeidet sig igjennem om Dagen.

Pludselig kom der saa, som det tidt kan ske, selv i den mest blikstille Aften, et Lufttræk, en Brise, der bragte Lysenes Flammer til at lægge sig horizontalt ned, og som

for nogle Øieblikke truede med at slukke dem. Men det var ogsaa kun nogle faa Øieblikke, de rettede sig igjen, og Alt var stille som før.

— „Ja, er det ikke underligt med saadan en Iling“, sagde Capitainen. „Man kan staa dybt inde i Skoven en Aften, ikke et Blad rører sig, ikke engang paa Birkene — og saa kan der pludselig komme et Pust, der rynker hele Skovsøens Flade — hvor kommer det fra, og hvor bliver det af?“

„Ja“, svarede jeg, „det kommer vel af, at —“

„Behold De blot Deres Forklaring for Dem selv!“ afbrød han mig. „Jeg bryder mig i det Hele ikke om Forklaringer — tvertimod! Men det minder mig om en Aften —“

„Undskyld, Capitain“ — nu var det *mig*, der afbrød *ham* — „*kan* der overhovedet passere Noget, som ikke minder *Dem* om noget Andet?“

„Ikke Meget, det indrømmer jeg“, svarede han smaaleende.

„Men hvad var det saa, den Iling mindede Dem om?“

„Aa, det var en Aften paa Svendsø.“

„Svendsø?“

„Ja, har De aldrig været *der*?“

Nei, det havde jeg da ikke.

„Saa reis derhen, Mand!“ udbrød Capitainen. „Hellere imorgen end iovermorgen — nei, det er sandt, imorgen skal vi beskyde de Laasby Ænder, saa det maa vente et Par Dage — men derhen *maa* De! Svendsø er den deiligste Eiendom i Jylland!“

Det var jo nu engang characteristisk for Capitainen, at det Sted, han netop talte om, altid var det „deiligste i hele Jylland“, men jeg gav ham naturligvis Stikordet ved at spørge, hvor Svendsø laa, og saa fortalte han.

* * *

„Svendsø ligger tæt ved Kattegat, og lige Syd for Gaarden er der den store Svendsø Sø — *der*, kan De tro, har været Jagt!

Søen er lavvandet men en bundløs Muddersump, og kun Nord og Syd for den lille Ø i Midten, hvor der nok i sin Tid har været en Teglovn, gaaer der en smal, oversvømmet

Dæmning ind til Land — det er den gamle Teglværksvei — og her kan Den, som er meget godt kjendt, med Forsigtighed vade over.

Halv svømmende Øer og Rørholme er der rundt omkring i Søen, og naar vi i fordums Dage lagde os, en fem, sex Baade i Flok, om saadan en Holm og lod Hundene brase paa, saa kom der Noget paa Vingerne! Der var Graaænder og Krikænder, Skeænder og Spidsænder; der var afslaaede Gjæs og Roandriker, og hvert Aar blev der skudt baade rødbrun og graa Kjærhøg og stor Lappedykker — den med den brede, pibede Præstekrave om Halsen, De veed, og det vidunderlig smukke sølvglinsende Bryst — ja, de Skind har jeg foræret adskillige af til unge, smukke Piger, der nu er værdige Mødre! Og Rørdrum var der — jeg har ikke blot hørt den, men seet den — og skudt forbi til den — med Skam at tale om!

Naa, det er nu ikke alene Beliggenheden og Jagten, der gjør Svendsø til, hvad den er. Det er en stor Eiendom — Skov paa, jeg veed ikke hvor mange Hundrede Tønder Land,

og første Klasses Jorder. Og saa selve Gaarden! Den „ny Gaard“, som Kammerherren har bygget — De veed, Kammerherre Hjelmsted, der var med som Lieutenant i første Krig — og saa den „gamle Gaard“, der staaer ubeboet ved Siden af — har De ikke hørt om *den*? Ikke! Jo, det er en gammel, rød Gaard med Grave — tørre Grave — rundt omkring, men den er, som sagt, ubeboet og temmelig forfalden. — Har De virkelig aldrig hørt om *den*? Det er *der*, det spørger! Oppe i et Værelse ved Siden af Riddersalen staaer der en Himmelseng med en hullet Lædermadras i, og paa den vises der endnu nogle sorte Pletter. Det er Blod af Niels Skade, hedder det, som blev skamskudt paa Jagten ude i Sønder-Lynget Skov og døde af sit Saar oppe paa Slottet for et Par Hundrede Aar siden. Sagnet paastaaer, at det var hans egen Hustru, Mette Munk — af de jydsk Vinranke-Munker, De veed — der lod en Jæger skyde ham fra et Baghold, forat hun siden kunde gifte sig med Palle Brok, som hun nok oprindeligt havde holdt af, men som

hun havde svigtet, fordi gamle Niels Skade eiede Svendsø og anden Herlighed.

Mordet er der nu forresten neppe Noget om — det siger da Historikerne, at Actstykkerne viser — men Sagn er jo mere seiglivede end en gammel Kat, og vist er det, at Ingen i Mands Minde har turdet ligge en Nat over paa det gamle Svendsø, for Mette Munk gaaer igjen paa Slaget Tolv, og hun skal ikke være god at møde. — Ikke for *det: jeg* vilde heller ikke for nogen Pris ligge der alene en Nat, for man har da Gudske-lov endnu saa megen Phantasi og saa hedt Blod, at man ikke fik Søvn i Øinene deroppe, og det kan saamænd ogsaa godt være, at Spøgeriet var medbestemmende til, at min gamle Krigskamerat, Kammerherren, da han i sin Tid købte Svendsø, byggede en hel ny Hovedbygning i Stedet for at restaurere den gamle, skjøndt han jo rigtignok paastod, at det var, fordi Restaureringen vilde være bleven meget dyrere. Galt af ham var det nu paa en Maade alligevel; der staaer alt for mange gamle, danske Herregaarde øde og

forfaldne — ikke sandt? — og det er Synd, stor Synd!

— Naa, nu er det jo snart mange Aar siden — det var et Par Aar før sidste Krig — at jeg en Sommerdag, lige som Andejagten skulde gaa ind, kom ridende til Svendsø.

Jeg husker, at da jeg kom op paa Bakkerne Vest for Gaarden, saa *maatte* jeg holde stille forat se ud over Søen og Kattegat og fryde mit Øie ved Synet. *Der* laa Søen tindrende i Solen, *der* laa Teglovnssøen og Sivholmene, og rundt omkring imellem dem roede Blishønsene, de sorte Gavtyve, nok saa freidigt om, ret som Jagt ikke var Noget, der kom *dem* ved.

Jeg glædede mig som et Barn ved, hvad jeg saae, og ved Tanken om de glade Dage, der nu forestod mig, saa meget mere, som jeg i et Par Aar ikke havde været paa Svendsø og ikke havde seet Husets Datter Agnes, siden hun var bleven voxen.

Hun havde nu altid været min specielle Yndling, og hun holdt ogsaa, det tør jeg nok sige, meget af mig.

Fra hun var ganske lille, havde hun til Trods for min forholdsvis unge Alder betragtet mig som en gammel Bedstefader, havde siddet paa mit Skjød og moret sig ved at trække mig i Skjægget, og mangen Gang slog hun sine smaa Arme om Halsen paa mig og vilde absolut kysse mig, men saa sagde jeg, som jeg altid pleier ved slige Leiligheder: „Nei, vent med *det*, til Du bliver sexten Aar, min Pige!“ — Naa, er Pigebørnene først bleven sexten Aar, saa glemmer de jo rigtignok tidt, hvad de paa den Maade er bleven mig skyldig, men alligevel — jeg maa ikke klage!

Nu var Agnes imidlertid bleven baade sexten og sytten Aar, og forlovet var hun ogsaa bleven, med en Søn af en anden gammel Krigskamerat, Ritmester Bergen. Sønnen — Kjæresten — havde jeg aldrig seet, men jeg vidste, at han var Lieutenant ved Randers Dragoner, og at han var en brav Karl i alle Henseender: den bedste Rytter ved Regimentet, honnet af Tænkemaade og umaadelig forelsket i Agnes — hvad kan man saa forlange Mere! Nogen Gjæld havde han nok,

men, Herregud! *Jeg* har nu aldrig havt Raad til at gjøre Gjæld, saa det er jo ikke *min* Fortjeneste, at jeg heller ikke har gjort det, men saadan en lyseblaa Dragonlieutenant, der engang skal arve en middelstor Gaard, og som er forlovet med Datteren til Svendsø — Agnes var eneste Barn — ikke sandt? Naar der ikke var Andet iveien, vel? — *Det* agtede jeg da ogsaa at sige til min Ven Hjelmsted, for jeg havde hørt, at han ikke skulde være rigtig glad for Partiet, men havde sat sine Tanker til en Nabo, den unge Ris-høi paa Tonsbo, der sad ved Gaarden kvit og frit.

Naa, omsider fik jeg mig da seet mæt paa Søen og red saa videre, ind over Broen til det gamle Svendsø.

— Jeg elsker at høre Hestens Hovslag under mig paa en Bro! En Fjælebro over Aaen ind til Møllen, det er allerede godt, men en muret Bro ind til et gammelt, rødt Herresæde, det er dog noget Andet — „det donner under Ros“, som Kjæmpevisen siger — det er Ord, der er Klang i, ikke?

Ind over den toppede Brolægning i Borg-

gaarden red jeg, hvor Græsset pippede op rundt omkring og lagde en gulgrøn Indfatning om de rundede Smaasten, ind gennem den halvaabne Port paa Nordfløien, saa var jeg ved det nye Svendsøs Have.

Og *der* saae jeg igjen et Syn, som gjorde en halvgammel Cavaleer godt.

Midt paa den store Plaine staaer der — eller stod der i alt Fald — et bredkronet Egetræ, og i Skyggen af det laa i den varme Middagstid alle Gaardens Unge leiret i en Klynge, som tog sig mere end malerisk ud. Der var nemlig — som altid paa Svendsø i Sommertiden — fuldt op af liggende Gjæster: Agnes' Veninder, Kusiner og Fætttere, Venner og Venners Venner — herlig, glad Ungdom — jeg elsker Ungdom!

Jeg kunde da heller ikke dy mig, men raabte i lang Afstand mit „Hallo!“ og saa kom der Liv i Leiren: inden jeg sad af Hesten, havde jeg dem Allesammen omkring mig, og der blev en Sigen Goddag, en Trykken i Haanden og en Præsenteren, saa jeg naturligvis til en Begyndelse ikke kunde huske Halvdelen af Navnene paa de Unge —

men det gjorde heller Ingenting, vi kom lige godt ud af det for *det*.

Da jeg havde faaet Støvet skyllet af mig og i mere præsentabel Stand havde hilst ordentligt paa Kammerherren og hans elskværdige Hustru, saa kom Agnes hen til mig, og jeg saae rigtigt paa hende.

Ja, hvor var hun bleven smuk i de Aar, jeg ikke havde seet hende — en complet Skjønhed! En granvoxen Mø med dybe, blaa Øine og et Smil, et Smil, der maatte kunne tø en Istap op — end sige *mig*, der aldrig har været af de Kolde!

Jeg syntes nu alligevel ikke, hun saae mig fuldt saa freidigt i Øinene som før, og da jeg spurgte til Kjæresten, som ikke kunde være her for sin Tjeneste, forekom Svaret mig lidt tørt og forbeholdent. — „Men Du er da vel rigtig glad og lykkelig, min Pige?“ spurgte jeg og saae hende saa langt ind i Øinene, jeg kunde.

Ja, naturligvis, det var hun, og saa stak hun sin Arm ind under min og førte mig ind i en af Parkens afsides Gange.

— „Onkel Capitain“, udbrød hun pludselig

— jeg er jo nu engang Onkel til Halvdelen af Jyllands kvindelige Østkyst — „jeg vil betro dig Noget!“

„Ja, tal Du blot fra Leveren“, svarede jeg, „jeg er lutter Øre!“

„Nei — jeg vil alligevel ikke“, sagde hun og vendte om — mere blev det ikke til.

Saa kom Middagen — stilfuld, ligefrem magnifique. De veed, jeg er glad for et Stykke stegt Flæsk og en Snaps nede hos Christen Skovmand i Mosen, men — hvorfor nægte det! — jeg er heller ikke ufølsom for et straalende Taffel, der bugner af Blomster, og hvor man faaer gammel Madeira og Ferskener fra Drivhuset. — Og saa alle de unge, smukke Piger! — Jeg troer nok, det er Biskop Mynster, der har sagt: „Jeg kan ikke mindes den Tid, da jeg ikke var forelsket!“ Gud velsigne Bispen for de kjønne, ærlige Ord — *jeg* gjør dem til mine, og jeg takker til, fordi jeg kan gjøre det!

Altsaa: Middagen complet! Men der var dog een Ting, som ikke behagede mig, og det var, at Agnes tydeligt nok gjorde mere af ham, Naboen, Rishøi fra Tonsbo, end *jeg*

syntes var rimeligt for en forlovet Pige. Og *han* gjorde nu aabenbart Stormkur til hende, bøiede sig hele Tiden over til hende, hvi-skede og lo med hende — efter min Mening ret ufint.

Naa, Middagen trak længe ud, og bagefter sad vi længe ude paa den store, lukkede Veranda ved Kaffen og Likøren — ja, det er egentlig en Uting med den Likør, men den smager Pokkers godt! — jeg for min Del nydende det smukke Syn af de unge Piger.

Lette, lyse Dragter havde de med klare Farver — Vandblaat og Rosa, Lindegrønt og Hvidt — og det saae storartet ud, naar en Gruppe af dem et Øieblik stod i den aabne Verandadør, og Aftensolen lagde sine gyldne Contourer om deres Hoved — ingen Helgen-glorie er dog saa straalende, saa varm som Aftensolens!

Og i næsten uafbrudt Bevægelse var de: saa forsvandt et Par og saa et andet ud i Haven, og saa hørte man en frisk Latter, snart i Nøddegangen, snart inde bag Busket-tet. — Folk har tidt saa ondt af, hvad de

kalder „*flirt*“. Ja, naar den bliver grovhæ-
 det, naar den overskrider Skjønhedens Grænse
 — fy, for Pokker! Men naar det ikke er
 Andet end en gratiøs Leg med de smaa Ero-
 ter, naar Replikerne kastes fra den Ene til
 den Anden som Boldten i et Tennisparti, og
 naar det Høieste, der kan passere, er et
 Haandtryk eller et Haandkys — lad gaa med
 et rigtigt Kys ogsaa! — ude i de mørke
 Gange, hvor Ingen seer det — aa, hvor *kan*
 det saa være kjønt!

— Lette Dragter, lette Sind,
 Lyse Farver, Blus paa Kind;
 Rosengren om Vindvets Karm,
 Rosenknop paa Jomfrubarm —

det kan nok gjøre En tyve Aar yngre —
 ikke sandt!

Eros i de lyse Nætter
 Jomfruflokken Stævne sætter
 Og i Skjul bag Lundens Stammer
 Allersikrest Hjertet rammer —

men han maa rigtignok ikke sigte paa de
 Forlovede, og det syntes jeg, som sagt, han
 gjorde.

Naa, heldigvis kom der nu en Tid, hvor Mossjø Rishøi dog ikke kunde være paa Siden af Agnes, for hun og en Veninde spillede nogle Duetter for Violin og Piano — Veninden Violin, Agnes Klaveer.

Det var en Nydelse! De spillede sammen, som om de ikke havde gjort Andet Livet igjennem — det var to Sjæle og een Melodi! Særlig Mendelssohns „Venetianisches Gondellied“. *Jeg* har aldrig været i Venedig — og kommer der aldrig — men jeg har hele Venedig for mig i den Sang og saa i Offenbachs Barcarole — den af „Hoffmanns Eventyr“, De veed, som jeg mange Aar senere lærte at kjende. Mendelssohn, det er den sorte Gondol, der ensomt glider hen ad de snevre, dødvandede Kanaler — man hører jo formelig Aaren skodde gjennem den faste, ensformige Rhythme — men Offenbach, det er Serenade og Stævnemøde paa den maanebelyste *Canale grande* — Luften er jo ligefrem som mættet med Erotik, hvor *den* spilles, som den *skal* — og *det* har jeg Gudskelov hørt den blive.

Omsider var de to unge Pigers Repertoire udtømt — desværre! — og da Klokken var

over Elleve, begyndte Kammerherren saa smaat at slaa paa Opbrud.

Men saa hørtes der pludselig, hinsides den gamle Gaard, Musik af hel anden Slags end den, der nys havde lydt. Det var Folkene, der efterat have faaet Høet bjerget, holdt Slættegilde paa god, gammel jydsk Viis og dansede ovre i Loen. Hele Musiken var formentlig ikke Andet end en skrattende Clarinet og en falsk Violin, men det gaaer jo med tarvelige Instrumenter ligesom det ofte gaaer med visse Mennesker: naar man blot har dem paa tilstrækkelig Afstand, tager de sig egentlig ganske godt ud, og der var virkelig en vis Stemning over de fjerne Dansemelodier, som man kun opfattede enkelte Tacter af.

— „Aa, lad os danse efter Folkenes Musik“, foreslog En, „blot en halv Time!“

„Ja, danse efter „brugt Musik““, sagde en Anden, „det er noget Nyt!“

„Nei, det kan ikke hjælpe“, indvendte Kammerherren, „saa snart man begynder at danse, hører man ikke en Tone her!“

„Men jeg har et andet Forslag“, sagde

Rishøi. „Lad os gaa op i Riddersalen paa den gamle Gaard og lukke Vinduerne op; derfra maa Musiken kunne høres tydeligt, og *der* er da Plads nok!“

Jeg saae hen til Agnes. Hun havde fra Barn af haft en næsten sygelig Skræk for den gamle Gaard og for Mette Munks Gaaen igjen, og jeg ventede derfor, at hun afgjort skulde modsætte sig Rishøis Forslag — men nei! Med store, straalende Øine saae hun op paa ham, klappede i Hænderne og sagde: „Aa, ja, det kan blive storartet! Vi tager Hver sit tændte Lys med derop — og saa danser vi til den lyse Morgen!“

Jeg havde en bestemt Fornemmelse af, at der var *dem* af Selskabet, som i Virkeligheden havde alt Andet end Lyst til hen imod Midnat at danse i den gamle Riddersal, men det gik her, som det altid gaaer: der er Ingen, der har Mod til at være sin Frygt bekjendt, og derfor raabte alle de Unge i Munden paa hinanden ligesom Agnes, at det var storartet, og et Øieblik efter bevægede der sig langsomt en Procession over Borggaarden med tændte Armstager og tændte Enkeltstager — det tog

sig næsten ud som en katholsk Valfart. Blikstille var det, saa Lysene viftede ikke engang, men nogle af de Unge holdt dog af Forsigtighed Haanden om Flammen, og det saae smukt ud at se en fin Pigehaand gennemskinnes af Ilden og ligesom gløde indenfra.

Uvilkaarligt var den høirøstede Lystighed forstummet, og da Nøglen blev sat i Laasen og hvinende dreiet om, blev der dødsstille.

Ind gennem den store, øde Forsal, der altid saae saa isnende kold ud ved sin triste Ornamentering, malet Graat i Graat, op ad Trappen — den knirkede for hvert Trin — op til Riddersalen gik Toget.

Derinde blev Stagerne anbragte paa det Pergamle, ormædte Skabe og Stole, der fandtes, og Vinduerne blev lukket op; *det* kunde ogsaa nok gjøres behov, for der var indelukket, muggen Luft som i en Gravkjælder.

Henne i den ene Ende af Salen hang Billedet af selve Fru Mette, det, jeg kjendte saa godt fra tidligere Besøg: en skummelt udseende Dame i sort og hvid Enkedragt og med Vinranke-Vaabnet i Hjørnet foroven. Hun

hang skjævt paa Væggen, meget skjævt, men der var Ingen, der havde Lyst til at rette paa hende, og jeg troer nok, at hele Selskabet 'uden Undtagelse nu ønskede sig tilbage til den nye Gaard, som de var kommen fra.

Saa lød pludselig Clarinetten og Fiolen nede fra Loen, og Musiken gav nyt Mod. — Pokker til Magt, den Musik har over os Menneker! Blæses der blot en lystig Melodi, kan man faae ethvert Compagni til at gaa paa med Bajonetten, og saa længe man kan høre, der gnides en Melodi paa Strengene, har den største Kujon jo Courage overfor Nattens Aander!

Naa, Rishøi bød saa Agnes op, de Andre fulgte efter, og snart var her igjen støiende, kaad Lystighed, som der havde været ude paa Verandaen.

Men saa skete *det*, jeg vil betegne som Katastrophen.

Slotsuhret begyndte at slaa Tolv. Strax ved det første Slag stoppede Alle uvilkaarligt op i Dansen, og man kunde tydeligt baade se og mærke, at Alle ventede paa, hvad der vilde komme — Noget *maatte* der komme.

Ikke en Lyd hørtes i Riddersalen undtagen Timeslagene — Musiken i Loen var forstummet — Otte, Ni, Ti, Elleve, Tolv — endelig!

Ja, hvad skete der saa? Det er paa en vis Maade vanskeligt at sige.

Var Fru Mette lyslevende traadt ud af Rammen, eller havde der lydt en hul Røst fra Graven — jeg troer ikke, det havde gjort den Virkning, som hvad der nu foregik.

Og saa var det dog ikke Andet — „ikke Andet,“ det siger man nu bagefter, forstaaer De! — end at Døren ind til Soveværelset, *der*, hvor Niels Skades blodige Seng stod, pludselig knirkede sig halvt op, og i det Samme kom der en Trækvind, en Iling, der trykkede alle Flammerne ned, saa de stod ud til Siden, og slukkede de halve af dem.

Der lød et Hvin, et Skrig, som jeg aldrig glemmer, og ud af Salen, ned ad Trapperne stormede de — Mange snublede, Nogle faldt — *det* var Panik, det var mere end Dødsangst.

Rishøi havde sluppet Agnes' Arm i det Øieblik, Døren sprang op, og var vistnok den Første, der kom ud, og i det Samme foer

hun over til mig, der havde staaet som Tilskuer ved Dansen, slog Armene om min Hals og trykkede sig ind til mig; hulkende og rystende — jeg maatte bære hende ned ad Trappen.

— Jeg husker en Gang, da jeg ude i Rynge Skov havde fundet et nyfødt, forkommet Raalam, som Moderen sagtens var skudt bort fra af en Krybskytte — de Fyre nægter sig jo ikke Noget! Jeg tog Lammet paa mine Arme forat bære det hjem og prøve paa at flaske det op — hvad der da ogsaa lykkedes — og jeg mærkede dets lille Hjerte slaa af Angst imod mit, mens det skjælvde i min Favn.

Det maatte jeg tænke paa, mens jeg bar Agnes.

Med lukkede Øine laa hun, og hendes Mund var ganske nær ved min — men betroet Gods er Kirkegods — selvfølgelig!

Naa, jeg fik hende baaret over Borggaarden og lagt paa en Sopha inde i Havestuen, og saa vilde jeg gaa, men hun blev ved at holde paa min Haand og bad mig blive hos hende — det beroligede hende, sagde hun.

En Tidlang laa hun stille, men med eet reiste hun sig halvt op, saae mig ind i Øinene og spurgte, aabenbart angst for Svaret:

„*Saae* Du Noget, Onkel Capitain?“

„Ikke det Mindste!“

„*Hørte* Du heller ikke Noget?“

„Ikke Andet, end at Døren sprang op. Der er jo i det Hele taget ikke skeet Nogetsomhelst!“

„Det mener Du ikke!“ udbrød hun heftigt og knugede sine Fingre ind mellem mine.

Jeg tav.

— „Troer Du, at hun virkelig —“ begyndte Agnes igjen efter en Pause.

„Nei!“ svarede jeg. „Jeg troer slet ikke, at hun har ladet sin Mand myrde; der er intetsomhelst historisk Holdepunct for det — tvertimod!“

„Men hvad troer Du da?“ spurgte Agnes.

Det var jo paa en vis Maade et vanskeligt Spørgsmaal at besvare, men pludselig fik jeg — lad mig kalde det en Indskydelse, og saa sagde jeg:

„Jeg troer i og for sig ikke Noget, men det kunde jo tænkes, at *hun*, som Du ikke holder

af at nævne ved Navn, havde — ja, skal vi sige dræbt noget Andet end sin Mand.“

„Hvad mener Du?“

„Jeg mener, at hun maaske har dræbt sin egen første og sande Kjærlighed til Palle Brok. Dræbt den ved at sælge sig for Gods og Guld til Niels Skade, som hun i Virkeligheden ikke holdt af. Og har hun gjort *det*, saa er det — i alt Fald efter *min* Katekismus — en Synd, som man nok kunde tænke sig, hun ikke finder Ro for i Graven, førend hun —“.

„Førend hvad?“ spurgte Agnes.

„Førend hun har sonet sin Synd ved f. Ex. at advare En, der maaske er godt paa Veie til at falde for samme Fristelse som Fru Mette!“

Agnes saae op paa mig med Øinene fulde af Taarer, slog Armene om min Hals og gav mig det Kys, jeg ikke havde taget, mens jeg bar hende.

Saa reiste hun sig op, gav mig Haanden til Godnat og gik til Ro.

Men Kammerherren og jeg gik alene op i Riddersalen og slukkede de Lys, der endnu

brændte — ganske roligt, med Flammen lige i Veiret men med lange, knudrede Stearintapper ned ad Siden.

— Naa, Aaret efter holdt Agnes Bryllup med sin lyseblaa Lieutenant og har ikke fortrudt det siden.

Jeg var med til Bryllupet, naturligvis, stort Bryllup med Regimentsmusiken fra Aarhus. Det var noget Andet end at danse til „brugt Musik“ fra Loen — men vi dansede jo heller ikke mere i den gamle Riddersal!“

*

*

*

— Lysene paa Bordet var under Capitainens Fortælling brændt langt ned i Stagen, og det var over Midnat, da vi kom i Seng. Men saa sov vi en Timestid længere næste Morgen og fik alligevel de Laasby Ænder tilstrækkelig beskudt.

1

Det var i Begyndelsen af Juni.

Capitainen, der jo forsaavidt fungerede som „Skytte“ paa Hjortholm, som det var ham, der skjød Alt, hvad der blev skudt paa Godset, havde bedt mig til at pürsche en Buk, og en smuk Aftenstund kom jeg til Skovhuset og blev modtaget med vanlig Gjæstfrihed.

Den Aften blev der nu ikke megen Passiar: naar man skal pürres ud Klokken Halvfire næste Morgen, har man jo i Reglen ikke Lyst til at sidde ret længe oppe, for, som Capitainen siger, „det at staa tidlig op om Morgen, det er altid værst Aftenen forud!“

Præcis Klokken Halvfire vækkede min Vært mig, jeg kom i en Fart i Klæderne, drak den obligate Kop The og skyndte mig saa ud til den lille Vogn, som var forspændt med Ca-

pitainens gamle Ridehoppe. Diana laa i sin Kurv og kiggede med det ene Øie halvt paa Klem efter os uden at røre sig — en anstændig Hund misbilliger jo altid paa det Bestemteste Pürschjagt, dels fordi den veed, at den ikke kommer med, dels fordi Jagten foregaaer paa en saa urimelig Tid af Døgnet.

Saa kjørte vi — *jeg* udrustet med Capitainens berømte Drilling — ind i den grønne, grønne Skov.

— Bøgen staaer i sit feireste Skrud, Egen er lige sprungen ud med spædt, gulrødt Løv, men Asken betænker sig endnu paa Springet.

Alt er nyt og frodigt, Blad og Græs saa friskt, og Blomsterpragten overdaadig. Hægens Klaser dufter, og Tjørnens hvide, rødprikkede Kniplingspynt lader Slaentornen synes helt graalig; paa Gjærdet blomstrer de vilde Roser mellem Brombærranker og Caprifolier, og inde i Træskomandens Have er der lila-gult af kneisende Syrener og dryppende Guldregn, Æbletræerne er som dækkede af et sart, bleg-rødt Slør, og i det lille Kjær ved Siden af

løfter de svovlgule Iris sig over det sorte Mosevand — „Storartet“, siger Capitainen.

Alt er stille, forventningsfuldt stille: Naturen venter endnu paa Solopgangens Under.

— *Der* er dog Noget, der rører sig — hvad er det! — Det er kun en sortbroget Kat, der med løftet Svans gaaer ad Marken til — neppe for med Andagt at høre paa Lærkens Froprædiken! Egentlig skulde den naturligvis have en Kugle, den Røver, men Capitainen oplyser, at det er Sidse Træskomands „Meis“, og saa slipper den.

Langs Aamosen kører vi, den store, endeløse Aamose.

Taagen hviler klam og tæt over den og gjør den kjendte Egn saa fremmed og vildsom. Mosen er som en Havarm, der har skudt sig ind i Landet, og Bakkestrøget paa den anden Side er Kysten hinsides Vandet. — „Det minder mig om Lille Belt en Sommermorgen i 49,“ siger Capitainen. „*Her* er Fredericia, og derovre ligger Hindsgavl — ja, det var stolte Dage!“

Og saa bryder Solen frem af Taagehavet, pludselig, som ved en Explosion. Den blod-

røde Skive løfter sig over Horizonten og spreder i et Nu Taageteppet, der ruller sig sammen i lette Bølger, som flygter og svin-der, og saa er Aamosen igjen fast Land og kjendt Land. Solstraalerne tindrer i Dugper-lerne paa Græsset, spiller ind imellem Stam-merne paa Vestsiden, lyser og varmer — nu først mærker man, at det har været kjøligt.

Og saa vaagner Alt.

Et Stykke Vildt springer ud over Skov-gjærdet, og i det Fjerne brøler en Ko; Fa-sanhanen galer inde i Grantykningen, Gjøgen kukker, og Skovskaden skriger. En Solsort slaaer Alarm mellem Hasselbuskene, som var den ikke ene, men en hel Flok, og rundt omkring, høit oppe og lavt nede, lyder i Løbet af faa Minuter en mangestemmet Mor-genhymne fra alle Smaafuglene, der jubler over Livets Gave: „Solen er oppe, det er Dag, høi, lys Dag!“

Nu kommer Storken trækkende ud over Mosen — lange, seige Tag; en dugvaad Hare, sort og stor at se til, hopper kluntet hen ad Veien, uden at se os, og *der* — nei, hvor det er kjønt! En Raa kommer tillids-

fuld ud af Tykningen forat sole sit nyfødte, spættede Lam — ja, Raaen veed nok, at det for Tiden hverken gjælder dens eller Lamets Liv!

Vi kjører igjen ind i Skoven, ivrigt speidende efter Buk, Hver til sin Side.

Capitainen kan selvfølgelig ikke blot sin Skov udenad, men han har Navn til hver Lysning, hver Granholm og hvert lille Mose- drag, Navne, hvoraf adskillige spotter ethvert Forsøg på en etymologisk Forklaring. *Det* er „Bregnebjerg“, og *det* er „Gaasemosen“, her ligger „Kildeengen“, og udenfor den kommer „Frands Frandsens Mose“ — alle Enkeltheder faaer ligesom Individualitet og nyt Liv ved saadan at nævnes.

Og Capitainen kjender Vildtbestanden. Inde i Askemosen, hvor Barken flere Steder hænger i Laser paa de spæde Stammer, har den store Sexender nylig feiet, men idag er han der ikke; mellem de høie Nelder i Mølle- skoven pleier der hver Morgen at staa en Gaffelbuk — der er den! Knap en halvhundrede Alen fra Veien staaer den med bøiet

Hals og Hovedet skjult, nu reiser den det — nei, det er en Raa.

Saa dreier vi af fra Veien, ind i en Tykning, hvor der kun er et utydeligt Hjulspor, og hvor Veien snart hælder til den ene, snart til den anden Side, saa vi maa hjælpe paa Ligevægten ved at danne bevægelig Ballast; tilsidst slipper Hjulsporet helt, og vi kjører hen ad den bløde Skovbünd, hen over Græs og Hindbærranker, over knækkende Grene og mossede Sten.

Vi staaer af Vognen — Hesten passer imens sig selv og snapper sig Kvist efter Kvist af det saftige Bøgeløv — og gaaer saa, forsigtigt og saa lydløst som muligt, ned til Stærmosen.

Ovre under den store Eg, helt ovre paa den anden Side, staaer der et Stykke Vildt. Kikkerten frem for en Sikkerheds Skyld — jo, det *er* en Buk! *Jeg* synes naturligvis, Afstanden er for stor, men Capitainen siger, jeg *skal* skyde, og Capitainen er vant til at blive lystret. Altsaa Drillingen til Kinden og roligt Sigte — roligt Sigte, naar Hjertet banker, og Haanden ryster af Spænding — det

er næsten for meget forlangt! „Fint Korn, endelig ikke for høit!“ hvisker Capitainen, og saa falder Skuddet — Bukken er forsvunden.

Men da vi kommer over, hvor den stod, ligger den paa Pletten i det høie Græs. Den reiser Hovedet halvt op, men det falder strax ned igjen, Øiet brister — det er, som om en blaalig, opaliserende Hinde bliver draget hen over det — og saa er den forendt — en lykkelig Død! Vi bærer den i Forening hen til Vognen, sidder op, tænder Piberne og kjører saa ad Hjemmet til.

Nu staaer Solen allerede forholdsvis høit paa Himlen; Skovarbeideren gaaer til sit Dagværk, hilser paa os og seer interesseret efter Bukken bag i Vognen, Hegnsmandens Pige er paa Vei forat malke, og Storkeungerne oppe paa Taget kigger nysgjerrigt ud over Reden, mens den blaa Tørverøg fra Skorstenen ved Siden af viser, at der er Ild under Kaffe-kjedlen.

Vi kommer hjem til Skovhuset, Hesten

bliver spændt fra, og Bukken læsset af — Capitainen brækker den selv op henne ved Gavlen.

Diana, der bestemt har foresat sig at give den Fornærmede, fordi vi er taget afsted uden hende, og som derfor ikke har modtaget os ved vort Komme, kan dog nu ikke længere modstaa sine bedre Følelser, men begiver sig langsomt og ganske svagt logrende hen til os. Med udelt Interesse følger hun Opbrækningen, og da Capitainen tilsidst giver hende Milten af Dyret, synes Fornærmelsen helt glemt; hun seer kjælent til Leveren, men det manglede kun — *den* er jo vor Frokost, og som Capitainen forstaaer at stege en Dyr-lever — nei, det gjør Ingen ham efter!

Da Bukken er hængt op paa en af Krogene paa Gavlen og af Hensyn til Fluerne har faaet sin tomme Bug fyldt med friskplukkede Nælder, er det jo egentlig rimeligst at „gaa i Grav“ og sove et Par Timer, men da vi har faaet Ild paa en Pibe og sat os i den aabne Dør med Udsigt til Skoven, og da Capitainen har hentet en stor Kande koldt Vand fra Kilden, siddder vi saa godt, at

Ingen af os vil være den Første til at bryde op.

— „Tænk, Klokken er ikke mere end Sex,“ siger jeg, „og saa har man dog allerede Fornemmelsen af at have udrettet ikke saa lidt paa Morgenstunden!“

„Den Følelse har jeg i alt Fald havt een Sommermorgen,“ svarer Capitainen alvorligt.

„Hvor var det?“

„Det var den 6. Juli efter Fredericiaslaget — den Morgen glemmer man ikke! Jeg tænkte netop paa den før nede ved Aamosen.“

„Ja, De nævnte jo ogsaa Lille Belt og den fyenske Kyst. — Hvorfor har De egentlig aldrig fortalt mig Noget om Deres Oplevelser dengang?“

„*Mine* Oplevelser!“ gjentager Capitainen. „Hvad troer De, en Menig eller en nybagt Lieutenant kan fortælle om et Slag! Han seer og opfatter jo kun, hvad han har lige foran sig, og naar han bagefter læser Overcommandoens Rapport, undrer han sig tidt og mangen Gang over, at det virkelig er *hans* Afdeling, der har udført det eller det. Og saa

er det oven i Kjøbet ofte kun ganske faa, tilsyneladende ubetydelige Enkeltheder, tilfældige Øiebliksbilleder, der overhovedet bliver tilbage i Erindringen. For mig er selve Udfaldet og Stormen paa Skanserne ikke det, der staaer klarest for Tanken, naar Fredericia nævnes. Det er Morgenstemningen, Seiersjubelen *efter* Slaget, og saa — maaske aller- mest — hvad der gik *forud*."

„Mener De Beleiringen og Spændingen før- end Afgjørelsen?“ spørger jeg.

„Aa, ja, ogsaa det. Men først og fremmest tænker jeg paa selve Aftenen før Slaget — det er de mest eventyrlige Timer, jeg nogen- sinde har oplevet.“

„Hvordan det?“

„Jo, det var Carl Hortens Skyld.“

„Carl Horten?“

„Ja, har jeg aldrig talt om ham før?“

Jeg ryster paa Hovedet, og saa lægger Capitainen Piben, drikker et stort Glas Vand og fortæller.

*

*

*

„I 48 gik jeg jo med som Frivillig, veed De, og i 49 marscherede jeg ud som Lieutenant. Jeg stod ved Schleppegrells Brigade og var altsaa i Fredericia under hele Beleiringen.

I Begyndelsen, da Tyskerne nøiedes med at cernere Fæstningen og ikke havde faaet deres Batterier og Forskansninger anlagt, saa var det jo en forholdsvis fredelig Tilværelse: regelmæssig paa Forpost, hvor man jevnlig blev alarmeret, af og til en lille munter Recognoscering og saa forresten et sorgløst Liv med Kameraterne, tarvelige, men muntre Sammenkomster, og Spaseretoure rundt paa Volden, hvorfra man kunde følge Alt, hvad der foregik udenfor.

Helst stod jeg, naar jeg var fri for Tjeneste, oppe paa Danmarks Bastion — den nordøstligste, De veed, ud til Lille Belt — og mangen Sommermorgen har jeg herfra nydt den henrivende Udsigt over Vandet og speidet Nordpaa, ud ad Trelde Skov til.

Her var altid nok at se. Snart kom der ud fra Hindsgavl en Flotille af Bille's Rokanonbaade forat foretage en Demonstration mod Fjenden — de lignede mægtige Vand-

skorpioner med mange Ben, der alle bevægede sig paa een Gang, og der var noget eiendommelig Beroligende ved at se Fartøjerne holde Kursen, om saa de fjendtlige Kugler vandede lige for Stævnen af dem; snart var der Uro ude mellem Forposterne — *det* gav Liv!

Pludselig Skud fra en enlig Vedet,
 Glimt som et Lyn af en fjern Bajonet;
 Trommerne røres, der lyder et Horn,
 Og Kjeden gaaer frem i det dugvaade Korn!

— ja, saadan en Sommermorgen husker man!

Efterhaanden som Fjenden fik sit svære Skyts bragt i Stilling og for Alvor begyndte at bombardere Byen, blev der jo mindre hyggeligt. Flere og flere Huse blev lagt i Aske eller ramponerede, adskillige af Besætningen blev dræbt eller saaret, og Størstedelen af Byens civile Befolkning fortrak.

Naa, man vænner sig jo hurtigt til Alt — ogsaa til Bomber. Om Dagen seer man saadan en Tingest som et lillebitte sort Punct

uhyre høit oppe, og man synes altid, at den absolut maa falde lige i Hovedet paa En — hvad den nu alligevel meget sjeldent gjør. Springer den i Luften, kommer der først en lille, kridhvid Sky, saa høres en skarp Bra-gen og derpaa en Lyd, som om en Flok Høns lettede. Om Natten seer man naturligvis Mere; saa trækker Bomben en Ildhale efter sig som en Komet, og springer den paa Jorden, staaer der som en hel Fontaine op fra den — pragtfuldt, siger jeg Dem, men naturligvis ikke uden Risico!

Med Forpleiningen var det selvfølgelig kun saa som saa, og Mange klagede ogsaa ynkeligt over den, men jeg har nu altid havt et vist Anlæg for at kunne snurre en Skive Flæsk eller anden Naturalforpleining paa Panden, saa det baade seer ud af Noget og smager af Noget, og forresten vil jeg heller ikke fragaa, at der ogsaa sommetider kom Andet paa Panden end netop Naturalforpleining. — Herregud, man har saa tidt ondt af, at Soldaten i Krigstid „redder“, men kan Nogen egentlig fortænke ham i, at han i en indesluttet Fæstning spiser og drikker af de Guds

Gaver, hån finder — *jeg* i alt Fald ikke! Jeg tilstaaer aabent, at jeg i længere Tid levede høit paa en halv Alen Spegepølse, som jeg fandt hængende i Skorstenen paa et nedbrændt Hus — den var rigtignok bleven noget extra røget, kan De tro! — og jeg skammer mig heller ikke over, at jeg efterhaanden drak al den Vin, som laa i Kjælderen, *der* hvor jeg havde indkvarteret mig — det var i en gammel Kjøbmandsgaard i Prinsessegade; Eieren var flygtet med hele sin Husstand, men jeg betalte ham selvfølgelig senere for Vinen, og jeg troer ikke, han tabte ved den Forretning.

Det var forresten et udmærket Kvarteer — saa længe det varede! Sopha og Klaveer og Lænestole i Dagligstuen — fuldkommen herskabeligt — og Soveværelset med to brillante Senge vendte ud til en lille Have, hvor der op ad Væggen paa et Udhus blomstrede de deiligste Roser — Centifolier, De veed; naar jeg lukkede Vinduet op, strømmede Duften ind til mig, en hel Sommerbrise af sød, berusende Vellugt — ingen Roser lugter dog som de gamle Centifolier!

Naa, efterhaanden blev jo Tjenesten streng. Fjenden rykkede os nærmere og nærmere paa Livet, flere og flere Morteerbatterier aabnede deres Ild, og mangen Gang kunde der gaa adskillige Døgn, uden at man kom af Klæderne.

En Nat havde jeg Vagt i Blokhuset, det, der laa Syd for Fæstningen mellem Oversvømmelsen og Stranden, og som Folkene kaldte for „Lundings Lyst“, fordi det almindeligt hed sig, at Commandanten tillagde det en særlig Betydning. Vist er det, at han havde lovet den Lieutenant, som faldt derude, Begravelse med Majors Honneur, og det var jo meget opmuntrende for en ung Ærgjerrighed. — Naa, jeg faldt jo ikke og gik altsaa Glip af Honneuren, men da jeg om Morgenens rykkede tilbage fra Blokhuset og kom hjem i Prinsessegade, saa havde en Bombe rigtignok reduceret Herskabeligheden noget. Den var gaaet gennem Taget, lige i Rygningen, og var sprungen i Dagligstuen; Gulvet var halvt revet op, et Stykke Mur var slaaet ud, og Klaveret havde mistet et Ben, men Sove-

værelset var omtrent urørt, og mine Roser duftede som før.

— Det kan jo ikke hjælpe at nægte det: alt som Tiden led, blev der mindre og mindre behageligt at være i Fredericia, og mens der i Begyndelsen var falden en Bombe her og der, saa faldt der nu saa mange, at man opgav at tælle dem. Naa, ærligt talt, det var paa en vis Maade en Lettelse, for man lod tilsidst helt være med at dukke sig for dem — ganske paa samme Maade som man i Regnveir altid begynder med at søge Læ under et Træ eller bag et Gjærde, men naar det bliver rigtig Plaskregn, som man *dog* ikke kan væрге sig imod, tilsidst lader Læ være Læ og gaaer sin Gang, som om det var Solskin.

En stor Opmuntring var det jo, at alle Afdelinger — i alt Fald af Infanteriet — skiftevis var en fire—fem Dage ad Gangen ovre paa Fyen.

Det var en Forandring! Tænk, hvad det vil sige, at blive flyttet fra det beleirede Fre-

dericia, fra anstrengende Forposttjeneste, Vagter i Blokhuset og paa Volden, fra Bomber og Naturalforpleining over til det deilige Fyens Have og nyde Freden! Sæden bølgede paa Marken, Hørren ringede med sine smaa, blaa Klokker, og Lærken sang — jeg kan huske, jeg undrede mig ligefrem over, at den kunde synge saa trygt og glad, ret som der ikke var Noget til, der hed Krig!

Ovre paa Hindsgavl, *der* var Hovedkvarteret, og om Aftenen spillede Brigademusiken i Hindsgavl Skov. Saa holdt i Reglen den prægtige gamle General Schleppegrell — gammel var han jo nu forresten slet ikke — til Hest og saae paa, at Officerer og Menige svang sig i Dansen med Omegnens Damer og Piger — der var ingen Standsforskjel. Hueremmen havde Generalen altid under Hagen, og fornøiet saae han ud — lige straalende fornøiet, hvad enten han var Tilskuer ved Dansen eller ved en Storm — men en knusende Respect havde man for ham, det kan nok være! Jeg seer ham saa tydeligt for mig derudē under Hindsgavls Bøge, den ene Dag ridende sin Sorte, den anden

sin Røde — *de* to Heste var jo kjendt af hele Brigaden.

Det var vidunderlige Aftener, og hørtes der saa ovre fra Fredericia pludselig dumpe Drøn, og saaes der buede Ildlinier over Byen, ja, saa gav det kun den fredelige Idyl endnu mere Charme, og man forstyrredes hverken i sin Dans eller i sin Kurtiseren.

— Det er jo et misundelsesværdigt Liv at bære Uniform under Feltforhold! Aldrig falder der saa mange Kys af som til Soldaten, og selv om Krigen tynder Rækkerne, saa hjælper den til Gjengjæld til at rekrutere Fremtidens Batailloner. — Ja, jeg vil ikke forsvare Noget — langt fra! — men det er *meget* svært at være Helgen, naar man lever paa Feltfod!

Naa, ovre paa Hindsgavl var det nu forsaavidt lettere at være det, som den halve Brigades Officerer alle var lige forelskede i den kjønne Lise — saa underligt det lyder, aner jeg ikke, hvad hun hed til Efternavn.

Hun var Søsterdatter — eller Slægtning i alt Fald — af en Proprietair der i Nærheden, og hun var hver eneste Aften i Hindsgavl

Skov. Regelmæssig smuk var hun maaske slet ikke, men der var over hele hendes Skikkelse noget saa — ja, noget saa Dansk, saa kjernesundt, og saa var hun saa nydelig — saa „velgjørende nydelig“, som min Capitain sagde.

Ogsaa hende kan jeg se for mig:

Haar saa gult som Ørnens Klo,
 Blaa som Hav de Øine To;
 Barmen fuld og Armen rund,
 Skabt til Kys den røde Mund —

men der var skam alligevel Ingen, der fik Lov til at kysse den! Hun var lige venlig og lige naturlig overfor Alle, men udover *det* — nei! Sommetider bildte jeg mig jo nok ind, naar vi havde danset sammen, og jeg som Tak tillod mig at trykke hendes Haand, at jeg mærkede et svagt Tryk til Gjengjæld, men *det* gav hun vel ogsaa de Andre, tænkte jeg, og var ikke en Smule jaloux paa Kameraterne for *det*.

Den sidste Aften, jeg var til Dans paa

Hindsgavl, traf jeg uformodet min Ven Carl Horten.

Han var ligesom jeg gaaet med som Frivillig ved Krigens Udbrud i 48, og han var som jeg bleven Lieutenant, men i lang Tid havde jeg ikke seet ham, for dels var han bleven forsat til en anden Bataillon, dels havde han i længere Tid ligget syg paa Billeshave Lazareth.

Nu havde han lige meldt sig til Tjeneste, tidsnok til at komme med til den Afgjørelse, som vi Alle havde en bestemt Følelse af laa i Luften.

Carl Horten er et af de Mennesker, jeg har holdt mest af og beundret mest.

Han var nogle Aar ældre end jeg, var Student og havde begyndt at studere baade Theologi og Medicin, troer jeg, men uden at være falden til Ro ved noget af Studierne. Saa havde han ogsaa kort før Krigens Begyndelse udgivet et Bind Digte — anonymt. De havde nok ingen Lykke gjort, og fortjente det maaske heller ikke; men at han

alligevel var Digter, eller vilde blive det, det var baade han selv og jeg vis paa.

Aldrig har jeg kjendt Nogen, hvem jeg i saadan Grad som ham kunde kalde en poetisk Natur. Han kunde være sprudlende livlig og dybt nedbøiet, exalteret begeistret og hyggelig-kameratlig, og saa var han modtagelig for enhver Stemning og uvilkaarligt paavirkende Alle, han kom i Berøring med. Han var en af de kjækkeste Soldater, jeg har seet, forgudet af Folkene og afholdt af alle Kamerater.

Han var Krigen kommen tilpas; Feltlivets evige Uro passede til hans urolige Sind, og jeg troer egentlig, tidt han gruede ved Tanken om, hvordan det skulde gaa ham, naar der engang blev Fred, og han igjen skulde leve paa eet og samme Sted under stilsfærdige, dagligdags Forhold.

Hans egentlige Drøm havde vist fra Begyndelsen af været som en anden Rouget de l'Isle at skrive en dansk Marseillaise Natten før Slaget og komme hjem som en berømt Mand, men hidtil havde han rigtignok maattet nøies med, hvorsomhelst han var i Kvarter,

at glæde Omgivelserne med at synge Andres Sange til eget Accompagnement — han var meget musikalsk og componerede ogsaa lidt. Særlig Heibergs uforlignelige „Gadeviser“ sang han, og aldrig har jeg hørt Nogen foredrage dem som han, med en saadan Tro og en saadan Improvisationens Friskhed.

Jeg behøver da heller ikke at sige, at alle Kvinder, hvor han saa kom hen, var forelskede i ham, og det lige fra Herregaardsfrøkenen til Høsepigen — han tog dem med Storm! Jeg kan huske en Præstegaard i Sundeved, hvor han og jeg sammen med en Kamerat — Rimmer, der siden faldt ved Isted — var indkvarteret i 48. Der var tre Døtre, nette, godlidende Pigebørn, og skjøndt vi kun havde ligget der een Nat, græd de alle Tre, som de var pisket, da vi om Morgen stillede til Afmarsch. Rimmer og jeg lod jo nok, som vi troede, at de To af dem græd for os, men de græd saagu for Horten alle Tre, det er sikkert nok!

Mig havde han kastet sin Kjærlighed paa — jeg troer saamænd oprindelig, fordi han betragtede mig som en Slags Collega paa

Digteriets Omraade, eftersom jeg jo altid har havt for Vane imellem at strø et Par rimede Linier ind i min Tale — og jeg tør sige, at jeg gjengjældte hans Følelser af ganske Hjerte: jeg holdt af ham som af en kjær Broder, og jeg saae op til ham.

Det følger da af sig selv, at han og jeg var umaadelig glade for igjen at træffes hin Aften paa Hindsgavl. Lidt afpillet og bleg saae han jo nok ud efter Sygdommen, men Humeuret var glimrende, og han dansede som den Gladeste af de Glade — han dansede naturligvis storartet! — mest med Lise.

— Henad Midnat blev vi ført tilbage til Fredericia. Man blev indskibet i Transportfartøier, hvor man stod stuvet som Sild i en Tønde, saa slæbte en Damper Fartøierne over til Broen udenfor Kastellet, og *der* gik man iland.

Den Seilads var der altid en eiendommelig Stemning over. Tyskerne sendte regelmæssigt et Par Bomber efter os, for de vidste jo, paa hvad Tid Transporten fandt Sted, og havde de ramt os, var der jo neppe ret Mange, der var kommen levende til Fredericia; *det* tænkte

man imidlertid ikke paa — ikke ret længe ad Gangen i hvert Fald — man følte tryk, fast Grund under Fødderne paa Prammens Dæk og saae i den lyse Nat afvexlende over mod Jylland og tilbage til Fyen — aldrig er de lyse Nætter forekommet mig saa lyse som dengang!

Naa, da vi den Nat var kommen tilbage til Fæstningen, tog jeg Horten hjem i mit Kvarteer og bød ham min bedste Seng — de var vist forresten lige gode — og saa sov vi sødeligt til næste Morgen — det maa have været den 4. Juli.

Først om Morgenen saae jeg, hvad der var skeet, mens jeg havde været paa Fyen: Udhuset var brændt. Murene stod, men mine deilige Roser var sveden bort; kun en enkelt Gren bar endnu en stor, frisk Knop, men Grenen selv var visnet af Heden, mærket til Døden.

Ret længe tænkte jeg imidlertid ikke paa Roserne — der var Andet og Vigtigere, der lagde Beslag paa Ens Tanker.

At et Udfald var umiddelbart forestaaende,
Sophus Bauditz: Den gamle Kro.

maatte nemlig staa Enhver klart. Nye Troppeafdelinger, som man ikke før havde seet, viste sig i Gaderne, og der kom stadig flere — det var de Meza's og Rye's Brigader, der efterhaanden blev overført fra Als og Helgenæs.

Man havde saa længe gaaet og været pint af kun at være de Indesluttede, at Tanken om endelig engang at faae Luft naturligvis fyldte En med Glæde — ud, blot ud, ud i aaben Mark, om der saa laa aldrig saa mange fjendtlige Forskansninger — det var Løsenet!

Men hvad der voldte *mig* personligt Bekymring, det var Horten.

Han, den Kjækkeste af de Kjække, han, der Aftenen forud ovre paa Hindsgavl havde været den Gladeste af de Glade, han var som forvandlet. Elendig saae han ud, og overnerveus var han, svarte knap paa, hvad man spurgte ham om, og rørte ikke det delicate stribede Flæsk, som jeg havde brunet paa Panden.

Vi gik nedad Prinsessegade sammen, da der faldt en Bombe i et af Husene ved

Siden; Tagstenene raslede ned — det er nu en modbydelig Lyd — næsten i samme Nu lød der et Brag, og saa faldt der et Stykke af Sidevæggen ud over Fortovet. Jeg vilde gaa videre, men Horten stod dødbleg og rystede. — „Er Du saaret?“ spurgte jeg. — „Nei,“ svarede han og tog sig saa meget sammen, at han fulgte med, men underlig vaklende og usikker var hans Gang.

— „At man ogsaa skal være fordømt til at gaa herovre,“ udbrød han pludselig, „og ikke *kan* komme bort — det er ikke til at holde ud!“

„Bort!“ gjentog jeg. „Hvorhen?“

„Til Fyen,“ svarede han.

Jeg saae op paa ham, han slog Blikket ned.

Nu er det jo en kjendt Sag, at den Modigste pludselig kan faae Anfægtelser, ligge under for en dunkel Anelse og gaa helt udenfor sin egentlige Natur, og da jeg tænkte mig, at Horten, der jo lige var kommen fra Lazarethet, endnu ikke var helbredet, sagde jeg:

„Meld Dig syg — Du er bleven for tidlig udskrevet!“

Han blev blodrød — aabenbart ved Tanken om, at jeg blot et Øieblik kunde anse ham for feig — og raabte:

„Melde mig syg! Nu da Afgjørelsen staaer for Døren — aldrig! Troer Du maaske, jeg er —“.

„Nei, jeg gjør ikke,“ svarede jeg og vilde forklare mig nærmere, da jeg i det Samme blev indhentet af en Ordonnants, der bragte mig Ordre til om Natten at gaa til Fyen og bringe en Befaling til en af de Batailloner, der endnu ikke var overført; næste Dag — — altsaa den 5te — skulde jeg saa melde mig tilbage i Fæstningen.

Da jeg havde fortalt Horten, hvad Ordonnantsen havde bragt, stod han et Øieblik og betænkte sig og sagde saa:

„Kan jeg ikke gaa i dit Sted?“

„Er Du gal, Mand,“ svarede jeg. „Det er jo mig og ikke Dig, der har faaet Ordren!“

Saa stod han igjen lidt og betænkte sig og sagde saa høitideligt:

„Min Kamerat, vil Du gjøre mig en Tjeneste?“

Ja, naturligvis vilde jeg det.

Og saa kom det, exalteret og stødvis.

Han var bleven forelsket — for første Gang i sit Liv — forelsket i den kjønne Lise. Flere Gange tidligere havde han truffet hende, men først hin sidste Aften var det blevet ham klart, at *hun* var den Rette, den Eneste. Han vilde have sagt hende det, inden han tog fra Hindsgavl, men saa var hun allerede borte. Og nu kunde han slet ikke tænke sig at skulle gaa i Kampen uden at have Vished for, om ogsaa hun elskede ham — hvad han haabede men dog ikke turde stole paa. Og nu maatte *jeg* — da han jo var bunden til Stedet — opsøge hende, tale hans Sag og faae hendes Ja — eller Nei.

Det var jo en ret aparte Commission. Men jeg saae paa Hortens blege Ansigt, hvor det dirrede om Mundvigene, jeg hørte hans skjælvende, halvhæse Røst, og saa lovede jeg at gjøre, hvad han bad mig om — saa vidt da Tiden og Tjenesten vilde tillade det.

Jeg kom over til Fyen, jeg bragte Bataillonens Ordren, og jeg havde endnu et Par Timer tilovers.

Saa tog jeg hen til den Gaard, hvor Lise boede, bad om at maatte tale med hende og fulgtes med hende ind i et Lindelysthus, hvor vi satte os — jeg kan huske, at Bænken var grønmalet.

Jeg havde aldrig friet for mig *selv* før — ikke rigtigt da — end mindre for en Anden, og jeg var vistnok lige saa forlegen som Lise, da jeg begyndte.

Hvad jeg sagde, det veed jeg naturligvis ikke. I en saadan Situation kommer det forresten ogsaa mindre an paa, *hvad* der siges, end paa, *hvordan* det siges — *c'est le ton, qui fait la chanson*, siger Franskmanden — men jeg begyndte da med saadan Noget som, at der var en Officeer — hun gjættede maa-ske hvem — der ikke kunde tænke sig at gaa i Slag uden iforveien at vide, om Den, han havde sat sin Hu til, ogsaa holdt af ham, og derfor skulde jeg — ja, saa vidt kom jeg, og foreløbig ikke længer.

For Lise, der under Begyndelsen af min Tale havde siddet og løst sit Forklædebaand et Par Gange og var endt med at bringe det i Knude, hun foer op fra Bænken og lagde

Armen om min Hals, skjulte først sit Hoved ved mit Bryst og endte saa med at kysse mig.

Det er vistnok den eneste Gang i mit Liv, jeg ikke har kysset igjen, men jeg var jo i tjenstligt Ærinde — som Tillidsmand for en Kamerat — altsaa ikke noget af den Slags — selvfølgelig!

Og saa gjorde jeg mig lempeligt fri for hendes bløde Arme og sagde hende, hvordan det forholdt sig: at det ikke var mig men Horten, og at det kun var paa hans Vegne, jeg havde talt.

Hun svarede ikke et Ord men foer fra mig som en skræmmet Hind — det Svar var jo ogsaa tydeligt nok.

Om Eftermiddagen kom jeg tilbage til Fredericia.

Stakkels Horten stod ved Landgangsbroen — *der* havde han nok staaet længe — og neppe var jeg kommen iland, før han styrtede hen imod mig og spurgte:

„Traf Du hende?“

Jeg nikkede.

„Og hvad svarede hun?“

Han havde grebet mig om Haandleddet,

og jeg mærkede, at hans Haand var kold som Is; jeg kastede et Blik paa ham og saae, at han stod rystende som et Espeløv og saa — ja, saa fik jeg Feighedens Mod til at svare:

„Hun sagde Ja!“

Aldrig skal jeg glemme den Forandring, der foregik med Horten. Han omfavnede mig, og han knugede mig, han kastede sin Hue i Luften og sang i vilden Sky, og pludselig raabte han:

„Nu skal Lise og Bataillonen faae Ære af mig!“

Og saa foer han afsted.

Jeg gik hjem til mit Kvarteer, smed mig paa Sengen og prøvede paa at faae lidt Hvile. Men det gik ikke saa let — hele Tiden maatte jeg tænke paa, hvad jeg havde gjort, og hvordan det skulde ende. Omsider, henad Aften, var jeg dog falden i Søvn, men pludselig blev jeg vækket, ved at En hurtig rev Døren op — det var Horten.

Han saae overjordisk straalende ud.

„Nu har jeg digtet en Sang“, raabte han,

„en Sang, der ikke er Mage til paa Dansk, og *Du* skal være den Første, der hører den! Om otte Dage vil den blive sunget af hver Soldat i Armeen, i Bivouaken og i Storm-colonnen, og din Kamerat vil være en berømt Mand — men det er Lise, der har gjort ham til det! — Hjælp mig blot at bringe det halte Klaveer paa Benene, saa skal jeg synge!“

Ved fælles Hjælp fik vi lagt en Kasse og min Kuffert under Klaveret i Stedet for det manglende Ben, saa satte Horten sig ved det, slog et Par Accorder an og sang sin Vise.

Der var en fire, fem Vers, troer jeg, og Omkvæd — det husker jeg bestemt.

Melodien — den var af ham selv, jeg kjendte den i alt Fald ikke — synes jeg endnu sommetider, at jeg kan huske indvendigt, men prøver jeg paa at nynne den høit, saa forsvinder den strax, bliver borte, langt derude, hvor der Ingenting er. Og Texten — ja, heller ikke af den husker jeg Noget, bogstavelig ikke et eneste Ord, men aldrig i mit Liv er jeg bleven betaget af Noget som af Hortens Sang. Der klang igjennem den en

Begeistring, som *maatte* rive med, syntes jeg, og Alt klang igjennem den: Tillid til Forsynet, Kjærlighed til Fædrelandet, Forvisningen om Seir og Jubelen over at være elsket.

Horten sang den een Gang, og han sang den to Gange, og jeg var lige saa ovenud som han.

— „Du *har* da skrevet den ned?“ spurgte jeg efter en Pause.

„Nei — troer Du, man glemmer saadan en Sang!“ svarede han og saae paa mig, stolt som en ung Gud.

„Man glemmer den ikke“, indvendte jeg, „men —“

„Naa, Du mener, jeg kan falde?“ afbrød han mig med et Smil. „Nei, min Kamerat, man falder ikke, naar man har faaet Ja af Lise, og naar man er en Digter som jeg! — Imorgen, efter Seiren — for Seiren er os vis — *saa* skriver jeg den ned!“

Og Horten sang en Gang endnu, drak et Glas Vin og saae selv ud som Modellen til et Seiersmonument.

Henad Ni skiltes vi — Bataillonerne stillede Gaderne.

Om ved Midnat lød Commandoen: „Til Gevær! Ret! Gevær paa Skulder!“ — det var Schleppegrell, der red gennem sin Brigade. Pludselig holdt han Hesten an og talte: — „Spar paa jert Krudt, og giv ikke Fjenden Tid til at skyde to Gange, men gaa paa med Bajonetten! Kan jeg stole paa Jer?“ Og saa skete det Uhørte, at man rundt omkring fra Rækkerne hørte et dæmpet, troværdigt: „Ja, Hr. General!“ — og saa red Schleppegrell videre.

Henad Et hørtes der et Par Skud udenfor Voldene, saa kom der et Øieblik efter ti, hundrede, og saa knitrede Geværilden, og der kastedes Bomber og Granater mod Fæstningens Porte.

Schleppegrells Brigade rykkede først ud en halv Time senere — ud ad Kongens Port. Vi mødte strax Flokke af Fanger, vi saae Døde og Saarede — Venner og Fjender — og i det dæmrende Halvlys skimtede man de vaiende Bataillons- og Compagnifaner; Hornene skingrede, Commandoraabene lød, og Kanonerne sang op.

Men hvad veed *jeg* om Slaget! Jeg veed, at vi først rykkede mod Vest og saa mod Syd; saa tog vi Stovstrup Skanserne — det var nok en haard Dyst — og saa, før man vidste af det, var Slaget vundet over hele Linien. Solen lyste over en Seir saa stolt som nogen, og aldrig — aldrig — har jeg følt en saadan Jubel, en saadan Taknemmelighed over Livet som hin herlige Julimorgen.

Da vi saa kom tilbage til Fredericia, saa meldte Vemoden sig jo midt under Seiersglæden: man hørte om de Faldne.

Blandt dem var Horten — falden som en Helt, gjennemboret af tre Kugler, da han som den Første af sin Bataillon plantede Fanen paa det fjendtlige Brystværn.

— Jeg gik „hjem“ i Prinsessegade, satte mig bedrøvet ved det aabne Vindue og saae ud i den lille Gaard med det nedbrændte Udhus.

Min enlige Rosengren var i Nattens Løb sprunget ud, var bleven en duftende, fuldt udviklet Rose; Grenen, der bar den, var jo

viet til Døden, men ved en sidste Kraftanstrengelse, en Opblussen af Liv havde den evnet at bringe det, der kun var Knop, til Udfoldelse.

Og *det* havde Horten jo ogsaa.

— Hvad jeg vilde have gjort, hvis han ikke var falden? Det veed jeg ikke. Men jeg troer fuldt og fast paa, at Vorherre har tilgivet mig mit Bedrag. Nu faldt Horten som en tapper Soldat for Konge og Fædreland — er der nogen Død, der er skjønnere! Han var lykkelig i Troen paa sit Digterkald og lykkelig i Troen paa sin Lises Kjærlighed — hvad kan et Menneske forlange Mere? Og mødes vi engang deroppe, Horten og jeg, saa vil ogsaa han tilgive mig og sige, at det var godt, som det gik, og at jeg Ingenting har at bebreide mig.

Og Lise? — Ja, det veed jeg ikke — jeg kom aldrig mere til Hindsgavl.

En klog Mand har nok sagt, at man aldrig bebreider sig, hvad man har gjort, men kun,

hvad man *ikke* har gjort, og tidt og mange Gange har jeg bebreidet mig, at jeg ikke siden søgte hende op.

Men det havde jeg ikke Courage til. — Jeg havde jo kun friet for Horten, og gjøre det anden Gang for mig selv — nei!

Men *havde* jeg gjort det, ja, saa havde sagtens Meget været anderledes — saa havde jeg rimeligvis heller ikke nu siddet her i Skovhuset som afskediget Capitain!“

Jeg sad en Sommer·Eftermiddag inde i Capitainens Dagligstue.

Vi skulde have været nede i Tvis Enge forat skyde Bekasiner, men det var bleven Regn, haabløs Dagregn, og i den afspændte Tilstand, hvori ethvert normalt Menneske befinder sig, naar han er blevet forhindret fra at gjøre det, han har paatænkt, og under Indflydelse af *den* søvndyssende Virkning, som en langvarig Sommerregn altid har, sagde Ingen af os Synderligt. — „Hanan var sat i Ro“, som Capitainen pleiede at sige. Selv gamle Diana gad ikke, som ellers for det meste var hendes Skik inden Døre, gaa fra sin Herre til mig, og fra mig til ham for skiftevis at blive kjælet for af os Begge, men havde resigneret og demonstrativt rullet sig sammen foran en aaben Dør, hvor hun laa

ubevægelig, kun nu og da farende nervøst sammen, som Hønsehunde gjør, naar de drømmer lyse Drømme om Fært og Stand.

Mit Blik faldt paa Capitainens gamle Chatol. Klappen var slaaet tilbage, og en af Skufferne med den gule Indlægning i det sortbrune Træ stod aaben.

— „Hvad gemmer De egentlig *der*, Capitain?“ spurgte jeg efter en lang Pause — mere forat sige Noget end egentlig forat faae Svar.

„Ja, hvad gemmer jeg *der*“, gjentog han, „meget Forskjelligt, men mest gamle Relikvier, som kun har Interesse ved de Minder, som knytter sig til dem. — Men se selv ad — der er ingen Hemmeligheder!“

Jeg fulgte Opfordringen og begyndte at gaa Skuffen igennem, og for hver Ting, jeg tog frem, fik jeg en Forklaring.

Ridderkorset havde han modtaget af Frederik den Syvendes egen Haand i 49, og Sølvkorset med Christian den Niendes Navne-ciffer var fra 64. Spidskuglen — en preussisk — var falden som mat et Par Skridt foran ham i Slaget ved Slesvig, og Granat-

stumpen — ogsaa en preussisk — var fra Danevirke. Saa kom et Par visne Buketter, omhyggeligt lagte ind hver i sin Convolut — jeg saae spørgende til ham.

„Ja, Buketterne har jeg gjemt“, sagde han med et Smil, „men Brevene, der fulgte med, har jeg brændt. En brav Karl tager de Blomster og de Kys, der bydes ham, men han praler ikke med dem, og der skal ikke findes noget Skriftligt efter mig, som kan compromittere Levende eller Døde“.

— „*Den* har vel ogsaa sin Historie?“ spurgte jeg og viste ham en danebrogsfarvet Sløife.

„Om den har!“ svarede han. „Men af hvem jeg har faaet den, det veed jeg ikke. Den var bundet til en Krans, der blev kastet ned til mig fra et Vindue i Vimmelskiftet, dengang vi efter Treaarskrigens Slutning holdt vort Indtog i Kjøbenhavn, og jeg greb Kransen paa min Sabel — ja, den Dag glemmer man aldrig! *Der* var Stemning, og *der* var Jubel — det var lykkelige Tider!“

— „Og hvad er saa *det*?“ spurgte jeg og holdt en lille Æske frem for ham.

„Det husker jeg saamænd ikke — se ad!“

Jeg lukkede Æsken op. Indeni laa en lille rødbrun, kegleformet Tingest, tydelig nok formet med Haanden, og der slog mig en underlig, sødlignvammel Lugt imøde fra den. Jeg rakte Æsken hen til Capitainen, og han svarede:

„Herregud, er det *den!* — Ja, det er jo saadan, hvad man i gamle Dage kaldte en Røgelsemand — af dem, man tændte i Spidsen og saa lod staa og gløde ud, mens de parfumerede Stuen. Men de almindelige, man købte paa Apothekerne, var rigtignok sorte — og de var heller ikke af samme Slags som den *der* — heldigvis!“

„Hvorfor heldigvis?“ spurgte jeg.

„Aa, fordi — fordi de røde Røgelsemænd ikke er sunde! — Herregud, jeg havde rent glemt, at jeg havde den endnu!“

„Hvor har De da faaet den fra?“

„Ja, det er en længere Historie, og —“

„Men det bliver dog ikke Opholdsveir idag“, afbrød jeg ham, „saa De kan saamænd godt fortælle mig den.“

„Lad gaa!“ svarede Capitainen, og saa fortalte han.

* * *

— „Det var i September, tre Aar efter Krigen, altsaa i 53. Jeg havde siden Fredslutningen ligget i Garnison i Kjøbenhavn og havde stadig ligget og længtes efter Jylland — nu fik jeg endelig Permission. Og saa drog jeg derover, ridende naturligvis; jeg havde dengang en deilig rød Hoppe, der gik sine fem Miil om Dagen, uden at det kjendtes paa hende, og var saa skudfrom, som om hun havde tjent ved Artilleriet.

Først var jeg en Dagstid eller to i Fredericia og opfriskede gamle Minder fra 49, saa red jeg Nordpaa.

— Aa, hvor var jeg glad! Nu var jeg hjemme igjen! Det var Jylland: Bakker og Dale, kratkantede Aaer og Vandmøller, halv gjemte bag Elletræerne, kullede Granitkirker og sortbroget Kvæg — det er noget Andet end det røde sjællandske! Og saa de velsignede Bøndergaarde med tjæret Bjælkeværk paa okkergul Grund — *de* Farver kjender

man jo slet ikke paa Øerne! Og saa *det*, at ride ud i den vide Verden paa sin egen Hest uden anden Oppakning end Mantelsækken bagpaa Sadlen og Bøssen over Skuldren, ride ud om Morgenen uden at vide, *hvor* eller *naar* man kommer under Tag om Aftenen — man føler sig jo som en Hertug! Og saa Bevidstheden om, at man, *naar* man vil, kan ride fra det Hele!

Ja, min Hest har været mangan Gang min allerbedste Ven:
Baade mig og mine Sorger kan den bære!
Er der trangt, hvor jeg er, saa i Sadlen igjen,
Over Grøft og over Hegn i Carrière!

Saa var det en Eftermiddag, at jeg red langs Kysten, den deilige, jydsk Østkyst. Jeg havde oprindelig tænkt den Aften at ville naa til Audinggaard, hvor jeg havde ligget i Kvarteer under Krigen, og hvor jeg vidste, jeg var velkommen, men der havde været flere Flokke Høns, end *jeg* havde beregnet paa de Faarslet Bymænds Jorder, saa jeg kunde indse, at jeg ikke vilde naa Audinggaard før hen ad Midnat, og saa besluttede jeg mig til at overnatte i Kjærvig, en Blanding af Landsby og Fiskerleie, hvor jeg

efter Generalstabens Kort vidste, at der var en Kro.

Jeg red paa Havstokken, der var fast og jevn som et Logulv, og paa venstre Haand havde jeg den allermeste Tid Skoven, snart som et skraanende Kratteppe lige ned til Stranden, snart som hvide Bøgesøiler, der bar det grønne Løvtag over gule Lerskrænter — tænk blot, at kunne ride saadan, Mil efter Mil, mellem Skov og Krat! Skoven følger, og Skoven slipper, og ude i det lave Vand — det grønblaa Vand med skiftende Perlemorsfarver — *der* staaer Bundgarnspælene som Kniplemonster i den vatrede Grund — storartet!

Henimod Aften, da jeg kunde regne mig til, at jeg ikke havde ret langt til Kjærvig, kom jeg til et Sted, hvor en skarpt skaaren Kløft mundede ud til Stranden. I Bunden var der frodig grønt, grønt paa den Maade, som det kun er, hvor der er rindende Vand, og jeg saae da ogsaa Vandet sive ned mellem Krusemynter og Dueurt, sive sig langsomt ned til Havstokken, hvor de sidste Rester af *det*, der høiere oppe i Landet sag-

tens var en Bæk, nu i mange smaa Deltaer banede sig Vei ud til Havet, ud gennem Sandet, der hist og her ligesom boblede og blærede.

Jeg tænkte paa Ingenting og vilde ride frem, da en Karl, der pludselig kom til Syne bag en Busk, bestemt advarede mig mod at ride videre. Der, hvor Bækken løb ud, kunde Ingen gaa, sagde han, end mindre ride, for det var Kviksand — „Kjærvig Sande“ — og der var gaaet baade Heste og Vogn, og Vei-farende med, „i Søkk’“ uden nogensinde at komme op.

Jeg takkede ham for god Underretning og bad ham saa vise mig den nærmeste, sikre Vei til Kjærvig. Det var han ogsaa meget villig til, for han skulde netop ad den Kant, og vi fulgtes saa ad; men det blev en temmelig lang Tur høit op i Landet, saa at det begyndte at skumre, inden jeg havde omredet den grønne Kløft.

— „Hvad jeg ellers skulde i Kjærvig?“ spurgte Karlen underveis.

Ja, jeg skulde ikke andet end overnatte i Kroen.

„Naa, saadan at forstaa. — Men der var nu ellers ingen Kro mere i Kjærvig, den var nedlagt.“

Hvor jeg da kunde komme under Tag?

„Ja, det var ikke godt at sige, for der var kun bette Huse i Kjærvig, og i dem var der ingen Kvarter for en Officeer“ — jeg red jo med min Uniformshue paa. „Men det forstod sig, hvis jeg kunde komme til at bo hos Capitainen — han havde da Plads nok, om han ellers vilde lukke op.“

Hvem den Capitain var?

Og saa fik Karlen Tungen paa Gled. Capitainen, det var en Skibscapitain, som for et Par Aar siden var kommen her til Egnen. Han havde nok været paa de lange Reiser i mange Aar, men *hvor* han havde været, det var der Ingen, der vidste, og hvordan han havde tjent sine Penge — for han var meget rig — det vidste heller Ingen. Nogle sagde rigtignok, at han havde været Sørøver, og Nogle sagde, at han havde været Slavehandler, men man sagde jo saa Meget. Han havde saa kjøbt det lille Hus, der laa nordligst i Byen, helt for sig selv ude paa en smal

Odde, og det havde han ladet sætte istand og havde reist et høit Plankeværk omkring det og ladet sætte Skodder for alle Vinduer nedenunder og Jernstænger for Gavlvinduet ovenpaa, og da Huset var færdigt, flyttede han derind med sin Datter — „eller hvad hun nu var“. Men hende havde Ingen seet, for sjelden kom hun ud, og kom hun ud — aldrig alene — saa havde hun altid et broget Silkeklæde bundet om Hovedet, saa Ingen kunde se hendes Ansigt. Capitainen var der i Grunden heller Ingen, der kjendte, for han passede sig selv, talte ikke videre med Nogen og hilste knap igjen, naar man hilste paa ham. — „Men Lieutenanten kunde jo dog prøve, om han ikke kunde faae Nattekvarter hos ham — *der* laa Huset!“

Vi var igjen kommen ned til Stranden, en flad, nøgen Strand. Det var blikstille, og ikke en Lyd hørtes undtagen af pibende Ryler og en enkelt fløitende Klire, og der var ogsaa kun en eneste Enkelthed, der fangede Blikket: en mægtig Pil, der stod i Strandkanten og hældede sig ud over Vandet. Men *den* tog mig — jeg elsker Pile!

— Ikke for det: *alle* vore danske Træer er jo deilige. Og hvert af dem har *sin* Individualitet og *sin* Stemning.

Se nu til *Egen!* Knudret og robust, men imponerende ved Styrke og ved Ælde, repræsenterer den Fortiden. Den er ligesom *de* gamle Slægter, der hører til et Lands „Ur-adel“, og den holder stolt paa sine arvede Rettigheder, kræver Lys og Luft og taaler ikke, at Andre overskygger den — saa hellere vige Pladsen. Og det er en Slægt, der har Traditioner: ved *den* Eg bandt Niels Ebbesen sin Hest, da han kom ridende fra Randers, og i *dens* Skygge har Fjerde Christian siddet — Respect for Egen!

Bøgen, det er vort nationale Træ. Vort Land „staaer med brede Bøge“, og de byder en kuplet Sal, der er som skabt til Fest, Midsommerfest i de lyse Nætter med Fiol og Clarinet, og med Dans over den linde Grønsvær. — Glid blot ikke under Dansen, Skjønjomfru, Grønsværen er saa glat i de lyse Nætter — de lyse, lune Nætter!

Og saa *Birken!* Birken med det lette, glitrende Løv, der er som et rislende Kildevæld,

Birken med de hvide Stammer, den lyser jo ligefrem op i et Landskab — helst maaske i Maaneskin og paa et Teppe af Lyng — hvide, jomfruelige Birk!

Kastanien, med de store, fingrede Blade, den er Skyggetræet og Søndagstræet! Naar *den* tænder sine straalende Blomsterkandelabre, er der som Illumination i Alleen; man kan slet ikke tænke sig, det kan være Hverdag, man venter hvert Øieblik at se Brude-toget komme fra Kirke: Firspand med Blinkere og Forløbere — hør, hvor Piskens smælder! — en blussende Brud, der gjemmer sig hen i Hjørnet af den lukkede Kareth, og Bryllupsmarsch — Bryllupsmarsch blæst paa krumme Valdhorn, der glinser i Solen — Bruden leve!

Linden, den er fornem — men den har ikke saa mange Aner som Egen. Den passer ikke foran Bondens Hus, men i den lukkede Borggaard — en rødbrun Borggaard med Taarn og Karnap — og naar Linden blomstrer — ja, naar Linden blomstrer, og de gule Duske dufter Luften op, saa kan man drikke sig en Sommerrus under dens Krone, en

Rus, der giver halvvaagne Drømme om ædelbaarne Damer — Damer i Silke og Fløil — silkefine Lind!

Fattig Mands Træ, det er *Hylden!* Se, hvor den, nøisom med Plads og nøisom med Sol, støtter sig op til en lerklinet Væg og ligesom beskyttende breder sine Grene ud over de barbenede Børn, der leger i dens Skygge! Se paa Hylden, naar den staaer i sin hjemmegjorte Pragt, naar den slaaer sine gulhvide Skjærme ud og breder en krydret, døvende Duft omkring sig! Hvor pynter den paa Huset baade da og siden, naar de hvide Skjærme er bleven til sortviolette Bær, der slaaer Gnister i Solen — Hylden skal De engang faae en hel Historie om!

Ellen, med Foden i Vand og med de mørke Stammer, Ellen, som fælder sit Løv grønt, den er Poesiens, Folkesagnets Træ. Snart staaer den ved Kanten af den brusende Aa, hvor Forellen slaaer i dens Skygge, og hvor Odderen har sin Hule mellem dens Rødder, snart danner den et helt, knippet Krat med vippende, svigefuld Bund, hvor Mosekonen kan brygge og Elverpigen kan

danse. — Ja, vogt Dig for Ellekrattet, Ungersvend, og vogt Dig for Elverpigen! — Men Skam om han gjør — og *jeg* da ikke heller!

— Men det var jo *Pilen*, jeg kom fra!

Pilen, er den ikke som et Billede paa Freden, Aftenfreden i det danske Land! Ikke de stynede Pile, der staaer paa Geled langs Landeveien, men Pilen, som den er, naar den faaer Lov at voxe, som Vorherre har dannet den. Pilen med den runkne Stamme og det ligesom blegede Løv, det, der glider saa underlig forstaaende ind i det farveløse Tusmørke, ret som var det voxet frem af det, hvor passer den dog ikke til Aftenfreden, allermest naar den, som Tilfældet var her i Kjærvig, staaer alene nede ved en flad Strand!

Jeg kunde heller slet ikke tænke mig, at der overhovedet kunde staa noget som helst Andet end netop en Pil paa det Sted, og jeg kunde ikke tænke mig den borte — den *maatte* staa, hvor den stod, ensom og fredelig i den stille Aften.

Og jeg seer den Pil for mig i dette Øieblik, som jeg saae den dengang. Den har præget sig uudsletteligt i mit Sind, uudslet-

teligt som Sørgepilen fra Billedet af Napoleons Grav paa St. Helena, det, jeg som Barn saae i den gamle Billedbog, der nu er forsvundet. — Ja,

Sølvgraa Pil ved sølvgraa Strand —
Fred til Havs og Fred i Land!

— men saa, med eet, var Freden borte.

Fra det østre Gavlvindue ovenpaa i Capitainens Hus kastedes der pludselig et Lyskjær ud, der ikke „stod“ til Omgivelserne. Der var ligesom noget Grelt, noget Brutalt ved det, og som det speilede sig i Havfladen, den stille, den farveløse, virkede det som en skrigende Dissonans — en underlig, brandrød, fremmedartet Farvedissonans — fremmed for det fredelige, danske Aftenlandskab.

Capitainens Hus laa kun et Bøsseskud fra mig, og med det ret høie Plankeværk omkring lignede det nærmest et Blokhus med Palissader om. Jeg sagde Farvel og Tak til min Veiviser og red hen til Huset.

— Hvorfor jeg gjorde det? Hvorfor jeg ikke hellere søgte hen til et af de smaa Fiskerhuse i Leiet? — Fordi Eventyret selv-

følgelig drog mig! En forhenværende Koffardicapitain, der maaske baade havde været Sø-røver og Slavehandler, og som nu var strandet her paa Østkysten og levede som Eneboer med sin Datter — „eller hvad hun nu var“ — det var mere end nok for mig til, at jeg *vilde* have Nattekvarter hos ham, om han saa var aldrig saa afvisende og ugjæstfri. I det Hele taget: naar Nogle oplever mere end Andre, saa kommer det efter min Mening simpelthen af, at Nogle har mere Attraa efter det end Andre, og — som jeg pleier at sige — lad være med altid at følge Hovedlandeveien, men slaa ind paa Biveiene og *der*, hvor der slet ingen Vei er — *der* groer Eventyret endnu den Dag idag!

— Naa, jeg holdt Hesten an foran Capitainens Blokhus, sad af og bankede paa Porten.

Der kom Ingen.

Saa dundrede jeg ordentlig løs med Skaffet af min Ridepisk, og det hjalp, for nu hørte jeg, at en Dør aabnedes, og en barsk Stemme spurgte, hvem der bankede.

„Veifarende Mand, der beder om Husly for en Nat“, svarede jeg.

„Jeg holder ikke Kro!“ lød det inde bag Plankeværket.

„Nei, det veed jeg“, sagde jeg, „men da der ingen Kro er her i Kjærvig, saa tænkte jeg —“

I det Samme blev et Bræt skudt fra en firkantet Luge i Porten, og et Ansigt viste sig, der iagttog mig nøie.

„De er Officeer?“ sagde Capitainen.

„Ja, jeg er Lieutenant“, svarede jeg.

„Og har været med i Krigen?“

„Ja, vel har jeg det!“

„Kom saa indenfor da, og bliv her inat. — De maa jo kunne fortælle om varme Batailler med Skud og Hug og braadne Pander — det har man godt af at høre om en Gang imellem. — Nei, Deres Hest maa staa i Udhuset, nu skal jeg vise Dem. Vei!“

Min Vært kom ud, og jeg tog ham i Øiesyn, saa vidt Skumringen tillod det. At det var en Sømand, man havde for sig, det saae man strax baade paa Physiognomiet og Gangen, men forresten er det mig ikke muligt

nu at gjenkalde mig Andet af hans Ydre end et usikkert, lidet tiltalende Blik og et langt Ar over Panden, der aabenbart var Minde om et oprindelig daarlig sammensyet Hugsaar.

Zampa kom i Stald i Udhuset, og da jeg havde givet hende Foder og Vand, fulgtes jeg med Capitainen ind i Huset.

Han tændte en Lampe, bad mig sidde ned eller se mig om i Stuen, hvad jeg selv vilde, imens han sagde Besked om Aftensmad og Seng, og forlod mig saa.

Jeg saae mig naturligvis om, og der var ogsaa nok at se paa. Det var som et Værelse i ethnographisk Museum eller maaske snarere som et Rum, der var fyldt med Strandingsgods efter en Kinafarer. Rundt omkring paa Væggene hang fremmedartede Vaaben — Lanser og Sværd — ostindiske Porcelainsvaser stod paa Hylder mellem lakerede Sager og forgyldte Broncer, og i et Hjørne, paa en udskaaren Consol, kneisede et Buddha-billede med en Lampe og friske Blomster foran.

Jeg vilde just tage en eller anden Ting i

Haanden forat se nøiere paa den, da jeg i det Samme henne i en mørk Krog opdagede to grønne Lys, der ligesom svage Blinkfyre kom og forsvandt.

Jeg gik henimod Krogen og saa da, at det, der lyste, var Øinene paa en vældig stor, langhaaret Kat, der sad ned paa Gulvet og lod Halen spille bagved sig. Den gjorde mig ikke noget, men den fulgte enhver af mine Bevægelser paa en underlig lumsk Maade, og jeg havde en Fornemmelse af, at den kunde fare i mig, hvis jeg rørte en af Tingene i Stuen eller blot vendte Ryggen til den.

Som jeg stod og fixerede Dyret, hørte jeg Capitainen tale inde i et andet Værelse, men det var paa et Sprog, hvoraf jeg ikke forstod et Muk, ja, jeg kunde ikke engang gjætte mig til, hvad det kunde være for et Sprog. Saa hørte jeg ogsaa et Par Ord — men ganske sagte — af en anden, aabenbart kvindelig Røst, og saa talte Capitainen igjen, høit og ligesom truende. Derpaa blev Alt stille, og et Øieblik efter kom min Vært tilbage; Katten foer sky ind under Sophaen,

og jeg saae foreløbig ikke mere Bæstets grønne Øine.

— „Naa, har De saa seet Dem om, Lieutenant?“ spurgte Capitainen. „Ja, jeg har samlet mig en Del — jeg har ogsaa faret det Meste af tredive Aar paa Varmen.“

„Mest i Østasien?“ spurgte jeg.

„Aa, ja, mest *der*,“ lød Svaret, men but, afskjærende yderligere Spørgen.

— „Kjender De saadan en?“ spurgte han og tog en Slags stor Dolk frem, der sad i en klodset Træskede, som foroven sluttede med et bredt, skjævtsiddende Tværstykke. „Det er en Khris, og den er fra Java. — Træk den ud, saa skal De se!“

Jeg trak Dolken ud og saae, at det tynde, tveæggede Blad var flammet af Form, damasceret og indlagt med Bølgelinier af Guld paa Midten.

„Saadan en giver grimme Saar“, sagde han med et Slags Smil, „de heles næsten aldrig — nei, tag Dem iagt og rids Dem ikke paa Spidsen — den er forgiftet!“

„Veed De det?“ spurgte jeg.

„Veed det — nei — hvor skulde jeg vide

det fra“, svarede han underlig skulende, „men det pleier den Slags at være.“

Vi gik sammen rundt i Stuen, *jeg* spurgte, og *han* forklarede.

Saa fik jeg fat paa en lille Metaldaase med gjennebrudt Laag, der stod paa en Hylde under Buddhafiguren, og da jeg lukkede den op, viste det sig, at den indeholdt en hel Del af de røde Røgelsemænd, som De før saae een af.

„Hvad er det?“ spurgte jeg — ganske som *De* før.

„Aa, det er saadan Noget, de bruger ovre paa Java og Sumatra til at brænde foran deres Afgudsbilleder“, svarede han. — „Og sommetider brænder de dem ogsaa af andensheds“, tilføiede han. „Men man sover ikke godt i den Luft, de spreder — de giver Drømme. — Vil De have et Par Stykker, saa vær saa god!“

Jeg sagde Tak og tog een til mig, men, som De seer, har jeg aldrig tændt den.

Nu lød der udenfor et tre Gange gjentaget, svagt Haandklap, og saa reiste min Vært sig og sagde:

„Aftensmaden er istand, kom nærmere!“

Dermed lukkede han Døren op til Sideværelset, og derinde lyste en Hængelampe over et dækket Bord.

Jeg havde selvfølgelig ventet at se Datteren inde ved Bordet, ventet at se den tilslørede Skjønhed kredentse Bægeret, men der var kun dækket til To, og der var Noget ved min Vært, som gjorde, at jeg ikke fandt det raadeligt at spørge.

Vi spiste paa gammelt ostindisk Porcelain — af *det* med spraglede Blomster paa svag blaagrøn Bund — og fik en stærkt krydret Kjødret med Ris, der smagte brillant. Min Vært skjænkede flittigt for mig, Vinen var god, og jeg begyndte at nyde Situationen og at hygge mig.

Men saa skete der Noget.

Lige for mig havde jeg en Dør — formodentlig ud til Køkkenet — og i den var der et lille, rundt Hul, dækket af en Træklap paa den anden Side, saadan som man har det i Fængsler, hvor Opsynet skal kunne se ind i Cellen.

Pludselig blev saa den Klap lydløst dreiet

tilside, og jeg saae et gnistrende Øie, der ligesom sugende iagttog mig; det *var* et sort — kulsort — Menneskeøie, og dog virkede det paa mig paa samme Maade som Kattens grønne Glugger.

Capitainen, der sad med Ryggen til Døren, maatte formodentlig af mit Ansigt have kunnet gjætte sig til, hvad der foregik, for han vendte sig hurtig om, men inden han fik sig dreiet paa Stolen, var Klappen igjen faldet for, og Øiet forsvundet.

Capitainens Ansigt fik et grimt, ondt Udtryk, Arret i Panden blev som underløbet med Blod, og han bankede et Par Gange haardt i Bordet med Knivskaftet, som om han vilde advare En imod at foretage sig Noget, der var strengt forbudt.

Jeg hørte et klagende Suk udenfor, men skjøndt det lød som En, der vaandede sig under en Despots Villie, havde jeg alligevel — hvorfor veed jeg ikke — en Følelse af, at Capitainen maaske var lige saa utryg overfor den Usynlige som hun for ham.

Efterat have spist gik vi tilbage til det forreste Værelse, „Musæumsstuen“, Capitainen

bød mig en Cigar — en stor, mørk Cerut — og gik saa alene ud for, som han sagde, at sørge for Toddy.

Atter kom den uhyggelige Kat luskende ud fra sit Baghold og iagttog mig nøie, atter hørte jeg Capitainen tale, dæmpet men tydelig nok truende, paa samme ubekjendte Sprog, og atter hørte jeg et Par Ord klynkede frem af den samme kvindelige Røst som før.

Saa kom Capitainen tilbage med en Bakke, hvorpaa der stod varmt Vand, Sukker og Citroner, og i Haanden holdt han en kort, langhalset Flaske — jeg kan endnu huske, at der sad Risskaller i den røde Lak. Han satte Bakken fra sig, trak Flasken op og blandede os hver en Toddy, en Arracstoddy, som jeg aldrig har smagt Mage til.

Efterhaanden som Capitainen drak — to og tre Toddyer blev det nok, og stive var de — tøede han op og blev til en vis Grad meddelsom.

Til en Begyndelse lod han ganske vist mig fortælle om Krigen, men det, han vilde høre om, det var, som han strax havde sagt, om „varme Batailler og braadne Pander“, og

da mine Fortællinger aabenbart ikke havde ham Blod nok, førte han selv Ordet. Fortalte om Livet i Troperne og Kampene med de malaiiske Sørøvere; fortalte om Entringer i Vindstille, hvor de gulbrune Djævla med Klingen i Munden klatrede som Katte op ad det værgeløse Skibs Side og stødte ned, hvem de traf. — „Ingen Pardon — aldrig Pardon!“ gjentog han med et vist Velbehag, der næsten kunde bringe En til at tro, at Bondekarlen havde Ret, naar han mente, at Capitainen selv havde været Sørøver.

— „Og saa de malaiiske Piger!“ udbrød han pludselig. „Kjender De dem, Lieutenant?“

Nei, jeg tilstod mit Ubekjendtskab.

„Nei, De kjender dem ikke“, udbrød han, „og tak De Deres Gud for det! De er rene Sataner, men deilige! Ingen kan kysse som de — Ingen! Tænk Dem en blød Hestemule, den blødeste, den følsomste, der gives — saadan er Malaipigens Læber. Og naar hun kysser, saa er det, som sugede hun først Hjertebloodet og saa Sjælen ud af Livet paa En — som en Vampyr, De veed! Og naar

hun knuger Dem i sin Favn! Det er, som man havde Armene af en Kjæmpeblæksprutte omkring sig — man kan ikke røre sig, ikke gjøre sig klar af dem — hun slipper ikke Taget! — Og saa er hun heller ikke bange for at bruge en Khris, saadan en, som De saae før — bare en Rift -- færdig! — Veed De, at Hun-Edderkoppen, naar Hannen har gjort sin Skyldighed, jevnlig hugger sin Giftbraad i ham og suger ham ud som en anden Flue? — Ikke? Jo, det er sikkert nok! — Skaal, Lieutenant! — Hvor skal De hen herfra?”

Ja, jeg skulde videre Nordpaa, først til Audinggaard, saa til Løgum og siden til Ulkenborg Kro, hvorfra jeg vilde beskyde en Del Hedemoser i Omegnen.

Ikke saa snart havde jeg imidlertid nævnt Ulkenborg Kro, før Capitainen, underlig nerveust og forceret ivrigt, begyndte:

„Ulkenborg Kro — det var *der*, de i sin Tid slog Kniplingskræmmeren ihjel — naa, *det* veed De! Ja, den Ene maatte række Hals, men de var To til om det, sagde man; den Ene skal sidde Sønderpaa og have Sit paa

det Tørre — han har formodentlig skiftet Navn og har nok Kone og Barn — og den Anden, han hytter sig ogsaa: han havde Alibi, forstaaer De, og stak af og foer paa Varmen. *Det* har jeg ogsaa gjort, men *jeg* har aldrig været i Ulkenborg Kro — aldrig! Jeg har i sin Tid kjendt lidt til den gamle Frands, den Slyngel — hvad skulde han rage under Foderkisten efter, det kom jo ikke *ham* ved, vel? — Skaal, Lieutenant! — Ja, de To, de hytter sig nok — til en Tid, at sige — troer De ikke ogsaa? Der var jo ingen Vidner! Og den Ene havde Alibi! Men tilsidst dør de for Bly eller Staal — de faaer ikke Lov at himle fra en Standkøie. Og det er der Ingen-ting at sige til: Blod for Blod! Men Fanden fare i den gamle Aadselgraver, Frands — det var hans Skyld det Hele! — En *drink* endnu, det er god Arrac!“

Efterhaanden blev min Værts hele Adfærd og Tale mig mere og mere uhyggelig, og da der jo ikke var nogen Udsigt til at faae den usynlige „Datter“ at se, undskyldte jeg mig tilsidst med Træthed og bad om at maatte komme til Ro.

Capitainen tændte et Lys, fulgte mig gennem Spisestuen, aabnede en Dør til modsat Side af Kjøkkenet og bad mig tage til Takke med Natteleiet.

Der var ingen Grund til at gjøre Undskyldninger: Værelset var lille men rent og ordentligt, og i den ene Ende af det stod en øiensynlig lige opredt Seng med snehvide, indbydende Lagener.

Capitainen tændte Lyset paa Natbordet, sagde mig Godnat og vilde gaa, da han pludselig løftede Hovedet og veirede med Næsen som en Hund, der faaer Fært. Saa gik han hurtigt hen i det ene Hjørne af Værelset, stampede med Foden og sagde halvt for sig selv: „Ja, jeg tænkte det nok!“ og i det Samme saae jeg, at han med Fingrene klemte Gløden ud i Toppen af en af de røde Røgelsemænd, som han havde sagt, at de ovre paa Java og Sumatra brugte at tænde foran deres Gudsbilleder — “ og sommetider ogsaa andensteds.“

„Saa, nu er den slukket!“ sagde han. „De sover roligere uden det Stads i Næsen — saa drømmer De ikke — Godnat!“

Han gik; jeg hørte ham stolpre ovenpaa, hørte ham raabe op og hørte et Hvin — saa blev Alt stille.

Jeg gik iseng og faldt hurtigt i Søvn, træt som jeg var.

Men uden Drømme blev min Søvn rigtig nok ikke.

Jeg saae Gløden ulme op igjen i Toppen af Røgelsemanden og lægge sig som et svagt lysende Baand omkring den; en tung, tæt Røg, blaa som Tørverøg kan være det paa Baggrund af en sort Tordenhimmel, steg op fra den og fyldte Værelset med sødlig, bedøvende Lugt, der ligesom lammede mig. Jeg vilde staa op af Sengen og slukke, men jeg kunde ikke røre mig, og Røgelsemanden blev nu til en hel indisk Pagode, hvor Røg og Flamme slog ud fra Toppen, og Taget tilsidst skred sammen over Baalet.

Saa gik Døren op, og saa kom *hun* — hun, som jeg havde hørt og hele Tiden mærket, men af hvem jeg ikke havde seet Andet end det lurende Rovdyrøie bag Glughullet.

Og det *var* Malaipigen, med hel nøgen Overkrop og gyldne Halskjeder, der naaede

ned over den fulde, vidunderlig skjønne Barm.

Og hun kastede sig over mig, knugede mig og kyssede mig — kyssede mig, som jeg aldrig er bleven det før eller siden. Jeg maatte siden tænke paa Capitainens Ord: blødere end den blødeste Mule var hendes Læber, og snart fattede hun med dem om mine, snart pressede hun dem ind imellem dem. Ja, det *var* en Vampyr, det var Hjerteblo- det, Livet selv, hun sugede ud af mig, og af og til følte jeg med Gru Spidsen af hendes Tunge, der spillede som en Slanges i min Mund.

Jeg prøvede paa at gjøre mig fri for hende, men det var mig umuligt; det var som Blækspruttens ubarmhjertige Arme, der omslyngede mig — men hede, begjærende Arme.

Og jeg vilde raabe om Hjælp — det kunde jeg heller ikke, ikke en Lyd kom over mine Læber.

Da hørte jeg med eet gjennem Drømmen, den underlig, phantastiske Drøm, tydeligt min Hest vrinske udenfor, og *den* Lyd gav

mig i samme Nu ligesom tilbage til Virkeligheden.

I Folkesagnene, *der* er det Hanen, der slaaer sin Vinge og galer; her var det min Hests Vrinsken, som lød, men Hanen og Hesten repræsenterer jo det Samme: det er Livet, der kalder og jager Nattens Skygger paa Flugt.

Jeg gjorde en sidste, fortvivlet Kraftanstrengelse, jeg reiste mig op, slyngede hende fra mig — og vaagnede af mit Mareridt.

Men i det Øieblik, jeg vaagnede, hørte jeg tydeligt Noget falde paa Gulvet foran min Seng, jeg syntes, at min Dør blev aabnet og lukket, og jeg havde en Fornemmelse af, at min Mund var fuld af Blod.

Helt fortumlet var jeg i Begyndelsen. Jeg vidste først ikke, hvor jeg var, vidste ikke, hvad der var Drøm, og hvad der var Virkelighed, og det varede en Stund, inden jeg kom saa vidt, at jeg fik slaaet et Vindue op og Skodderne op, saa at jeg fik frisk Luft. Det kunde jeg trænge til, for hele det lille Værelse var fyldt af vammel, kvælende Velugt.

Det begyndte at dages, og jeg saae, at Røgelsemanden, som Capitainen mente at have slukket om Aftenen, alligevel maatte have gjemt paa Gløden og var brændt videre, for den var nu een, hvid Askekegle.

Og foran min Seng laa Capitainens Khris. Hvordan den var kommen der, anede jeg ikke, men jeg var ganske sikker paa, at den *ikke* havde været der, da jeg havde lagt mig til Ro om Aftenen.

Hvordan jeg kom i Klæderne, det veed jeg ikke; jeg tumlede om som i en Rus, men jeg *vilde* bort — bort fra Uhyggen.

Døren var laaset udvendig fra. Saa sprang jeg ud ad Vinduet, klatrede over Plankeværket og gik hen til Udhuset og sadlede min Hest.

Og da jeg igjen sad i Sadlen og igjen saae den hældende Pil, der stod sølvgraa nede ved Stranden i Morgendæmringen og syntes at staa der forat vogte Freden, saa trak jeg igjen Veiret frit og aandede frisk, hjemlig Luft i Lungerne.

Men pludselig saae jeg oppe i Gavlvinduet med Jernstængerne for et gulligt Kvinde-

fjæs med gnistrende Katteøine; der straktes ud imod mig en knyttet, truende Haand, og jeg hørte et hvinende, sansepirrende Skrig.

Saa sporede jeg min Zampa og satte i susende Galop Nordpaa — bort, bort fra Nattens Kogleri. Jeg syntes, det baade lo og skreg bagved mig, men vende mig turde jeg ikke.

Da jeg imidlertid havde passeret Broen over Ørkilsaa og lagt Vand mellem mig og det gule Fjæs i det stængede Vindue, saa følte jeg mig ligesom Folkevisens Unger-svend, der er redet fri af Elverne og holder det røvede Sølvbæger i Haanden — og det skjøndt jeg ikke bragte andet Bytte med mig end den lille, røde Røgelsemand.

— Hvad jeg selv mener om Historien, og hvordan jeg forklarer den? Jeg mener Ingen-ting, og jeg prøver slet ikke paa at forklare Noget. Det er kun i Romaner, at der altid er en Forklaring og en Afslutning — Virkeligheden sætter jo tidt et Spørgsmaals-tegn, hvor en Forfatter vilde sætte Punctum.

Har *De* aldrig seet et Spor, der pludselig stopper op og bliver borte, selv i nyfalden Sne? Det har *jeg* — og hvor er Forklaringen? Ja, den er smeltet med Sneen. — Men en anden Gang skal De nok faae at vide, hvordan det siden gik Capitainen.

— Skal vi saa gaa en Aftentur, for nu er det Opholdsveir!“

Det var en af de sidste Dage i August; Storken var seilet Sydpaa, og Svalerne begyndte at faae Reisefeber. I lange Tider havde vi det Aar havt stadigt, varmt Veir, saa der var dem, der allerede havde indhøstet, og rundt omkring laa Stubmarkerne og tindrede i Solen, hver med sin eiendommelige Farve- nuance — kjønnest dog den graalila Rug- stub og den mørkegule Hvedestub.

— „Intet i Verden har saa varm en Tone som Hvedestubben,“ sagde Capitainen ogsaa, da vi skraaede over Kildemarken forat komme ned til Lunding Mose, „og ingen Tid er saa fornøielig som Høsten. — Se, *der* kjører Kiel- sen det sidste Læs hjem! Ja, *han* kan sag- tens, han er altid i Forhaanden. — Og saa er det saa Pokkers bekvemt at færdes ude, naar Sæden er af Marken — alle Afstande

bliver jo meget kortere! Og det er rart at gaa og tænke paa, at nu er der ikke længe, til den rigtige Jagttid begynder! — Ja, gamle Pastor Toft, som De ikke har kjendt — en Hædersmand var han, Præst af den gamle Skole — han ønskede altid, at han maatte gaa bort i Adventstiden, Forventningens, Forhaabningens Tid, men *jeg*, der er et Verdens Barn, jeg kunde næsten fristes til at ønske, at jeg maa gaa bort i *min* Adventstid: lige før Høusejagten gaaer ind! — Naa, det er nu ikke nær saa ugudeligt ment, som det er sagt! — Vi faaer ellers tidligt Efteraar iaar, skal De se,“ tilføiede han efter et Øiebliks Pause. „Rønnebærrene er allerede gule, og Brombærrene røde — se, hvor de gnistrer henne paa Gjærdet! — og igaar saae jeg inde i Veilby Krat, at Nødderne begynder at brunes — der er saa mange som aldrig før, og Klaserne er saa store, som var det Druer! — jo, vi faaer tidligt Efteraar!“

Nede i Lunding Mose skjød vi en fem, sex Bekasiner Hver — allesammen dobbelte, ikke een Tredækker — og da der aabenbart ikke

var andet Levende tilbage i Mosen end en forvildet Svalesneppe, der regelmæssigt reiste en hundrede Alen foran Hunden, saa lagde vi os ned i det bløde Græs, med Ryggen op til en Tørveskrue, og pustede ud.

— „Nei, Tredækkerne er snart helt døet ud,“ sagde Capitainen, „og de dobbelte følger nok efter. Vi afgrøfter og inddæmmer tilsidst hele Landet, saa Laaland og Falster ender med ogsaa at ligge paa det Tørre; nu er der snart ikke mere en ærlig Mose tilbage, og *hvor* skal de Langnæbbede saa kunne bjerge Livet! — Det er nu ogsaa Synd for selve Moserne! Er der noget Deiligere til end en Mose! — Lyt til Rørskoven, den mumlende Rørskov, der altid synes at have en Hemmelighed, som den maa betro til Aftenvinden, og se paa Muskedonnerne, der staaer Ret udenfor de fine Brudelys og de graa Porsbuske! — Kan De høre Klokkelyngen ringe Høsten ind, og har De rigtig seet paa det blanke, sorte Vand derude med de halvkrængede Aakandblade! — Se, *der* slog en Gjedde! — Nei, det var nok kun en Frø, der plumpede ud! — Og saa har Mosen sin egen,

dystre Poesi! Lumsk er den med sin Hængesæk og sine Gunger, men den gjemmer trofast paa, hvad der er betroet den — den er jo et helt Musæum! Uroxens Horn og Kronhjortens Takker kan man finde bevaret i den, og stundom det, som bedre er: Guldsmykker og irrede Sværd fra Hedenold. — Husk mig paa, at jeg ved Leilighed — maaske iaften — fortæller Dem om Mads Lune og Skatten i Ellekjæret — det er en af mine bedste Historier! — Nei, hvor Solen dog bager! Men jeg *har* lagt baade Snapseflasken og Øldunken i Kilden, før jeg gik hjemmefra, saa begge Dele er deilig kolde. Hvad siger De om en kold Snaps til de kogte Aborrer — kogt Aborre med Persillesauce, Mand, det er godt! — Hvadbehager! Bryder De Dem ikke om Aborre? Ja, det er værst for Dem selv, for De faaer ikke Andet!“

Og saa saae Capitainen med et fornøiet Smil op i den blaa Himmel og tænkte formentlig afvexlende paa mosegjemte Skatte og kold Snaps.

Vi laa godt — alt for godt — men hjem

skulde vi jo, og da vi vilde tage Andetrækket med oppe ved den store Mergelgrav paa Hjortholms Hovmark, maatte vi bryde op ved Syvtiden og gaa tversover Markerne.

Derved kom vi tæt forbi Vihøi. Græsset paa den var næsten fuldstændig svedet bort af Solen, men paa Sydsiden af den kneiste et mægtigt Kongelys; det saae hel kjønt ud, og saa maatte Capitainen naturligvis op paa Toppen forat nyde Udsigten, skjøndt det egentlig kneb med Tiden.

— „Ja, *hvem* ligger nu i den Høi,“ sagde han, „maaske en Konge! Og *hvad* har den gamle Søhane taget med sig i Graven, *det* var nok værd at vide!

Hvor der blomstrer et Kongelys i Kjæmpehøiens Muld,
Er der gravlagt en Krone af det rødeste Guld;
Men hvor Trolhurt staaer blandt Pors i det sortbrune
Kjær,

Er der fire Alen ned til et rustskjørnets Sværd.

— ja, saadan omtrent var det, han pleiede at sige, Poul Tonning — men han sagde det rigtignok ikke paa Vers! — Husk mig paa

iaften, naar vi har spist, at jeg fortæller Dem om —“

„Ja, om Skatten i Ellekjæret,“ afbrød jeg ham, „det skal jeg nok!“

„Nei, den Skat kan De faae en anden Gang,“ svarede han. „Nei, husk mig hellere paa „den enlige Poppel“, saa kommer Historien af sig selv!“

Og dermed gik Capitainen ned ad Vihøi, og jeg bagefter.

— Langsmed Skoven var der straalende smukt.

Aftensolen gyldnede Løvet, der i Udkanterne allerede var stærkt brunet, og ind mellem Træerne faldt de sidste, stærke Straaler, ramte tilsidst en Stamme eller blev borte helt inde i Tykningen.

Pludselig kom der en svag Luftning, Trætoppene skjælvde, enkelte tørre Blade faldt raslende til Jorden, og saa blev Alt igjen stille.

— „Mærkede De det Kuldegys, der gik gjennem Skoven?“ spurgte Capitainen. „Skoven fik nok Løvfaldstanker, og det faaer jeg

ogsaa! — Det var egentlig slet ikke sandt, hvad jeg sagde før: at jeg gik og glædede mig til Efteraaret. Det gjorde jeg altid tidligere, og naar Jagttiden kommer, synes jeg naturligvis ogsaa iaar, at jeg først rigtig lever — men alligevel: Foraaret, det lyse, det bebudende, det er dog Naturens egentlige Advent, og det er efterhaanden bleven min bedste Tid — derpaa kan jeg mærke, at jeg bliver gammel. Jeg drømmer Vinterdrømme nu om Høsten — det gjorde jeg aldrig før! Men man veed jo heller ikke, *naar* Vorherre sætter En af til den sidste Saat — nei, man veed ikke! Og jeg troer, det er lettere at dø, mens man er ung — paa en vis Maade naturligvis. Jeg vil ikke tale om at falde i Spidsen for sit Compagni — en smuk Bladkugle, mens Musiken spiller op, og Geværerne smelder — det hører der jo ingen Courage til! Men saadan at dø Straadøden — og alene — ikke sandt, det kan maaske blive svært nok. — Ja, naar saa endda een af de Kvinder, man har holdt rigtig af, vilde sidde og holde En i Haanden og bede en Herrens Bøn for En — det, troer jeg, kunde hjælpe En let-

tere over det Sidste; for der er nu Noget, jeg godt forstaaer, i Katholikernes Tillid til deres Helgener — eller, rettere sagt, Helgeninder. En ædel Kvindes Forbøn, den har Magt, kan De tro, for *vil* en Kvinde bede for en Mand, saa maa der jo vel ogsaa være *Noget* ved ham — Kvinderne er meget, meget bedre end vi! — Naa, naar den Tid kommer, da Vorherre kalder En, saa giver han En vel alligevel den Courage, der skal til — ikke? Det haaber jeg da!“

Mergelgraven naaede vi accurat i rette Tid — just som den første Stjerne kom paa Himlen — og saa laa vi bag en Hov og ventede paa Trækket.

— Intet undgaaer Ens Opmærksomhed i saadanne Øieblikke; man seer Alt og hører Alt, det er, som om Sanserne var dobbelt skarpe.

Nu tændes der Lys oppe paa Møllen — det er i Bryggerset, men det bevæger sig langsomt gennem hele Stuehuset og havner i Gavlværelset. En Vogn rasler langt, langt Østerpaa — det maa være paa Igumveien. Agerhønsene kalder sammen inde paa

Bygstuppen, en vemodig Harmonika lyder
ovre hinsides Aaen, og — endelig! *Der* er de
første Ænder!

Man hører dem komme trækkende ude fra
Stranden — et enkelt Rab, en Lyd som af
en fjern, dirrende Pil, der kløver Luften og
hurtig kommer nærmere, og saa — længe før
man skulde tro det muligt — er Parret eller
Flokken over Hovedet paa En — over Hovedet,
men i samme Nu forsvundet i Mørket som
flygtende Skygger.

Rundt omkring svirrer det gennem Luften,
Naturconcerten bliver mangestemmet og fler-
stemmig — det er efterhaanden umuligt at
opfatte den enkelte Lyd.

Der kommer en Flok Krikænder susende,
som var det fløitende Riffelkugler; de sætter
Kursen lige imod os — nei, nu slaaer de af,
og borte er de.

Der kommer et Par mere sindige Graa-
ænder; de sagtnet Farten, daler i Glideflugt
og slaaer ned paa Vandet; man hører Pla-
sket, men hvor meget man saa anstrenger
sig, seer man dem ikke: de ligger allerede

godt gjemte inde under Pilens skjærmende Grene, der hænger ud over Graven.

Skuddene knalder, Ildglimtet lyser, men kun af og til høres der et tungt Fald inde paa Stubben, og saa gaaer Diana efter Lyden og bringer sin Herre en vingeskudt Graaand.

— Et lille Kvarteer, saa er Trækket forbi, og vi gaaer hjem.

— Marie Hegnsmand har kogt Aborrerne og lavet Persillesaucen, Snaps og Øl er lige kildekolde, men da vi har nydt Snapsen og skal til at skjænke Øllet, faaer Capitainen en Idee.

„Jeg har jo endnu en Flaske af den gamle Rhinskin, Greven paa Skovsgaard sendte mig til min sidste Fødselsdag,“ siger han; „den kan ikke faae en bedre Anvendelse end at drikkes til Aborrerne, og den *har* den rette Temperatur, for Rhinskin maa aldrig have mer end Kjelderkulde — det sagde Candidat Matthiesen altid!“

Og vi spiser Fiskene — jeg maa indrømme, at de smager storartet — vi drikker Vinen, og da der er taget af Bordet, og

vi har faaet „Røg i Munden“, som Capitainen kalder det, siger jeg:

„Saa var det Historien om Skatten i Ellekjæret.“

„Nei, det var ikke!“ svarer han.

„Men De siger jo selv, at *den* er een af Deres allerbedste Historier!“

„Det er den ogsaa, men den kan De altid faae. — Nei, iaften er det den enlige Poppel.“

Nu skal De høre!

* * *

I min Opvæxt levede jeg efter min Faders Død nogle Aar hos en Morbroder, et Par Mil Syd for Viborg.

Jeg savnede jo nok i Begyndelsen Havet og Bøgeskoven, som jeg var opfødt med, men til Gjengjæld fik jeg her Noget, jeg ikke før havde kjendt: Heden.

Min Morbroders Gaard laa paa Grænsen af Lyngen og Agerlandet, og den Dag idag synes jeg, naar jeg tænker tilbage, at der paa

en Maade ikke er deiligere Egn til end den, jeg dengang levede i. Heden, den bakkede Hede, med Kjæmpehøie, Kjær og Aaløb, med grønne Engdrag, der ligger som Oaser i den sorte Ørken, og med melancholske, jomfruelige Hedesøer, som man ikke troer paa, før man seer dem for sin Fod oppe fra de lyngklædte Høider — jeg kom til at elske Heden, og jeg betragter den i Grunden endnu som min Barndoms tabte Paradis.

Derude — i Løgum Kirke — blev jeg confirmeret, og *der* gik jeg altsaa til Præsten. Det var en lang Præstevei — omtrent en halv Mil — men den ene Fjerdingsvei, den gik ad „Præstegjærdet“.

„Præstegjærdet“ var et høit, stensat Gjærde, som Herremanden paa en forlængst udstykket Sædegaard nok i sin Tid havde ladet Hovbønderne reise, og henad det gik en hævdvunden Sti fra Annexet til Løgum — deraf Navnet.

I lige Linie mod Nord strakte Gjærdet sig, sat af store Graasten, som jeg kan huske, jeg dengang syntes, allesammen havde Ansigter — nogle barske, nogle venlige — naar

man blot gav sig Stunder til rigtig at se paa dem. Og i Mellemløbene groede den gulblomstrede Stenurt, og ved Foden af Gjærdet stod der de pragtfuldeste Ørnebregner. Hvor *de* groer, veed De nok, har der engang staaet Træer, og der gik da ogsaa Frasagn om fordums Skov. Gamle Chræn Rytter havde hørt af sin Bedstefader, at hans Fader en Aften var gaaet vild i en Egetykning, *der* hvor der nu kun var Lyng og forkrøblede Purrer, og de svære Bjælker, der bar Loftet i Løgum Kirke, skulde være fældet her paa Egnen. Den Slags Sagn — Skovsagn — har man jo overalt paa Heden.

„Den enlige Poppel“, som Alle kaldte den, stod for Enden af Præstegjærdet, *der*, hvor dette i en ret Vinkel stødte sammen med et andet men mindre Gjærde, og den stod altsaa i hvad man i gamle Dage kaldte et „Tremarkskjel“.

Den Poppel kjendte hele Egnen, ikke blot fordi den milevidt omkring var det eneste store Træ, men ogsaa fordi den saa at sige var et Slags „Sømærke“ paa Landjorden. Efter *den* styrede man ved Vintertid, naar

Sneen havde føget Hedesporene til og slettet Hegn og Skjel, og efter *den* rettede man sig i mørke Aftener, naar man med Nød og neppe kunde skimte dens Krone.

Den var ældgammel — „ældre end Nogen kunde tænke“ — med en tyk, furet Stamme, der en fire, fem Alen over Jorden delte sig i to mægtige Grene, af hvilke den mod Vest naturligvis var den kleineste.

Og saa var der det Fornøielige ved den enlige Poppel, at man, naar man kom gaaende Sønder fra ad Præstegjærdet, pludselig saae Spidsen af Løgum Kirkespir dukke op lige midt i Kløften mellem dens Grene, og efterhaanden som man kom længere frem, stod hele Spiret der, og tilsidst laa Løgum Kirke som en Silhouet i Tveien.

Det var Noget, som Poul Tonning og jeg hver Præstedag — to Gange om Ugen — havde vor Glæde af at lægge Mærke til, og hver Gang var det os lige nyt og lige interessant.

— Poul Tonning var Søn af „Gamle Tonning“ paa Bakkegaarden. Det var en forholdsvis stor, kampestensbygget Bondegaard, der

laa Øst for Gjærdet, og det var den ensomste Gaard, man kunde tænke sig — der var vel nok en halv Mil til nærmeste Nabo og halvanden Mil til Ulkenborg Kro.

Poul og jeg blev Venner — han var den eneste Jevnaldrende, jeg havde paa Egnen — og Den af os, der kom først til det een Gang for alle aftalte Mødested paa Præstegjærdet, ventede troligt paa den Anden.

Poul var i mange Henseender en underlig Dreng og en begavet Dreng.

Han havde tilfældig faaet fat paa Thieles Folkesagn, og den Bog blev paa en Maade hans Bibel, skjøndt han jo efterhaanden ogsaa læste alle andre Bøger af lignende Art, som han var saa heldig at falde over. Han kunde den udenad, men det var dog navnlig Alt, hvad der stod i den om sunkne Borge og nedgravede Skatte, Høifolk og Mosesagn, der havde hans dybeste Interesse. I timevis kunde han fortælle om, hvad han havde læst, og ubevidst digtede han om paa Sagnene og localiserede dem, saa at han vist ikke var langt fra at tro, at den Egn, han var født i,

havde været Skuepladsen for det Halve af Danmarks Sagnhistorie.

For mig i alt Fald var det imidlertid en ren Fornøielse paa Veien til og fra Præsten at høre om Alt, hvad han havde „fundet ud“. I *den* Kjæmpehøi maatte der ligge en stor Høvding — det var i Reglen Ashøi, han mente, en stor Høi tæt udenfor Gaarden — og det kunde jo godt være, at der var gravlagt en stor Guldskat sammen med ham, for der blomstrede altid et Kongelys paa Toppen af Høien. Nede i Sortkjær var der engang fundet et mumieagtigt Lig fra Hedenold indsvøbt i en Dyrehud — det maatte vist være Dronning Gunild — og da der i Løgum Sø — en lille Hedesø ikke langt borte — var dybest langsmed Bredden og grundet Vand i Midten, kunde der jo ikke være Tvivl om, at der herude engang havde ligget en Borg, en Borg, som enten var brændt under Dronning Margrethe eller sunken i Dybet paa Grund af Borgherrens ugudelige Levnet.

Om man egentlig kunde kalde Poul overtroisk i almindelig Forstand, det veed jeg ikke; han troede dog vel neppe paa de Un-

derjordiske paa samme Maade, som han troede paa Vorherre, men det var ham alligevel en sær Tilfredsstillelse at forestille sig Kongeskatten i Ashøi vogtet af de smaa Bjergfolk, og paa eet Punct mødtes han i fuldeste Sympathi med dem: han var lige saa bange for Tordenveir, som de Underjordiske har Ord for at være.

Præsten i Løgum — gamle Pastor Toft, som jeg før har nævnt — var bleven opmærksom paa Pouls Interesse for Læsning, og da Pastoren hørte til de gode, gammel-dags Præster, der altid speidede efter Genier blandt Bønderbørnene, saa talte han til Pouls Fader om at holde Sønnen til Bogen. Poul selv vilde Intet hellere end studere, men gamle Tønning vendte det døve Øre til. — „Den sorte Mand i Løgum har Ingenting at sige over mig og Mine“, erklærede han, og Poul skulde blive, hvad Faderen var, „en Bonde og en Bondes Søn“.

Jeg har tidt og mange Gange siden tænkt over, om det nu ogsaa havde været til Pouls Lykke, hvis Præstens Raad var bleven fulgt, og han var kommen til at studere. — Var

han bleven Videnskabsmand, eller var han bleven Digter? Jeg troer det ikke; hans Hoved havde ikke holdt til det. Han kunde Aar efter Aar, og Dag ud og Dag ind, læse det Samme om og om igjen, men det Tidspunct kom meget tidligt, da han egentlig ikke mere vilde læse noget Nyt: hans Forestillingskreds var afsluttet. Nei, han var bleven ulykkelig, om han var bleven holdt til Bogen! Jeg har nu forresten ogsaa den Tro, at ethvert Menneske her i Verden i Virkeligheden kommer paa den Hylde, han passer til. — Havde *jeg* egnet mig til at studere, som min Morbroder vilde have, jeg skulde? Nei! Og var ikke Krigen kommen, og var jeg ikke gaaet med som Frivillig, hvad var jeg saa bleven? Ingenting! Men Krigen kom, og nu er jeg dog endt som Capitain!

Men naar jeg saaledes maa give gamle Tønning Ret i, at han ikke vilde lade sin Søn studere, saa maa jeg paa den anden Side væрге mig imod, at jeg skulde have nogen Sympathi for ham — tvertimod!

Han var ilde lidt paa hele Egnen, og med Rette. Dygtig paa sin Vis var han, men en

haard Hund og urimelig nærig. Enkemand var han, og Poul var hans eneste Barn, men ikke desto mindre nænnede han knap at give ham det Nødvendige, saa at Sønnen var baade tarveligere vant og daarligere klædt end noget Husmandsbarn. Det brød Poul sig imidlertid feil om, naar blot han kunde have Lov til i Fritiden at leve sit eget Drømmeliv med høilagte Kongekroner og mosegjemte Sværd, og mig generede den Gamles Mangel paa Gjæstfrihed heller ikke, naar jeg imellem kom paa Bakkegaarden; han taalte mig dog, fandt sig i, at jeg fik en Ostemelmad med tyndt skrabet Smør, og lod mig skyde forbi til hans Bekasiner og Høns — selv var han ikke Jæger, saa lidt som Poul.

Saa kom Krigen, og i fem Aar saae jeg ikke Bakkegaarden. Men i 53 kom jeg igjen til Egnen — det var lige efter, at jeg havde havt den underlige Nat hos Capitainen i Kjærvig — og saa søgte jeg naturligvis strax Poul.

Han var til at begynde med ligesom lidt sky overfor mig og vidste ikke strax, om han

skulde sige Du eller „Hr. Lieutenant“ til mig, men det gik hurtig over, og vi var snart igjen, som gamle Barndomsvenner er overfor hinanden.

Een stor Begivenhed var der skeet paa Bakkegaarden, mens jeg havde været borte: der var kommen En til Huse.

Poul fortalte mig selv, hvordan det var gaaet til.

En Sommermorgen, lidt efter Solopgang, var han gaaet op paa Ashøi og stod formentlig efter Sædvane og reflecterede over, hvad Høien vel kunde gjemme i sit Skjød, da han pludselig hørte Noget ligesom klynke ovre paa Østsiden af den, hvor der stod en topblæst Tjørnebusk mellem Lyngen. Og da han saa gik efter Lyden, saae han inde under Busken en sortøiet, sprællende lille Pige paa et Par Aar, og hun strakte grædende de bitte Arme ud imod ham. Det var, sagde han, livagtigt som et Bjergmandsbarn, der havde faaet Lov at lege under aaben Himmel i den lyse Nat men var bleven overrasket af Solen og „brændt ude“.

Poul bar Pigen hjem og havde naturligvis

en ubestemt Følelse af, at hans kjære Ashøi ligesom havde betroet ham en levende Skat, og hvordan det gik eller ikke gik, saa fik han virkelig Lov af Faderen til, at Barnet maatte blive paa Bakkegaarden. Hun blev døbt og fik i Daaben Navnet Karen, men hvor hun var kommen fra, det blev aldrig opklaret. En Flok Skøiere var Dagen iforveien seet paa Egnen, og dem hørte hun sagtens til, men de lod aldrig høre fra sig, og hun blev paa Bakkegaarden.

Karen var Pouls Alt. Saa længe hun var lille, passede han hende som den ømmeste Moder, og da hun voxede til, læste han med hende, fortalte hende, hvad han selv vidste, og vaagede over hende paa alle Maader.

I Réglen hvert eller hvert andet Aar kom jeg til Bakkegaarden og blev der et Par Dage — i Parenthes sagt: jeg bliver aldrig saa længe paa et Sted, at Folk faaer Tid til at blive kjed af mig. Poul vidste altid paa en Prik, hvor Hønsene og Urkokken holdt til, og vi drog saa af sammen, han med sit Egespir i Haanden, jeg med min Bøsse.

Aar for Aar blev Karen kjønnere og kjønnere — tilsidst en ligefrem Skjønhed med straalende Blik under de lange, sorte Øienvipper og en Skikkelse, der kunde have været Model for en Billedhugger. Det var en Nydelse blot at se hende gaa: en let, vuggende Gang over Sti og Grønsvær — de smaa Fødder gik som Trommestikker, og det kunde paa en vis Maade slet ikke have undret En, om hun pludselig havde kastet Træskoene og med Hænderne støttet paa Hoften havde traadt en Dans, som Ingen der paa Egnen kjendte. Det var der nu alligevel ingen Fare for, at hun skulde gjøre, for Karen var den stilfærdigste, frommeste Sjæl, jeg nogen sinde har kjendt; dybt religiøs, mild overfor Mennesker og god imod Dyr.

Og saa var hun desuden dygtig i Huset som ingen Anden, tidlig oppe og sent i Seng, aldrig ledig. Selv gamle Tønning, der blev mere og mere nærig og stundum halvhøit kunde lade falde stygge Ord om, at „den fremmede Skøiertøs aad ham ud af Huset“, selv han maatte dog indrømme, at „Næverne sad hende ualmindelig godt paa Skaftet“, og

vist er det, at hun var ham Guld værd, for hun sled uden Løn og altid med et venligt Smil.

Forholdet mellem Poul og Karen var efterhaanden ikke til at tage fejl af. *Hun* læste ham hans Ønsker ud af Øinene og fulgte ham, hvor han gik og stod, ude og inde, med et langligt, kjærligt Blik, og *han* — han beundrede og forgudede hende i Taushed.

Tænke paa at gifte sig med et fattigt Hittebarn, saa længe den Gamle levede, det kunde Poul naturligvis ikke, og saa ventede han — ventede i Tugt og Ærbarhed. Jeg er sikker paa, at der aldrig blev vexlet et egentligt Elskovsord, end sige et Kys, imellem dem — naa, *jeg* har aldrig været nogen Helgen, men jeg beundrer af et oprigtigt Hjerte Den, der kan være det!

Poul selv levede som Karl paa Faderens Gaard, som Karl, hverken mere eller mindre. Gamle Tonning betroede ham ikke at sælge et Kreatur, nei, han tog selv til Marked, naar det stod for, og sætte Penge i Viborg Sparekasse, det kunde der slet ikke være Tale om,

at Andre end han selv gjorde, naar Høsten var endt eller Studene solgt. Der var kun Rum for een Villie paa Gaarden, det var Faderens, og han og Sønnen vexlede vist knap ti Ord sammen om Dagen.

Saa kom imidlertid den Stund, da den Gamle blev vanskelig og skrøbelig som et mosset Ellegjærde og ikke længer selv kunde tage til Viborg, og saa blev han efterhaanden hel underlig, eller „tumpet“, som de kaldte det der paa Egnen; undte knap sig selv Føden og talte om at ende med at komme paa Sognet.

Nu hittede han ogsaa paa at gaa op og ned langs Præstegjærdet og stikke med sin Stok imellem Stenene, og Folk sagde, at han i Stedet for at sætte Penge i Viborg Sparekasse havde sat dem i Gjærdet. Men hvad værre var, det var, at det tilsidst almindelig sagdes, at han efterhaanden havde gleml, *hvor* han havde gjemt dem, og at det var *det*, der gjorde ham „taabelig“. Vist er det i alt Fald — jeg har selv seet det mange Gange — at han Dag ud og Dag ind stavrede langs med Præstegjærdet for saa at

rokke ved een Sten og saa ved en anden, og dobbelt uhyggeligt blev det, da han paa Slutningen altid vilde ud ved Aftenstide — helst om Efteraar og Vinter — og saa gik op og ned ved Gjærdet med en tændt Lygte i Haanden — i lang Afstand saae man dens flakkende, søvnige Skin.

Saa døde han omsider, og skjøndt der var en kjøn Skilling efter ham i Viborg Sparekasse, var der dog ikke *saa* Meget, som man havde ventet, og det gav ganske naturligt Anledning til, at Troen paa, at han havde gjemt, om ikke just en Skat, saa dog en rund Sum i Gjærdet, blev mere og mere udbredt, og der var naturligvis ogsaa dem, der vidste at fortælle, at man paa mørke Efteraarsaftener kunde se ham gaa igjen med Lygten og Stokken langs Præstegjærdet.

Aaret efter hans Død holdt Poul og Karen Bryllup — han var mellem Fyrre og Halvtreds, hun var i Tyverne.

Lykken var til Huse paa Bakkegaarden — men den var kommen for sent; Poul havde

for længe været Karl til rigtig at kunne føle sig som en fri Mand og ranke sin Ryg. Han bar hende imidlertid, som man siger, paa Hænderne, og hun var ydmygt taknemmelig for at sidde som hans Hustru paa den Gaard, hvor hun som Hittebarn var kommen til Huse, men naar jeg saae dem følges over Marken, i Reglen Haand i Haand, kunde jeg alligevel ikke lade være med at tænke, at den Gamle kun havde levet saa længe, fordi han havde suget de Unges Hjerteblood.

Godt at være for Andre, det var der imidlertid paa Bakkegaarden; ingen Fattig gik uhjulpen bort, og naar *jeg* kom der, var det som en Fest: Kyllinger og Ænder maatte strække Hals, og Karen bryggede et Martsøl — med gult, fedt Skum, De veed — som jeg aldrig har drukket bedre, og som der altid blev gjemt et Par Flasker af til Hønsedagen.

Børn fik de ingen af, og det var jo en Sorg — navnlig for Karen, skjøndt hun, saa vidt muligt, ikke lod sig mærke med det — men Velstand, det var der paa Bakkegaarden,

efter Egnens Forhold naturligvis, og Poul var ogsaa paa sin Vis glad og tilfreds.

Men saa var der et Efteraar, at jeg ligesom fik Fornemmelsen af, at Alt ikke var, som det havde været, og som det burde være.

Poul selv var bleven betydelig ældre, syntes jeg, endnu mere sammenfalden og endnu mere duvende i sin Gang end før — den kunde næsten minde om Faderens.

Og saa var der et Par Smaating, der slog mig.

Der var for det Første intet Martsøl brygget det Aar. De kan gjerne kalde det en Bagatel, men jeg kunde dog ikke lade være at tænke over det. Karen gjorde, mild og blid som altid, mange Undskyldninger for, at hun kun kunde sætte dagligt Øl for mig, men Poul mumlede Noget om, at der gik saa megen Malt og Humle med til det Martsøl; det kunde jo dog undværes, og spare maatte man jo.

Naa, jeg sagde naturligvis ikke videre til det, men saa var det en Aften, at der kom

en Kone og bad om at tale med Karen. Karen gik ud, og da hun lidt efter kom ind igjen, spurgte Poul, hvem det var, der havde været. — „Aa, det var ikke Andre end Marie fra Kjærhuset,“ svarede Karen, hun havde været forat bede om lidt Melk. — „Gav Du hende Sødmelk?“ spurgte saa Poul. — „Ja, naturligvis,“ svarede Karen. — „Naa, ja — skummet Melk kunde vel ellers have været godt nok,“ indvendte Poul. Men nu steg Blodet Karen til Hovedet, og hun svarede med en Heftighed, som jeg aldrig før havde seet hos hende: „Det er til hendes Barn, Poul! Under Du nu ikke engang et Fattigmandsbarn en Pot Sødmelk!“ — „Aa, jo — aa, jo, saamænd,“ svarede Poul sindigt, og saa blev der ikke talt mere om den Sag.

Men jeg var alligevel bleven hel underlig ved det, og end mere underlig blev jeg en af de følgende Aftener, da Poul uden nogen ydre Anledning gav sig til at tale om Faderen; om at der havde været mindre Midler efter ham, end man havde kunnet vente, og at det dog maaske havde sin Rigtighed med,

hvad Folk sagde, at han havde gjemt sine Penge i Præstegjærdet.

— „Aa, Passiar,“ sagde jeg, „det er kun Folkesnak!“

„Ja, og hvad skulde vi med flere Penge,“ sagde Karen, „vi har jo nok!“

„Aa, ja, saamænd,“ svarede Poul tøvende, „nok, det er nu alligevel et stort Ord — hvem har nok?“

Og saa sad han og rokkede paa Stolen og kom omsider frem med, at den Gamle paa det Sidste havde ligget og mumlet Noget om, at der var en „Opskrift“, og *den* Opskrift, mente Poul, det maatte vel være en Betegnelse af, *hvor* Pengene var gjemt. — „Kunde man blot hitte *den*,“ sagde han, „saa var man vel holden, men jeg har ledt og ledt, og lige vidt er jeg. — Det er lige godt strengt at tænke sig, at der saadan maaske kan ligge en hel Velstand og vente paa En, uden at man kan bjerge den.“

„Ja, hvad vilde Du saa egentlig gjøre, om Du nu fik Pengene?“ spurgte jeg.

„Aa, man kunde jo da bygge Laden om,“ lød Svaret, „den trænger til det.“

„Men det gjorde Du jo ikke alligevel,“ indvendte jeg.

„Aa, nei, maaske ikke — men saa havde man Pengene!“

Aaret efter havde jeg i Grunden tænkt at stryge Bakkegaarden af min Jagtplan, for jeg havde halvt om halvt lovet Hjelmsted at komme til Svendsø, og *det* var jo paa en helt anden Kant af Landet; men saa fik jeg et Brev fra Karen, hvori hun skrev, at jeg dog endelig maatte komme, for det var rent galt fat med Poul. Og saa tog jeg naturligvis afsted.

Jeg havde først været et Par Dage paa Audinggaard og var kommen et Par Timer senere derfra end beregnet, saa det blev henimod Aften, inden jeg naaede Bulbro, og det var hel mørkt, da jeg red langs Præstegjærdet op mod Bakkegaarden.

Jeg sad i mine egne Tanker og lod Hesten skjøtte sig selv, da den pludselig standsede med et Ryk, lagde Ørene tilbage og prustede af Angst.

Jeg gav den et Par Schenkler, saa den

foer sammen ved det, men den rystede blot over hele Kroppen og flyttede sig ikke af Stedet.

Jeg saae lige ud, og jeg saae til Siderne, der var Ingenting at opdage.

Det er nu noget af det Uhyggeligste, jeg kjender, naar Ens Hest ikke vil gaa frem i Mørke, og man ikke selv kan se, hvad der gjør den angst; for at *den* seer eller veirer Noget, det veed man jo.

Pludselig fik jeg imidlertid foran mig Øie paa et svagt flakkende Skjær som af en Lygte, der langsomt bevægede sig frem — op og ned tillige — og samtidig fornemte jeg en underlig Lyd, som om der blev slaaet et let Slag paa Stenene i Gjærdet.

Nu kom Lyset nærmere — Hesten var næsten ikke til at holde fra at gjøre omkring — og ud af Mørket gled der en Skikkelse, jeg skulde kjende, duknakket og ludende med en Lygte i Haanden. Jeg vilde ikke tro mine egne Øine — det var jo umuligt — men det *var* jo gamle Tonning, der gik igjen og ledte efter det Sted, hvor han havde gjemt sine Penge!

Jeg vil ikke gjøre mig selv bedre eller modigere, end jeg er — jeg var lige ved at vende om. Men i det Samme løftede Skikkelsen Hovedet, Lyset fra Lygten faldt hen paa den Vandrendes Ansigt, og jeg saae nu, at det var, ikke den Gamle men Poul, jeg havde for mig.

„Hvad i Herrens Navn gjør Du her!“ udbrød jeg, endnu helt betaget.

„Aa — jeg gaaer bare saadan en Vending,“ lød Svaret. „Velkommen skal Du ellers være — lad os nu se at komme hjem!“

— Næste Dag fik Karen mig afsides. Poul var bleven helt, helt underlig, sagde hun; hun var mangen Gang bange for hans Forstand. Han nænnede knap at spise sig selv mæt, og han tænkte ikke paa Andet end de Penge, som Faderen skulde have gjemt i Gjærdet; dem ledte han efter tidligt og sildigt, og han snakkede ikke om Andet end den „Opskrift“, der skulde vise, hvor Gjemmestedet var.

Naa, næste Dag igjen, da vi var ude paa Revieret — *han* som sædvanligt med sit Egespir, *jeg* med Bøssen — talte han meget for-

nuftigt og mælede ikke et Ord om den skjulte Skat, men der var dog hele Tiden noget Trykket, noget Indesluttet over ham.

Vi maatte imidlertid skynde os hjem flere Timer før Tiden, for det trak op til Uveir Sønderfra, og Poul havde bevaret hele sin Barndoms Skræk for Tordenveir.

Det blev et Uveir af den Slags, som man saa tidt har det i Hedeegnene, hvor Tordenbygerne kun trækker bort for kort efter at afløses af andre, og hvor det i Grunden uafbrudt kan lyne halve Døgn itræk, snart over Hovedet paa En, snart langt borte i Horizonten.

Poul var angst som et Barn. — „Hvis det nu slaaer ned her i Gaarden!“ udbrød han flere Gange.

„Saa er det Vorherres Villie!“ svarede Karen.

— „Jeg er saa ræd iaften!“ sagde han pludselig.

„Saa slaa op i din Faders Bibel, og læs Dig til Ro!“ kom det fra Karen.

Og saa reiste Poul sig, gik ind i den Gamles Værelse, der stod urørt siden hans Død,

og kom et Øieblik efter tilbage med en støvet Spændebibel, som han aabnede og slog op i paa Maa og Faa.

Men *der*, hvor han slog op, laa der en Seddel — et afrevet Stykke af en Tobakskardus — og paa den stod der Noget skrevet — han og jeg opdagede det paa samme Tid.

„Herregud, det er vor Fa'ers Haand,“ sagde Poul.

„Hvad staaer der saa?“ spurgte jeg.

Poul var bleven bleg som et Lig, og han rystede paa Haanden, da han rakte mig Seddelen.

Med tydelig men uøvet Haand stod der:

„Spiret i Tveien. Fint Korn“.

Jeg vil indrømme, at det løb mig koldt ned ad Ryggen — det var altsaa dog sandt med de gjemte Penge, og „Opskriften“ *var* der virkelig!

„Aa, Herregud, aa, Herregud,“ stønnede Poul, „og saa er man lige nær — hvad er „Tveien“?“

„Tveien,“ gjentog jeg, „det er jo selvfølgelig den enlige Poppels — og paa det Sted i

Præstegjærdet, hvor man lige kan skimte Løgum Kirkespir mellem Grenene, *der* har den Gamle gjemt Pengene — det er jo lige til!“

Jeg troer, Poul kunde have faldet mig om Halsen for den Forklaring, som der jo for Den, som var kjendt paa Egnen, ikke hørte ret megen Skarpsindighed til at give, men han nøiedes med at trykke min Haand, reiste sig op og raabte:

„Jeg vil ud! Jeg vil ud og have min Arvepart!“

I det Samme flammede der et Lyn, stærkere end noget af de foregaaende, og et Øieblik efter lød der et Tordenskrald, skrattende og bragende, som var det et Fjeld, der kløvedes.

„I Jesu Navn!“ — sagde Karen, og holdt sig uvilkaarligt for Øinene. „Det slog ned!“

Regnen blev nu et helt Skybrud, Lynene fulgte Slag i Slag — om at gaa ud den Nat var der lige saa lidt Tale som om at gaa i Seng.

Men næste Morgen viste det sig, at *det*,

Lynet var slaaet ned i, det var den enlige Poppel. Straalen havde ramt lige mellem Grenene; flækket i to Dele laa det gamle Træ, „Sømærket“ var ikke mere, og Ingen kunde længer se Spiret af Løgum Kirke i „Tveien“ — hverken som „fint Korn“ eller som „strøget“.

Poul tog Lynet som en Gudsdom: han *skulde* altsaa ikke finde de skjulte Penge, han *skulde* resignere.

Og Poul fik fra nu af Fred i Sindet og levede stiltfærdig lykkeligt med sin Karen. — Nu er de Begge døde, og jeg kjender ikke den fjerne Slægtning, der arvede Bakkegaarden.

— Ja, det er Fortællingen om „den enlige Poppel“. — En anden Gang skal De faae Historien om, hvordan den „gik igjen“ og hjalp mig paa ret Vei — nu er det bleven for sent til at fortælle mere.“

Allerførst i April havde jeg lovet Capitainen at komme op til ham og se efter, om der endnu var Snepper, og jeg glædede mig paa Forhaand vældigt, ikke fordi Egnen om Hjortholm er noget særlig godt Revier, men fordi det at reise en Sneppe i Selskab med Capitainen var mig mere værd end at reise ti uden ham.

Saa tog jeg fra Kjøbenhavn en Morgenstund og kørte den lange Jernbanetur op gjennem Jylland. De Fleste finder den trættende og længes kun efter at komme til Veiende, men for mig er Turen altid en lille Oplevelse: jeg er jo i Jylland — alene *det* er nok! — og der er altid Noget at se under Forbifarten, synes jeg.

Denne Gang var der jo oven i Kjøbet Foraar i Luften — ganske vist tidligt Foraar.

Hist og her laa der endnu Flager af Sne paa Nordsiden af Gjærderne, men Muldskuddene paa Engen var saa sorte og saa skjørnede, og rundt omkring paa Marken blinkede der i Lavningerne hele Smaasøer, som Generalstabens Kort ikke kjender, og som naar de i Solskin kruses af en frisk Søndenvind, kan være ganske havblaa.

— Men hvor *er* Foraarsolen ubarmhjertig — lige saa ubarmhjertig som et uretoucheret Photographi af et rynket Ansigt! Ikke blot vi Mennesker seer i April ud, som vi var bleven ti Aar ældre siden sidste November, men Staffagen i Landskabet ogsaa: Bondens Straatag har Huller paa Vestsiden, og Hegnet om Haven hælder, Halmstakken har faaet Slagside, og Kalkpudsen er falden af Lovæggen. Men alligevel er der noget ganske Ubeskriveligt, noget Forjættende bagved Forkrænkeligheden, og jeg speider fra det duggede Kupévindue ud efter hvert lille Foraarstegn med endnu større Glæde end i Ungdommens Dage.

Stikkelsbærbuskene grønnes i Banevogterens lille Have, og Husmandshønsene gaaer

paa egen Haand i Marken for henad Aften at komme hjem og lægge Paaskeæg; et Sted tager de Granrisene af Roserne, et andet Sted bliver Halmkavaien trukket af Postetræet, og dernede — nede ved den lille Sø — tjærer Fiskeren sin Baad — er der *Noget*, der er Foraar, saa er det da en Baad, der tjæres!

— Henad Aften, da Vildgjæssenes Kiler skrækkende trak over Aamosen, kom jeg til Stationen. Capitainen holdt der med sin lille Gig, og saa kjørte vi ad Skovhuset til.

— „Ja, hvordan Veiret bliver *imorgen*“, sagde han underveis, „det svarer jeg ikke for — De veed,

Silhouetten af April

Er Bygeveir og Solskinssmil,

men Foraar *er* det da, og deiligt har jeg det derhjemme:

Hækken staaer med grønligt Skjær,
Og paa Gavlen Stær ved Stær
Er husligt installeret.

— Iforgaars var det Nattefrost,
Men sidste Nat med Extrapost
Er Sneppen arriveret —

ja, De kan se, det er sandt, naar vi kommer hjem, for der hænger to Langnæb paa Muren, som jeg skjød i Formiddags, og som vi skal have imorgen — iaften maa De nøies med daglig Kost!“

Men daglig Kost smager glimrende i Capitainens Stue og i Capitainens Selskab, det gjør Piben og Toddyen ogsaa, og det falder haardt at bryde op. En Gang skal det jo imidlertid være, vi siger Godnat, og jeg sover sødeligt, lige til Capitainen vækker mig næste Morgen.

— „Det har været Sydvest og Rusk inat“, siger han glædesstraalende — „altsaa er der Snepper! Og det er Solskin — saa længe det varer — se selv!“

Og jeg seer ud ad Vinduet, indaander den kjølige Morgenluft og nyder den Idyl, der ligger for mig: Stæren sidder og fløiter paa sin Pind, Huskatten Pjevs, som Diana taaler i Gaarden men ikke i Stuerne, er ude at

slikke Solskin, og Spurveene hakker i de gule Crocus, saa Kronbladene drysser rundt omkring i Plainen.

— En halv Time efter er vi inde i Skoven — aldrig er den saa stor og høiløftet som om Foraaret.

De blanke Bøgestammer gjør ligefrem Indtryk af at strække sig og løfte Kronerne i den stærke Sol, men Egen prøver forgjæves at rette sin krogede Ryg og skammer sig aabenbart ved at se de lige, skarpe Skygger, som dens Naboer kan kaste hen over det brune Løvtæppe.

Nede ved Ellemosen har Pilen allerede gule Gjæslinger, Haslens Rakler er i Udspring, og et enkelt Sted er der en blaa Anemone; men ellers har hele Skoven, foroven og forneden, det underlig sarte, neutrale Farveskjær, der er saa eiendommeligt for April. — „Foraarsskoven“, siger Capitainen, „den minder mig i Tonen altid om en Uglevinge — en blød Uglevinge, der har alle Farver og dog ingen Farve — Foraarsskoven er Noget for sig!“

Kun Granerne, navnlig de mørke Ædel-

graner, giver Scenen Dybde; de staaer som Forgrundskulisser, der i Vinterens Løb har suget alt det tabte Grønne til sig og nu er glade for at vise det — de veed jo dog, man glemmer at se paa dem, naar vi først har Løvspring.

En Del af Skoven er stærkt kuperet Terrain. Her er en dyb, langstrakt Kløft mellem Egekrat, og i Bunden af den, hvor der om Sommeren er hel tørt, springer nu en glad Vildbæk med det ene lille Fald bag det andet og med sølvhvidt Skum i Strømhvirvlerne. Et smalt Spange uden Rækværk er her, og Spanget er glat, men Capitainen gaaer rank og støt over det, og da han staaer paa den anden Side, standser han et Øieblik, lytter og siger: „Hør, hvor Bækken nynner, og hør Søndenvindens Orgeltoner inde fra Høiskoven — det er *to* af Stemmerne i den store Foraarssymphoni, som man aldrig bliver træt af at høre — aldrig! — Det er ogsaa kjønt af Vorherre, at han har ladet mig opleve den Jubel en Gang endnu! — For *een* Gang skal jo være den sidste“, til-

føier han, „og *een* Snejpe bliver jo ogsaa den sidste!“

Men det var ingen af *dem* fra den foregaaende Dag, der blev det, for et Øieblik efter staaer Diana inde i de lave Bøgepurrer, Sneppen letter — Klap, Klap! — og styrer lydløst og retlinet som en Pil ind mellem Egene. Capitainen skyder, og Sneppen falder — naturligvis!

Det blev nu ogsaa den eneste, vi fandt den Dag, men hvad gjorde *det*: vi var lige fornøiede med Turen begge To alligevel.

Hen paa Eftermiddagen opgav vi Jagten og gik ad Hovedlandeveien — Viborg Landevei — hjem gjennem Skoven. Da vi kom ud paa aaben Mark, hvor Solen næsten bagte, blev jeg saa varm, at jeg foreslog et kort Hvil. Det havde Capitainen heller ikke Noget imod, kun holdt han paa, at vi skulde gaa de fem Minuter op til Vihøi forat tage Udsigten med, mens vi hvilede. Det gjorde vi saa, smed os paa Solsiden og strakte Lemmerne, tændte Piberne, beundrede Sneppens deilige, sammenstemte Farvepragt og drøftede

det evig nye Spørgsmaal om dens Fredning paa Foraarstrækket.

— „Nei, hvor jeg er træt!“ udbrød jeg, da Emnet endelig var udtømt.

„Ja, den unge Luft er frisk, men stærk“, svarede Capitainen og fortsatte et Øieblik efter:

I Vaaren skal med ranket Ryg
 Man Luftens Skaaler tømme
 — Men Luften er som Paaskebryg:
 Den giver tunge Drømme —

det vil sige, mens man er ung, er de Pokker ikke tunge, de er lette og lyse! Safterne stiger i Stammen om Vaaren, det gjærer, og det syder, og det gjør det ogsaa i Mennesket — i et normalt Menneske i alt Fald — og Gudskelov for *det!* — Er *De* glad for, at *De har* været ung — det er *jeg!* Aa, hvor *har* jeg været ung! — Kan *De* huske Historien fra den gamle Kro? — Naa, *det* kan *De* dog! Hvorfor har *De* saa aldrig spurgt mig, om jeg ikke siden hørte Noget til Brudeparret, der kjørte bort den Morgen — det vilde *jeg* have spurgt om i *Deres* Sted! — Naa, *det* har *De* ikke tænkt paa — ja, saa

maa jeg nok baade spørge for Dem og svare! — Jo, paa en Maade — men ganske vist kun indirecte — fik jeg virkelig et Slags Bud fra Parret — eller rettere fra Bruden — Aaret efter. — Jeg *har* jo ikke fortalt Dem om Uglen, der fløi væk — vel? — Nei, det synes jeg nok. Ja, det er en rigtig Foraarshistorie, saa den passer til Aarstiden, og den er fra mine Lieutenantsdage — snur-rigt nok: skjøndt jeg nu har været Capitain over en Menneskealder, føler jeg mig i Grunden altid som Lieutenant! — Naa, Historien begynder forresten ved Sommertid!

— Det var i Juli Maaned, Sommeren efter at jeg havde oplevet den bevægede Nat i Kroen.

Jeg havde været paa Audinggaard i et Par Dage og egentlig tænkt at tage til Slet Mølle, naar Andejagten gik ind, men saa skulde der netop den Dag være stort Sommerbal paa Louisehøi, som jo ikke ligger mere end en god Fjerdingsvei fra Audinggaard, og saa blev jeg.

Der er nu i og for sig heller ikke nogen

daarlig Andejagt hverken paa Audinggaard eller Louisehøi — Masser af Mergelgrave og Kjær rundt i Markerne, forstaar De, hvor der hvert Aar bliver lagt en Del Ællinger ud, og hvor endnu flere trækker ind fra Stranden om Aftenen — men det Aar, jeg taler om, var det saa uheldigt, at saa godt som alle Gravene laa midt inde i Sæden, og selv om jeg nok kunde have faaet Lov at gaa til dem alligevel, saa holder jeg ikke af det: Sæden er mig hellig — De husker nok Historien om Pigen, der traadte paa Brødet!

Der var imidlertid eet Kjær, eller snarere en lille Sø, Svanebjergkæret, som det hed, der ikke laa mere end godt Hundrede Alen fra Louisehøis Park; *der* var altid Ænder, vidste jeg, og Bang paa Louisehøi havde udtrykkelig givet mig Lov til den Dag, Jagten gik ind — det var altsaa samme Dag, som der skulde være Bal om Aftenen — at gaa det Stykke Vei ind til Kjæret gennem Rugen, og saa — naa, ja, Principer har man jo for at bryde!

Det var nu et underligt Kjær, det Svane-

kjær. Krystalklart, køligt Vand — der var
 sagtens Væld i Bunden — og til den ene
 Side, den, der vendte ind mod Parken, flad
 Bred med Sandbund, til den anden Side
 steil Brink med Pile, som hældede ud over
 det dybe, mørke Vand, hvor der groede
 baade Aakander og Nøkkeroser. Skulde jeg
 forklare, hvorfor jeg altid har syntes, at
 Svanekjæret var et underligt Vand, ja, saa
 veed jeg egentlig ikke, hvad jeg skulde sige,
 men tidt og mange Gange, naar jeg en Efter-
 aarsaften har siddet der paa Andetræk, har
 jeg kunnet blive hel uhyggelig tilmode, uden
 at jeg selv veed hvorfor. -- I det Hele
 taget: jeg har aldrig været bange for Men-
 nesker, hverken for Venner eller for Fjender,
 og mørkeræd er jeg ikke, men en Skov eller
 en Sø — navnlig saadan et lille gjemt Vand,
 eller en sort Skovmose — det kan næsten
 kyse mig, og jeg kan godt forstaa den Over-
 tro, at et Aahul eller en Sø i stormfulde
 Nætter kan skringe efter Lig — kan *De* ikke
 ogsaa?

Naa, der var jo ikke noget Uhyggeligt den
 Dag, *her* er Tale om, tvertimod: det var

straalende Solskin, ikke en Sky paa Himlen, og smeltende varmt.

Jeg gaaer altsaa langsmed Hegnet om Louisehøis Park; indtil jeg kommer til det Sted, hvorfra der er kortest til Svanekjæret. Saa seer jeg til min store Forundring og til min store Ærgrelse, at der er Nogen, der har været paa Krigsstien før mig: Sæden var traadt ned og knækket i Retning af Kjæret, og det var ingen Vexel, som Mikkel havde lavet ind til sin Sommergrav: det var tydeligt nok Spor af et Menneske. Bang selv kunde det ikke være — han var slet ikke Jæger — og han havde heller ikke givet Andre Lov til at gaa der, det vidste jeg; saa var det altsaa en Krybskytte — formodentlig Rasmus Doctor, den Æsel! — der naturligvis havde været paa Færde ved Solopgang, før Fanden fik Sko paa. Saa kunde jeg nok spare mig Uleiligheden, tænkte jeg, for nu var der naturligvis ingen Ænder, men da jeg var kommen *saa* langt, var det dog for en Sikkerheds Skyld bedst at se Kjæret efter, og saa gik jeg, saa forsigtigt

som muligt, frem gennem den mandshøie Sæd med min Hund i Hælene paa mig.

Da jeg var kommen en halv Snes Alen fra Maalet, ventede jeg naturligvis at se „Stien“ eller „Sporet“, hvad man nu vil kalde det, dreie til Siderne, udenom Kjæret — for kom man paa Ænderne fra den flade Bred, hvor der ingen Dækning var, vilde de jo lette for tidligt — men, nei! Min Forgjænger maatte være gaaet lige paa — det lignede ellers ikke den drevne Rasmus Doctor!

Jeg bøiede naturligvis af og slog Slaget udenom, til jeg naaede ind i Læ af Pilene; nu var jeg kun et Par Alen fra Kanten, jeg spændte Hanerne, lyttede og — jo, der var Noget, der rørte sig i Vandet ovre paa den modsatte Side!

Jeg løftede Bøssen halvt op og gik ud af Sæden, og saa var det, jeg saae det Syn, jeg aldrig glemmer.

Ude i det klare Vand paa den anden Side stod mellem Aakandebbladene en ung, nøgen Kvinde — det hvideste Hvidt, det festligste Skjønne! Hun bøiede sig ned og slog med

Hænderne Vandet over sig, saa Draaberne funkledede i Solen og blev til Ædelstene, flydende Ædelstene, der glimtede i hendes rige, bølgende Haar og randt ned ad hendes slanke Legeme; saa dukkede hun Hovedet under Vandfladen, reiste sig igjen og stod i al sin unge Deilighed under den lysende Sol.

Jeg var som elleskudt, lamslaet — jeg troer ikke engang, jeg sænkede Bøssen. — Ja, jeg veed meget godt, hvad De maaske vil sige: at jeg strax burde have vendt mig om og gaaet min Vei — men gjorde Actæon *det*, da *han* overraskede Diana i Badet — nei! Og havde *De* gjort det? Nei — det vil jeg da for Deres egen Skyld haabe, De *ikke* havde gjort — De *er* da kun et Mandfolk! Og De maa heller ikke tro, at jeg noget Øieblik fortryder, at jeg blev staaende. Jeg har Hundreder af Gange seet med mere ukyske Blikke paa høihalsede Damer, end jeg saae paa den unge Kvinde i Svanekjæret; jeg kunde have bøiet Knæ for den Skjønhedsaabenbaring, der her mødte mig, takket Vorherre, kunde jeg, fordi han havde skabt

noget saa Deiligt og undet mig Synder at se det! — Hun var mig i det Øieblik slet ikke noget Jordisk, hun var selve Eventyret, der var steget ned fra Skyerne, Livets Poesi, som havde faaet Skikkelse — og tænk Dem saa: midt om Dagen! Ja, havde det været ved Maaneskin eller i det gamle Hellas, det havde været noget Andet, men

En Sommernatsdrøm i Middagssol,
 En klassisk Vision under nordlig Pol;
 Et levende Digt af den største Mester,
 En Skjønhedens Høisang for fuldt Orchester —

og *det* herhjemme, ovre i Jylland! Nei, *honnny soit, qui mal y pense*, og ikke skulde det have undret mig, om hun, Prinsessen af Østerland, der var fløiet hertil i Svaneham forat søge Foryngelsens Bad i de kjølige Vover, pludselig havde bredt sine hvide Vinger og havde hævet sig i Luften.

Det gjorde hun imidlertid ikke. Jeg maa være kommen til at gjøre en Bevægelse og har derved stødt til min Hund; den blev bange og gav et Klynk, og i det Samme vendte hun, Eventyrprinsessen, sig skræmmet

om, jeg dukkede ned i Sæden, og jeg hørte hende haste ind mod Bredden. Lidt efter saae jeg hende ilsomt gaa ind ad Parken til — det vil sige, jeg saae ikke hende selv men kun Vipperne af Rugen, der slog sammen over hendes Hoved.

Saa gik jeg over til den anden Side af Kjæret. *Der* stod i Sandet Aftrykket af hendes nøgne Fod, og et Par Alen derfra, lige i Søgrønningen, glimtede der noget Rødt.

Jeg tog det op, og veed De saa, hvad det var? Det var den Naal med en knyttet Haand skaaret i Koral, som Bruden fra Ulkenborg Kro havde baaret!

Hende var det imidlertid ikke, som nu havde tabt den, det var jeg vis paa. Det var ikke *hendes* Skikkelse, jeg havde seet — afgjort ikke — og desuden: Prinsessen af Svanekjæret kunde ikke være en Mands Hustru, vel? Hun maatte være „det skønneste Skjønne, en Mø“, som Oehlenschläger siger, ikke sandt? Men hvordan havde hun saa faaet Brudens Naal? Eller var der *to* af samme Slags?

Der var Gaader nok, men det sang lige-

frem i mig af Jubel paa Hjemveien til Auninggaard; Græshoppernes svirrende Toner langs Grøftekanten lød som himmelske Giger, og jeg følte en instinctmæssig Trang til at gjøre *Noget*, ligegyldigt hvad: forære den første Vogterdreng, jeg mødte, en Daler, skyde min Bøsse af i Luften eller ganske umotive-ret give den kjønne Stuepige hjemme paa Gaarden et Kys — jeg troer nok, jeg gjorde det Sidste!

Hvem var hun? Ja, jeg maatte jo kunne faae det at vide om Aftenen, for selvfølgelig var hun en af den halve Snes unge Damer, der i Anledning af Ballet var liggende Gjæster paa Louisehøi. — Men *hvordan* faae det at vide forresten? Jeg havde jo kun i et eneste Nu seet hendes Ansigt paa den anden Side Kjæret, og hendes Skikkelse — *den* var neppe til at kjende igjen i Baldragt.

Naa, jeg stolede paa, at vi paa en eller anden Maade *maatte* finde hinanden, og saa red jeg om Aftenen til Louisehøi med min Naal i Lommen.

Det varede ikke længe, inden jeg fik at vide, hvem af de mange Damer, der var

Gaardens liggende Gjæster, og til dem holdt jeg mig. Der var Blonde, og der var Brunetter, der var Smaa, og der var Store, og der var ikke een af dem, som ikke en Lieutenant kunde forelske sig i paa et Sommerbal — det kan man jo i de fleste unge Piger — men Deilighed, Prinsesse, det syntes jeg alligevel ikke nogen af dem var.

Óg saa var de dog Allesammen saa søde og gode imod mig, inclinerede for mig og koketterede med mig — jeg var for en Gangs Skyld Aftenens Løve. Men veed De, hvoraf jeg troer, *det* kom? Det kom af, at Synet fra om Formiddagen ligesom var over mig. Naar en Mand har havt en stor Lykke — erotisk Lykke, eller hvad De nu vil kalde det — saa lyser det af ham; han bliver ligesom rankere og kjønnere, og han voxer baade i sine egne og i Kvinders Øine — — det er i alt Fald *min* Tro.

Naa, jeg prøvede naturligvis paa alle mulige Maader at erfare, hvem der var min Ubekjendte, hvem, der havde mistet Naalen. Til En nævnede jeg ganske discret Svane-kjæret og til en Anden Ulkenborg Kro —

som om *det* skulde hjælpe! Jeg ledte Talen hen paa sjeldne Koralgjenstande, og jeg fik anbragt en Bemærkning om, at man oftere, end man skulde tro, fik Ting igjen, som man havde tabt — Alt forgjæves, der var Ingen, som reagerede! — Det er nu ikke for *det*: jeg troer heller ikke om mig selv, at jeg egentlig havde egnet mig til Privat-Detectiv, saa jeg bar mig vist ikke synderlig snedigt ad! — Men det kunde jo ogsaa være, at *hun*, den Rette, ikke *vilde* røbe sig, tænkte jeg, eller maaske var hun der slet ikke? Det var ganske vist høist usandsynligt, for *hvor* skulde hun saa være kommen fra, naar hun ikke hørte til paa Louisehøi? Men, alligevel, jeg kunde ikke faae mig til at finde Nogen af de Tilstedeværende — ja, hvad skal jeg kalde *det*: ubeskrivelig nok til at være min Prinsesse. Og saa lagde jeg under en Pause i Dansen Naalen fra mig paa et Bord i Cabinettet, hvor den ikke kunde undgaa at blive seet: nu kunde Eierinden, om hun da var her, tage den uden at give sig til Kjende.

Lidt efter saae jeg hen til Bordet — Naalen var borte, hun *var* her altsaa! Mit Hjerte

hamrede, som om det skulde splintres, og jeg prøvede paa at læse Hemmeligheden ud af alle de Physiognomier, der kunde være Tale om, men der var Ingenting at læse — det Hele blev mere og mere ufatteligt!

Men det *var* nu fatteligt nok alligevel, for et Øieblik efter stiller Værten, Bang, sig op i Døren til Dansesalen med Naalen i Haanden og spørger, hvem der har tabt den. Jeg lod først, som jeg overhørte Spørgsmaalet, og ventede paa, at den Rette skulde melde sig, men da det ikke skete, og Bang gjentog Spørgsmaalet, saa meldte jeg mig naturligvis og fik min Naal — hendes Naal.

Saa tog jeg hen paa Morgenstunden tilbage til Audinggaard lige saa klog som jeg var kommen, og næste Dag red jeg hjem til Garnisonen.

Men Naalen bar jeg altid hos mig som en Slags Amulet — jeg syntes, den ligesom knyttede mig til Eventyrets lukkede Land, og jeg havde bestandig en Følelse af, at den engang skulde komme tilbage i de rette Hænder.

Og det kom den da ogsaa — tilsidst!“

Her gjorde Capitainen en lille Kunstpause og saae hen til mig forat være vis paa, at jeg nu ogsaa var tilstrækkelig spændt paa, hvad der vilde komme, men ligesom han igjen skulde til at begynde, lød der Sønderfra Musik, Militairmusik, og som en gammel Dragonhest spidser Øren ved de kjendte Toner, saadan foer Capitainen op og saae tilbage — det var en af Bataillonerne fra Viborg, der havde været paa Felttjenesteøvelse og nu samlet marscherede hjem ad Hovedlandeveien, op mod Skoven.

Det saae prægtigt ud, og det lød brillant — *naar* gjør Militairmusik ikke *det!* — og Capitainen havde da ogsaa Taarer i Øinene under Forbimarschen.

Efterat Bataillonon var forsvunden i Skoven, kom Adjutanten, der red en ualmindelig fintbygget Fuchs og selv var en smuk, ungdommelig Skikkelse, galopperende tilbage og standsede ved et Hus, hvor han gav eller fik en Besked. Saa sprængte han igjen efter Bataillonon ind i Skoven, der lukkede sig efter ham — det var et kjønt Billede.

Men Capitainen var nu bleven helt bevæ-

get, og da jeg bad om Slutningen paa Historien, sagde han, at *det* kunde vente, Aftenen var jo lang, og saa gik vi hjem i Taushed.

Naa, hans Forstemthed gik naturligvis over igjen — den varede aldrig længe ad Gangen — og han stegte egenhændigt sine to Snepper efter alle Kunstens Regler og lavede rigtigt „Sneppebrød“. Saa nød vi Fuglene med Andagt til en støvet Flaske Bourgogne, som Kammerherren paa Svendsø havde foræret ham for Gud veed hvor mange Aar siden, og Capitainen sagde: „Storartet!“ da han tømte det sidste Glas.

Ud paa Aftenen, efter den første Toddy, begyndte han da ogsaa af sig selv paa Fortsættelsen af Historien.

— „Det var nu egentlig rigtig godt beregnet“, sagde han, „at vi i Eftermiddag blev afbrudt af den Bataillon, for det *er* en Fortælling i to Dele, og den blev skaaret over paa det rigtige Sted. — Nu kommer vi til Uglen, som jeg talte om — men *den* havde De formodentlig glemt!

Seer De, Uglen, den tilhørte Skytten paa Borrevang, og den hed Petermand. Det var selvfølgelig en rigtig Schuhu, som brugtes til at skyde Rovfugle og Krager for paa For-aars- og Efteraarstrækket, men medens den Race jo i Reglen er saa vild og ondskabsfuld, at det sommetider er et rent Kunststykke at faae Læderløkken med Kjeden gjort fast om den ene af Fangerne, naar man skal ud med Dyret, saa var Petermand saa tam og saa kjælen som en Hund. Blot man nævnede ham ved Navn, lagde han Hovedet paa Siden og kurrede som en Turteldue, og naar han, hvad der ikke saa sjældent skete, fik Løkken smøget af sig og fløi op i et af de nærmeste Træer, saa behøvede man blot at kalde paa ham, saa kom han strax ned igjen og lod sig godvilligt tøre. Og hvor *var* han prægtig at se paa, naar han sad paa sin Stang udenfor Kragehytten, mens Rovfugle og Sortben slog omkring ham! Saa rullede han rasende med Øinene, reiste sine Horn og pustede sig op, saa han blev dobbelt saa svær som ellers! Skuddene, der knaldede ham om Ørene, anfægtede ham

ikke det mindste, og naar Kragerne dryssede lidt rigeligt omkring ham, saae han stolt ned paa dem og lignede en seirrig Feltherre, der overskuer Valpladsen. — Ja, Petermand var et sjeldent Dyr, og vi var gode Venner, han og jeg!

— Aaret efter mit „Syn“ ved Svanekjæret var jeg kommen til Borrevang ved Paasketid — meget tidlig Paaske — forat skyde Snepper, men Snepper var der ingen af, og saa laante jeg en Morgen Petermand og skjød Krager for ham, og det morede vi os en hel Formiddag rigtig godt ved begge To.

Just som jeg vil gaa hjem til Middag, har han imidlertid faaet sig gjort fri og flyver op i en af de nærmeste Bøge. Jeg kalder „Petermand!“, og han kurrer nok saa venkabeligt til Svar, men da jeg kommer ind under Bøgen, som han sad i, flyver han igjen en halvhundrede Alen, og saadan blev det ved.

Nu veed De maaske, at der paa den Egn ikke er store, sammenhængende Skove men mest Krat og Smaaskove, og De veed formentlig ogsaa, at der ligger Herregaard

ved Herregaard, saa man kun slipper den enes Revier forat komme ind paa den andens. Petermand fløi, og jeg fulgte efter uden egentlig at vide, hvor jeg var, og saadan gik Jagten vist et Par Timer, indtil jeg tilsidst finder mig selv staaende inde i en mig ganske ubekjendt Park; jeg var uden at lægge Mærke til det krøben over Gjærdet, og oppe i Toppen af en Eg havde Petermand placeret sig. — „Petermand!“ raabte jeg, og Petermand svarede venligt, men blev roligt siddende. Jeg raabte igjen, jeg raabte mange Gange, men Resultatet var stadig det samme.

Saa hører jeg pludselig bagved mig en Stemme — den klareste, den klingreste, jeg i mit Liv har hørt — en Stemme, der ogsaa raaber „Petermand!“, og i det Samme daler Calurius i langsom Flugt ned fra Egen og sætter sig pænt foran hende — De kan vel begribe, det var en Dame! — og kurrer til hende paa sin mest indsmigrende Maade. — *Den* Stemme havde Petermand ikke kunnet staa for!

Jeg hilste paa den unge Dame — hun var

en Sned Aar gammel — præsenterede mig selv og sagde, hvordan det var gaaet til, at jeg uforvarende var trængt ind paa fremmede Enemærker, men jeg troer nok, jeg hakkede svært i det, for aldrig før eller siden har jeg seet noget saa — lad mig sige: Pragtfuldt, Harmonisk, som hun var. Jeg veed nok, De paastaaer, at den Dame, jeg netop taler om, altid er den deiligste, men denne Gang er det Alvor: Estrid Holme var det Lifligste, mine Øine har skuet. — En Gang imellem, i Drømme, saa seer jeg endnu tydeligt hendes Ansigt, men ellers, veed De nok, at alt som Aarene gaaer, saa lægger der sig ligesom et Slør over den ydre Erindring, og man kan ikke mere kalde de Træk frem for sig, som man helst vilde; man kan tegne alle Enkelthederne, men der bliver ikke noget Billede af dem.

Bedst husker jeg hendes Øine. Jeg havde vist egentlig hidtil tvivlet paa, at violblaa Øine overhovedet existerede andre Steder end i Digte, men nu fik jeg Syn for Sagn: *hendes Øine var violblaa, og dybe og straalende.* — Nei, dog, naar hun saae paa En, hvor

prikkede Blodet saa i alle Aarer — og hun saae *meget* paa En, paa mig og alle Andre — uskyldig som et Barn kan se, og dog bevidst, bevidst om sin egen Magt.

Hun lo, da jeg fortalte hende om Petermand, lo saadan, som jeg kun har hørt *hende* le — det var Musik, forstaaer De! — og sagde saa som noget ganske Selvfølgelig, at nu slog jeg mig naturligvis til Ro her paa Holmebo — jeg vilde være hendes Forældre hjertelig velkommen. Ja, *jeg* syntes ogsaa strax, at det var den naturligste Ting af Verden, at jeg blev, og inden der var gaaet en halv Time, havde hendes Fader sendt Petermand tilbage til Borrevang og givet Budet Ordre til at tage min Hest og min Ransel med tilbage.

Det Hele var som en Drøm — men i Løbet af Eftermiddagen følte jeg mig fuldstændig hjemme paa Gaarden, og det var, som om Frøken Estrid og jeg havde kjendt hinanden længe — altid.

— Det var et mærkeligt Hjem, Holmebo. Godseieren og hans Hustru havde kun det ene Barn og forgudede hende ganske natur-

ligt — hun kunde gjøre og lade, som hun vilde, tage bort uden Varsel og bede Fremmede paa egen Haand. *Hvad* hun saa gjorde, beundrede Forældrene hende, og alle Andre med; Alt klædte hende, og hun havde bestandig ligesom Badets Friskhed over sig. Og hvad der paa en Maade var det Mærkeligste: sin souveraine Magt udøvede hun ene og alene i Kraft af sin Skjønhed, som Alle uvilkaarligt bøiede sig for. — Men *er* det egentlig saa underligt, at man ærbødigt og ydmygt bøier sig for Skjønheden? Jeg veed nok, man siger, at Skjønhed ikke er nogen Fortjeneste, men er Genie *det?* Geniet er en Guds Gave, ganske som Skjønheden, og Geniet har man Lov at dyrke og beundre — hvorfor skal man saa ikke ogsaa have Lov at dyrke Skjønheden — jeg mener *jo!* — Ja, hvis hendes Skjønhed havde været af den almindelige Art, en ganske profan Skjønhed — men det var den ikke. Man kunde ligefrem blive et bedre Menneske af at se paa hende, man greb sig selv i at smile, naar hun sendte En et Blik, og selv Tjenestefol-

kene lo over hele Ansigtet, naar hun blot henvendte et Ord til dem.

Og Alle, der kom indentor hendes Tryllekreds, gik det ens. Den første Aften, jeg tilbragte paa Holmebo, var der to, tre yngre Herrer der fra Egnen paa Besøg — caput Allesammen! Og hun saae lige venligt til dem Alle og nød i al Uskyldighed det Behag, hun vakte, nød den Atmosphære af Erotik, som hun selv førte med sig.

Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at ogsaa jeg inden Aften var indrullet i hendes Garde. Og da vi saa skulde gaa til Ro, og hun tog min Haand, saae paa mig og smilende sagde: „I Eventyrene, *der* er det altid en blaa Fugl, der flyver foran og fører Ridderen til den deilige Prinsesse; og det var nok en bortfløien Falk, der ledte Kong Volmer til Tovelille, men *De*, stakkels Lieutenant, De har maattet nøies med en Ugle — og med mig!“ ja, saa var jeg færdig, complet færdig — „afleveret til Munderingskammeret,“ som min gamle Oberst pleiede at sige.

Jeg gik iseng som i en Champagnerus, og

jeg drømte kun om hende — Estrid, Estrid! — Om Dagen drømte jeg ogsaa. Jeg var ude med hendes Fader efter Snepper næste Formiddag, men jeg skjød forbi til een og tog Stikpenge af en anden. Og da jeg efter Middagen sad foran Kaminen med hende, ja, saa vidste jeg slet ikke, hvad jeg skulde sige; allerhelst vilde jeg sidde og se paa hende og høre paa hende — uden egentlig at høre, hvad hun sagde. Af og til kunde hun, ret som det var den naturligeste Ting af Verden, læne sin Arm paa min Skulder, og saa var det, som fik jeg et elektrisk Stød, der dirrede igjennem mig og gjorde mig hel varm — *det* har jeg aldrig følt overfor nogen anden Kvinde. Men selv turde jeg ikke røre saa meget som hendes Haand — jeg har ellers ikke været bange af mig i saa Henseende! — og jeg misundte den dumme Kattekillling, der havde Lov at stryge sig opad hendes Arm, og som hun ødslede alle sine Kjærtegn paa.

— „Paa Torsdag skal vi have ungt Selskab med Dans“, sagde hun pludselig, „og imorgen kommer Kammerjunker Skarre —

det kan De glæde Dem til! Skarre er min Barndoms Legekamerat og min bedste Ven — *ham* vil De synes om!“

Som om *jeg* kunde glæde mig til ungt Selskab og synes om at se et andet Mandfolk komme anstigende til Holmebo — oven i Kjøbet naar han paa Forhaand var anmeldt som hendes bedste Ven! Og saa var han ugift og eiede en Herregaard — nei! Og begge Forældrene nikkede betydningsfuldt og forstaaende, da hans Navn blev nævnt, ganske, som om Alt var klappet og klart! — Naa, forresten, Forældrene spillede overfor hende en saa uendelig underordnet, næsten beskedene Rolle — ligesom Alt og Alle gjorde — at jeg er ganske sikker paa, at Den, *hun* havde præsenteret for dem som deres Svigersøn, ham havde de øieblikkeligt aabnet Armene for.

— Næste Dag kom saa Kammerjunkeren.

Vi tog strax ligesom Maal af hinanden, følte os instinctmæssigt som Rivaler, men det var umuligt ikke at synes om ham: det var der noget alt for Honnet over ham til, at man kunde lade være med. En Type paa

en Landjunker — af de bedste — var han, havde gjort Krigen med som Herregaards-skytte og levede nu for sin Bedrift og for Jagt. En deilig Hund havde han med, som han ikke uden Grund var stolt af, og som han ogsaa var meget øm over, og det rørte mig, at han den første Aften, da vi fik Værelse ved Siden af hinanden, bad *mig* om Lov til, at Hunden maatte ligge inde hos ham i Stuen i Steden for i Stalden — *mig* kunde det jo da ikke genere.

Vi var paa Jagt sammen den følgende Dag — han skjød udmærket — og hans Lady gjorde sine Sager nydeligt.

Efter Middag sad vi saa som sædvanligt foran Kaminen — Estrid mellem Skarre og mig. Vi kom ind paa at fortælle: Godseieren fortalte en Historie om gamle Kammerherre Rodsten og Blytækkeren, som De ved Leilighed skal faae, og Skarre og jeg udvexlede Minder fra Krigen. Saa vilde vi have Estrid til at fortælle, men hun slog det hen og sagde, at hendes Mama altid paastod, at en ung Dame *comme il faut* aldrig havde oplevet Noget, og Mama nikkede bifaldende.

Saa faldt Talen paa det forestaaende unge Selskab, og bogstaveligt paa samme Tid bad Skarre og jeg hende om Borddansen. De veed, at man, naar man er forelsket, i Reglen siger noget ganske Andet, end man mener — eller i alt Fald underforstaaer en hel Del — og det var da ogsaa ganske tydeligt, baade for hende og os, at vi egentlig begge To mente noget Andet og Mere end Borddansen.

Hun saae paa ham, og hun saae paa mig — jeg syntes nu, det Blik, *jeg* fik, var det varmeste — og saa sagde hun med et Smil, at det jo var meget svært at bestemme sig i en saa vigtig Sag; hvem af os vilde nu i Virkeligheden sætte mest Pris paa at danse Borddansen med hende? Ja, Skarre paastod jo naturligvis, at det vilde *han*, og det Samme gjorde *jeg*, og saa foreslog Godseieren at vi skulde trække Lod. Nei, det vilde Estrid ikke have, vi maatte — ingen Lodtrækning.

„Ja, saa sæt os et Vilkaar“, sagde jeg, „og Den af os, der først opfylder det, faaer Borddansen. Skal vi f. Ex. begge To ride de fire Mil ind til Aarhus, og Den, der kommer

først tilbage her til Holmebo med en Rose, han er den Lykkelige!“

Nei, hun kunde faae Roser nok fra Drivhuset, indvendte hun, og saa skulde hun jo ogsaa undvære vort behagelige Selskab saa længe. — „Nei“, udbrød hun pludselig, „nu skal De høre: jeg har faaet en Idee — *jeg* kan alligevel ogsaa fortælle!“

Og saa fortalte hun.

Hvordan hun den næstforegaaende Vinter, da hun med sin Papa havde været Nordpaa, til Sølvbryllup i Viborg, var kommen kjørende derfra en smuk Novembermorgen. Faderen havde et Ærinde inde hos en Proprietair, hvis Gaard laa lige ud til Hovedlandeveien, og imens blev hun siddende paa Vognen. Men det blev hende for koldt, og hun stod af og gik i Forveien, Sønderefter; saa vilde hun staa paa igjen, naar Vognen indhentede hende.

Midt paa Veien saae hun imidlertid Noget, der skinnede, og da hun tog det op, var det en Naal med en lille knyttet Haand skaaret i Koral; den satte hun saa i sit Overstykke

forat aflevere den til videre Fremlysning, naar de bedede i Ulkenborg Kro.

Men da de var kommen *der*, saa havde der inde i Reiestalden været en snurrig gammel Karl, de kaldte Frands, og ikke saa saare havde *han* seet Naalen, før han høist interesseret spurgte, hvor den bitte Jomfru havde *den* fra, og da hun sagde ham det, havde han svaret: „Naa, saa har *hun*, den Anden, kylet den fra sig. Det skulde *hun* ogsaa gjøre, for den Naal bringer ingen Lykke — det sagde ogsaa han, Kniplingskræmmeren!“ Hun var, som rimeligt, bleven hel underlig ved den Tale, og vilde give den Gamle Naalen, men han vilde ikke paa nogen Maade tage den, og saa havde hun beholdt den — synderlig Værdi kunde den jo neppe have. — „Men den Naal,“ sluttede hun, „har jeg ifjor Sommer mistet. Se, kunde nu nogen af de to Herrer iovermorgen, inden Ballet, bringe mig *den* igjen, saa var han vis paa Borddansen!“

Og derved saae hun igjen paa os begge To, fra den Ene til den Anden — sidst paa mig — og bød Godnat.

— De kan jo begribe, at jeg, da jeg hørte Naalen nævne, og Ulkenborg Kro og gamle Frands, blev tilmode, som om jeg hørte et Eventyr, og da det saa kom, at hun havde mistet den — det *var* altsaa hende, jeg havde seet i Svanekjæret! — og at hun nu satte dens Tilbagebringen som Vilkaar — ja, saa kunde jeg være sprungen op og have jublet min Lykke ud. For *det* følte jeg, at der laa *saa* megen Alvor bagved det kaade Pigelune, at hun virkelig vilde betragte Den af os, der opfyldte det tilsyneladende umulige Vilkaar som Den, Kjærlighedens Forsyn havde bestemt for hende.

Jeg foer op paa mit Værelse og tog Naalen, som jeg altid førte med mig, ud af den Pude, jeg havde stukket den i, sagde Godnat til Skarre, der var bleven hel taus, og gik i Seng.

Men sove gjorde jeg ikke, jeg drømte vaa-gen. Nylig havde *han*, min Sidegjæst derinde, været Den, som havde alle Chancer, syntes jeg; nu var det mig, mig, der havde den Amulet, som aabnede Gitterporten til Lykkens Rige. Og jeg saae ind i det forjættede

Land, og jeg greb mig selv i midt om Natten at ligge og fløite „Den tapre Landsoldat“ — det gjør jeg sommetider endnu, naar jeg er rigtig glad.

— Næste Dag var lang, kan De tro! Det er jo meget sværere at lægge Skjul paa sin Glæde end paa sin Sorg, og mere end een Gang var jeg paa Nippet til at springe op paa Værelset, hente Naalen og præsentere den for hende — navnlig, da det forekom mig, at Estrid saae endnu mere opmuntrende til mig end før og ligesom delte eller i alt Fald anede min Lykke. Hun havde jo imidlertid sat en bestemt Termin — den følgende Dag — og Terminen skulde naturligvis overholdes.

Da Skarre og jeg den Eftermiddag kom fra Skoven, stod Estrid paa Havetrappen og tog imod os; hendes Kattekilling legede i Gruset nedenfor. Lady snusede til Killingen, og Killingen satte sine skarpe Kløer i Snuden paa den; det forstod Lady uret, og Haps! saa laa Killingen der med knækket Ryg, saa død som en Sild.

Det saae jo grimt ud, og Estrid blev ogsaa

et Øieblik som ude af sig selv. „Aa, fy, fy!“ raabte hun. „Min stakkels lille Mis! — De skulde ogsaa hellere skyde den Kjøter, Skarre, end lade den gaa rundt og gjøre Ulykker!“

Det sagde hun naturligvis kun i Øieblikkets Heftighed og fortrød det strax efter. Hun var da ogsaa senere paa Aftenen dobbelt elskværdig imod Skarre, men han, den Stakkel, han var helt utrøstelig og sagde næsten Ingenting.

Efterat vi var kommen til Ro, laa jeg og philosopherede — *det* skal man aldrig! — Holdt jeg nu ogsaa *nok* af Estrid — saadan for et helt, langt Liv — og hvad Fremtid kunde jeg, fattige Lieutenant byde *hende*, der var vant til at faae hvert af sine Ønsker opfyldt? Og naar jeg nu næste Dag gav hende Naalen, saa — ja, hvad saa? Saa var Afgjørelsen truffen, det var givet!

Jeg blev forstyrret i mine Overveielser ved at høre Skarre aabne Døren fra sit Værelse ud til Gangen, og da jeg tænkte, at han maaske manglede Tændstikker, gik jeg ind til ham. Nei, han savnede ikke Noget, sagde

han, han vilde blot ud med Hunden, der pludselig var bleven urolig.

Naa, jeg tænkte ikke videre over det, men lidt efter hørte jeg, noget borte, et Skud, og da Skarre kom tilbage, var han bleg og havde ingen Hund med sig.

„Hvor er Lady?“ spurgte jeg.

Han trak det ud med Svaret et Øieblik men sagde saa: „Jeg skjød hende inde mellem Granerne — hun skal ikke gjøre flere Ulykker, end hun har gjort!“ Og dermed gik han ind til Sit.

Men seer De, *det* Skud, det forandrede mit Livs Skjæbne — og Ens til. For jeg spurgte mig selv: havde *Du*, om Du nu havde været i Skarres Sted, skudt din Hund — saadan en Hund som Lady — og det maatte jeg svare Nei til, det havde jeg ikke. Og saa sagde jeg til mig selv: Den, der kan gjøre *det*, ham har den store Eros' Vingeslag rørt, og han fortjener Estrid mere, end Du gjør.

Saa gik jeg igjen ind til Skarre med Naalen i Haanden, sagde, at jeg tilfældigt var

kommen i Besiddelse af den, og at han næste Dag skulde give Estrid den.

Han saae hel forvildet paa mig og busede kun ud med et: „Men De selv, Lieutenant Riis, vil De da ikke —?“ Saa svarede jeg, saa roligt jeg kunde, at jeg var kommen i Tanker om, at jeg vist var traadt feil paa den ene Fod, saa jeg dog ikke kunde danse og altsaa heller ikke vilde faae nogen Fornøielse af Borddansen.

Om han troede det, veed jeg ikke — Gud skal vide, hvad han egentlig troede! — men han takkede mig saa mange Gange og trykkede min Haand, som om han aldrig vilde slippe den.

Saa gik jeg igjen ind til Mit og lagde mig. — Om jeg var trist? Ja, sig *De* mig det. Jeg er jo altid gaaet udenom de store Afgjørelser i Livet og har aldrig følt mig mere lettet, end naar jeg enten har kunnet opsætte noget Alvorligt til næste Dag eller helt ride fra det, og jeg veed ikke, om jeg ikke følte Noget i den Retning den Nat.

— Men næste Dag, saa kom Bagslaget.

Jeg stod og trykkede mig som en anskudt Hare, da Estrid op ad Formiddagen kom hen til mig i Spisestuen — der var ikke Andre.

Hun saae ikke paa mig men sagde, roligt og tonløst: „Ja, nu har jo Skarre faaet Løfte paa Borddansen, og beder han om Mere — hvad han vel nok gjør — saa faaer han ogsaa *det*. — Han bragte mig jo Naalen.“

„Ja, jeg veed det,“ svarede jeg.

„Han sagde mig ogsaa, han havde faaet den af Dem“, vedblev hun.

Jeg nikkede.

„Ja, jeg vidste forresten, det var *Dem*, der havde den“, tilføiede hun.

„*Vidste* De det!“

„Ja, jeg havde seet den sidde i en Pude inde paa Deres Værelse — Døren ud til Gangen stod aaben, da jeg gik forbi.“

„De vidste det!“ udbrød jeg. — „Var det da derfor, De satte det Vilkaar —“

Hun saae op, smilede svagt og svarede: „Maaske! Men De kan jo kalde det et Lune

— et Lune som det, der fik mig til at kaste Naalen fra mig ved Svanekjæret, den Dag, da jeg paa Grund af Mamas pludselige Sygdom maatte tage fra Louisehøi før Ballet — det Bal, hvor vi To skulde have danset sammen!“

„Veed De da, at jeg —“

„Jeg veed Alting,“ svarede hun og rødmede. — „Ja, De *har* jo holdt en Amulet i Deres Haand“, tilføiede hun i en lettere Tone, „en af den Slags, der efter Folketroen kan knytte Menneskeskjæbner sammen — men De har givet den fra Dem. Det har man vist egentlig ikke Lov til — men skeet er skeet. Nu ligger Naalen paa Bunden af Holmebo Sø — den Naal bringer ikke Lykke, som den gamle Frands sagde!“

Vi stod tause et Par Øieblikke, saa begyndte jeg: „Estrid, Frøken Estrid — De maa og skal høre mig! Da Skarre inat skjød sin Hund, blot fordi De i Heftighed havde forlangt det, saa sagde jeg til mig selv, at om De havde krævet *det* af mig, saa havde jeg ikke —“

„Men *det* havde jeg heller aldrig forlangt

af *Dem!*“ svarede hun og saae for første Gang den Dag mildt til mig.

Jeg greb hendes Haand, hun lod mig beholde den og sagde: „Jeg hører, De tager bort inden iaften — saa vil jeg sige Dem *Løvvel!*“

Jeg prøvede paa at kysse hendes Haand, men hun drog den til sig, betænkte sig et Øieblik og gav saa mig et langt, langt Kys — det første og det sidste.

Dermed gik hun ud af Stuen, og en halv Time efter red jeg ad Garnisonsbyen til.

— Estrid blev gift med Skarre nogle Maaneder senere og er, saa vidt jeg veed, lykkelig. Jeg har aldrig seet hende siden. Et Par Aar senere skulde jeg under Cantonnementsøvelserne have havt Kvarter paa Skarres Gaard; men jeg byttede med Auditeuren og laa hos Dyr lægen en Milsvei længere Nordpaa.

— Ja, det er min eneste *rigtige* Kjærlighedshistorie — urigtige har der jo desværre været adskillige af! — Jeg siger Dem heller ikke, *hvem* hun var, eller *hvor* det var; de

Navne, jeg har givet Stedet og Personerne, er ikke de rette. Men Estrid, *det* hed hun — og for mig har der kun været een Estrid i denne Verden — forhaabentlig mødes vi i den næste!“

— Capitainen sad et Øieblik uden at sige Noget, mens hans paany tændte sin Pibe; saa fortsatte han:

„Ja, det var fra min Ungdom, fra mine Lieutenantsdage — Herregud, hvor ligger de langt tilbage! Og dog har jeg saa svært ved at føle mig gammel, svært ved at forstaa, at jeg er tør i Toppen ligesom den hule Eg her udenfor — jo, vist er jeg saa!

Men veed De, hvorfor jeg blev saa taus og fangede Griller i Eftermiddag, dengang oppe paa Vihøi? — Det skal jeg sige Dem: da den unge Lieutenant, han, Adjutanten, først sprængte imod os paa Landeveien, saa syntes jeg, det var min egen Ungdom, der ligesom stormede ind paa mig og gav mig en sidste Hilsen. Men da han saa red tilbage, og Skoven lukkede sig efter ham,

ja, saa forstaaer De: Skoven, den har jo ogsaa lukket sig efter *min* Ungdom — og kommer *den* igjen, saa bliver det først paa den anden Side Tykningen — *der*, hvor jeg mødes med den „store Brigade“.

Et Aar var jeg kommen til Skovhuset i første Halvdel af Juli, noget før Andejagten gik ind. Saa foreslog Capitainen mig en Dag, at vi — i Mangel af Bedre — skulde tage til Boels Mølle og fiske, og det vilde jeg naturligvis gjerne. Vi fik Fiskegreierne samlet og kjørte efter Middag ad Møllen til — den laa en stiv Mil Østerpaa.

Det var en kjøn Vei, snart i aabent Terrain, snart gennem Skov og Krat. Veiret var ogsaa godt, varmt og med Sol, men det luftede noget, og af og til var der store Drivskyer paa den blaa Sommerhimmel, saa at snart en, snart en anden Mark, snart en Kirke og snart et Teglværk skiftevis var belyst, mens det Andet laa i Skygge — det gav Billedet Afvexling og Character.

Saa svingede vi ind i Blaabæk Skov, ind i

den dybe Hulvei, hvor Græsdækket paa begge Sider kjælent smøgede sig ned om Randen af den mørkegule Sandbrink med de blottede Trærødder, og hvor en mæt Hugorm dovent laa og soledede sig i Hjulsporet.

Igjen ud paa frit Land, ind mellem mørke Lynghøider, op ad en steil Bakke, saa laa Møllen nedenfor os. Langsmed det bugtede Aaløb i Dalen vidtstrakte Enge, hvor Høet stod i Stakke, mørke Elletræer hist og her — rigtig jydsk Landskab.

Inde hos Møllerens, der ved Siden af Mølle-
næringen drev et Slags tarveligt Krohold, blev Capitainen naturligvis, som overalt hvor han kom, modtaget med aabne Arme; *jeg* maatte besvare de uundgaaelige Spørgsmaal om hvem og hvorfra, vi drak et Glas kold, fed Kjærnemælk og gik saa ud paa Fiskeri.

Capitainen var en stor Fluefisker, og det var mig altid en Fornøielse at se den Sikkerhed, hvormed han forstod at lade Fluen spille netop paa det Sted af Vandfladen, hvor han vilde, men lære ham Kunsten af, det gjorde jeg aldrig; jeg maatte derfor

kjønt nøies med paa mere primitiv Maade at mede efter Gjedder med en Elritse som Agn — Elritser var der fuldt af i det dybe Slusevand foran Baghullet.

Mens Capitainen nu vandrede op og ned langs Aabredde og haandterede sin Fluestang med samme Lethed, som en Herskabskusk svinger Firhestepisken, slog jeg mig ned under en blomstrende Hyldebusk og lagde min Snøre ud paa et af de bredeste Steder af Aaen.

Kjønt var der, hvor jeg sad. I Baggrunden havde jeg de sorte Lyngbakker med Faarestierne, og foran mig, midt i Aaløbet, laa en langstrakt Sivø, hvor Pileurtens rosenrøde Ax blomstrede i Kanten. Myggene dansede over det langsomt strømmende Vand, af og til slog en Fisk, men Bid fik jeg ikke.

Man kan tilsidst stirre sig halvblind paa saadan et rødt Flod, der ganske sagte vugger op og ned uden at gaa under, og Varmen — det var efterhaanden bleven helt stille — og Duften af det friske Hø og den underlig vample, stærke Lugt af Hyldeblom-

sterne gjorde mig efterhaanden døsig — tilsidst faldt jeg i Søvn.

Jeg vaagnede ved, at Capitainen stod over mig og formelig maatte ruske i mig forat faae mig vaagen, og det varede da ogsaa et Par Øieblikke, før jeg rigtig kunde besinde mig og faae Søvnens gnedet af Øinene.

— „Syvsover!“ sagde Capitainen. „Hvad har *De* udrettet — Ingenting! Men se, hvad *jeg* har faaet: fem prægtige Ørreder — er de ikke deilige med de røde Pletter paa den lyse Sølvbund! Rødt paa Sølv: heraldisk rigtigt! Ja, Ørreden er ogsaa Adelen blandt Fiskene! — Det kan være ganske morsomt imellem at fange saadan en gammel, ondskabsfuld Gjedde, der sluger Krogen, saa den sidder helt nede i Maven paa Dyret, men det er egentlig en simpel Idræt — Bondesport — ikke? — Naa, vi kan jo ikke være Fluefiskere Allesammen, heldigvis!“ tilføiede han og slog sig ned ved Siden af mig.

„Men nu vil jeg sidde og se, om jeg kan bringe *Dem* Held,“ vedblev han. „Jeg er ogsaa bleven træt og varm af den Skridten

op og ned, og vi har Ørreder nok til Aftens-
maden — flere end *vi* spiser!“

Capitainen fik sin Pibe tændt og befandt sig aabenbart udmærket. — „Det var nok en ordentlig Skraber, De fik Dem!“ vedblev han. „Ja, det er intet Under: Hø og Hyld i Forening skal nok faae sin Mand til at bide i Græsset! — Kjender De forresten noget Lifligere end Duften af Hø — *jeg* ikke! Men den er stærk — der er ogsaa Noget, der hedder Høfeber — og man skal kunne blive som hel elleskudt af at ligge en Nat i en frisk Stak. *Det* har jeg nu aldrig prøvet, men jeg kan huske, at jeg som Dreng hørte en gammel Karl, der tjente hos min Onkel i Løgum sige om En, der var bleven halvtumpet af at sove paa Engen i Slettetiden: „Hødronningen har aandet paa ham!“ — Det er egentlig betegnende, ikke sandt? — Og blomstrende Hyld, den vil jeg slet ikke tale om —

Stærk som Duften af Jasmin
Vækker den og døver;
Hed som gammel, fyrig Vin
Hidser den og sløver —

det har jeg mærket saa tidt!“

Og Capitainen sad lidt og saae frem for sig uden at sige Noget, faldt i Tanker og fløitede saa et Par Gange, sagte men tydeligt, en Melodi, jeg ikke kjendte, en simpel, iørefaldende Melodi med en underlig fremmedartet Klang:

„Hvad er det, De fløiter?“ spurgte jeg.

„Ja, hvad *var* det? — Jo, det er jo *den!*“ og han nynnede Melodien om igjen. „*Den* kunde være bleven Adkomstbrev til Slot og Guld og al jordisk Herlighed — ikke for mig men for en Anden — om det ellers var gaaet, som det kunde være gaaet. Ja, den Historie skal De høre!

Seer De, den Melodi — nei, jeg vil ikke begynde med Melodien, jeg vil begynde med Hylden.

Hyld og Vandmøller, de hører for mig sammen, og jeg veed ikke hvorfor, men Hyldens Land og Vandmøllernes Land, det er for mig bleven Sydostjylland.

De veed maaske, at jeg fra 1854—56 laa i Garnison i Fredericia. Der er jo Mange, som synes, Fredericia er en kjedelig By, og

der er dem, som nu til Dags kun betragter den som en stor Jernbanestation. Men det er Uret: Fredericia er en herlig By — det er nu forresten alle de jydskke Garnisonsbyer, hver paa sin Vis.

Selv i den dybeste Fred har den Characteren af en Fæstning; Voldene lukker om de endeløse, ens udseende Gader, der skjærer hinanden i rette Vinkler, og Byen gjør Indtryk af at være gjort til at voxte i, ligesom en Vinterfrakke til et Barn. Overalt Minder, Minder, som Byen lever i og lever paa: *her* rykkede *den* Brigade ud Natten mellem 5. og 6. Juli, *der* var Hovedkvarteret, *der* er Monumentet, og *der* Krigergraven.

— Har De lagt Mærke til, at *det*, de gamle Soldater fra Treaarskrigen helst taler om og helst tænker tilbage paa, det er Fredericia-slaget? Det gjør *jeg* ogsaa, og De kan tro, jeg sendte Carl Horten mange Tanker, baade naar jeg gik forbi den store Fællesgrav, hvor han hviler, og naar jeg gik gjennem Prinsessegade, hvor han digtede sin „Svanesang“! — At jeg dog aldrig siden har kunnet komme hverken paa Ord eller Melodi!

Den Melodi, jeg før fløitede, den har jeg ikke glemt, men *hans*, som jeg dog saa gjerne vilde huske! Kun een Gang — i Drømme — har den siden lydt for mig — det skal jeg ved Leilighed fortælle Dem om.

— Men det var jo Fredericia By, jeg var ved. — *Er* der noget Pragtfuldere end Udsigten oppe fra Danmarks Bastion, hvor nu Lundings Monument staaer i haard Granit, som det sømmer sig den ubøielige Commandant! Udsigt mod Nord over det flade Kamp-terrain og Stranden med Kløfterne, Æbelø i Horizonten, Fyen med Skov og Skrænter og Havet underneden — Havet med Grønt og Blaat! Grønt og Blaat, det staaer storartet sammen, men *det* har man været længe om at lære — man har været lige saa bange for den Combination som for de parallelle Kvinter i Musiken! — Og over til Trelde Skov kan man se — kjender De *den*? — Ikke? Det var Skade, for det er en af de eiendommeligste Skove i Danmark. Bønderskov er det; Eg og Bøg, Hassel, Birk og El, Alting groer, som det vil, uden Spor af forstlig Cultur og med Tjørn og Hindbær i Bunden. Der er saa at

sige ikke Vei eller Sti derinde, og Træer voxer, og Træer dør, ganske som i Urskoven. Her kan ruge de sjeldneste Fugle, og blomstre de sjeldneste Planter, uden at No-gen aner det, indtil der en skjønne Dag kommer En, som finder, og som forstaaer at værdsætte sit Fund. — Det er nu forresten accurat ligesom med Melodien: *den* laa ogsaa gjemt og ukjendt, indtil den en Dag — men det kommer senere.

Ja, Fredericia var en deilig Garnisonsby, og hele Egnen var storartet. Og saa havde man tillige rundt omkring de mange Minder om Spaniolerne fra Begyndelsen af Aarhundredet — Spaniolerne har nu altid interesse-ret mig, det maa have været prægtige Folk! Og det er Spanierinderne vist ogsaa — jeg kjender dem desværre ikke. Men er det ikke underligt, at man altid tænker sig Spanierinden som en letsindig Kokette, der kun lever for Stævnemøder og Serenader og gaar med Dolk i Strømpebaandet! Hvorfor i al Verden tænker man aldrig paa dem, der har været Modeller for Murillos Madonnaer med de store, fromme Øine, og paa de

Mange, der gaaer i Kloster og beder for os andre Syndere — dem skulde man ogsaa sende en Tanke, ikke sandt?

Naa, hvad synlige Minder om Spaniolerne i Jylland angaaer, saa havde man jo ikke blot det afbrændte Koldinghus, men jevnlig traf man ude paa Landet saa en Karl og saa en Pige med kulsort Haar og spillende mørke Øine, hos hvem den spanske Afstamning ikke var til at tage fejl af — Krig bringer jo altid nyt Blod i Befolkningen! Og forresten ikke blot i Menneskene — ogsaa i Hestene. I Begyndelsen af Halvtredserne i alt Fald kunde man, naar man overhovedet havde Blik for det, se mangan en Hest, som tydelig nok var i Slægt med dem, Spanierne ved deres Afreise havde maattet efterlade, og jeg selv red i de Aar en deilig Hoppe, som jeg ikke er i Tvivl om havde spansk Blod i sig — jeg kaldte den da ogsaa „Isabella“. From og lydige var den som Regel — et Barn kunde have redet den — men imellem kom det andalusiske Blod op i den: saa steilede den og spilede Næseborene op, og naar den imellem vrinskede, lød det som

Trompeten før en Attaque — ja, Isabella var et sjeldent Dyr!

Hvad nu ellers Spaniolernes Ophold i Jylland angaaer, saa var man ogsaa, et Par Aar før jeg kom til Fredericia, bleven mindet om det paa directe Maade. Der kom nemlig fra det spanske Gesandtskab i Kjøbenhavn en Forespørgsel til den spanske Consul der i Byen om en vis „Mariquita“ i „Molino“ i Sydjylland, og det blev strax til, at en spansk Grande — mindre kunde naturligvis ikke gjøre det! — som i 1809 havde været Kjæreste med en jydsk Pige, nu havde testamenteret hende sine Slotte og sine Dubloner. Der ledtes, og der snakkedes, og Folk paa Egnen havde saamænd gjerne løiet deres hæderlige Moder eller Bedstemoder et Forhold paa, om *det* havde kunnet hjælpe dem til den spanske Arv, men der var ingen Mariquita, der meldte sig, og der var jo heller ingen Landsby eller Gaard, der hed „Molino“. Saa trak Guldskyen, der havde svævet over Egnen, igjen bort, og Ingen tænkte mere paa den spanske Grande.

— Det var en Julidag i 54, at jeg fik Lyst til at fiske. Jeg havde hørt, at der et Par Mil Vesterude skulde være en god Ørredaa, og at jeg i Hinge Mølle ganske sikkert baade kunde sætte min Hest ind og faae Lov af Mølleren at fiske saa meget, jeg vilde, og saa red jeg afsted ved Middagstid — naturligvis paa min Isabella.

Jeg kom til Møllen — Landeveien gik midt igjennem den — og jeg travede over Broen ind i Gaarden — De veed, jeg *traver* altid over en Bro for Hovslagets Skyld. Duerne fløi forskrækkede op paa Tagrygningen, Lænkehunden slog an, og Mølleren kom frem i Døren paa Stuehuset — det Hele var, som det skulde være.

Møllere — det vil sige Vandmøllere — er jo ens overalt: trivelige og gjæstfri, mere eller mindre melpudrede og altid i Skjorteærmer. Saadan var Møller Kruse i Hinge ogsaa, og da jeg havde sørget for Isabella og faaet Lov til at fiske i Mølledammen og langsmed Aaen, hjalp der ingen Indvendinger: jeg maatte drikke en Kop Kaffe, før jeg gik paa Fiskeri.

Jeg kom saa indendørs og gjorde Bekjendtskab med Konen, ogsaa en rigtig flink Kone — det er nu de fleste Møllerkoner — og vi sad og passiarede et Kvarteers Tid.

Saa falder mine Øine hen paa Væggen, og *der* seer jeg en Guitar. Jeg spurgte naturligvis, hvem der spillede paa det Instrument her i Møllen, men det var der da Ingen, der gjorde, svarede Mølleren. — Hvordan han da var kommen til den? — Jo, den var nok glemt her i Møllen for en halvhundrede Aar siden af en Spaniol. — „Det siger da Faster — min Kones ugifte Faster“, vedblev Mølleren. „Hun er barnefødt her paa Stedet og er nu til Huse hos os, og hun kan godt huske Alting fra den Tid.“

Jeg saae nøiere paa Guitaren: hele Formen viste, at den var spansk, og til Overflod stod Fabrikantens Navn og „Madrid“ tydeligt skrevet paa en Seddel indeni den. Det interesserede mig naturligvis, og særligt glædede jeg mig ved Udsigten til at træffe den omtalte „Faster“, der maatte kunne fortælle mig en hel Del om Spaniolerne. Men da jeg sagde det til Mølleren, rystede baade han og

Konen paa Hovedet. — Nei, Faster var desvære ikke mere saadan til at tale med; hun var folkesky — mest overfor alle Fremmede — og hel rigtig i Hovedet kunde man vel neppe sige, hun var. — „Der kan godt gaa hele Uger, hvor hun ikke aabner sin Mund til os“, sagde Mølleren, „og den Eneste, hun egentlig bryder sig om at tale med, det er vor Datter Inger; men hende har hun da ogsaa været som en Moder for, og den Dag idag vaager hun over hende, som om hun endnu var et lille Barn“.

Jeg spurgte ham om Datteren. Ja, hun var eneste Barn, lød Svaret, og mellem sexten og sytten Aar gammel. Naar jeg kom tilbage fra Fiskeriet, vilde jeg nok se hende til Aftensmaden, for hun var kun gaaet en Vending op til Nabobyen, som hun pleiede, forat se til Hans — Hans Nielsen. — „Det er saadan paa en Maade hendes Kjæreste“, lagde Mølleren forklarende til. — „Det maa Du ikke sige“, indvendte Konen, „de er da ikke forlovede!“ — Nei, det var de jo ikke, indrømmede Manden, for de var saa unge begge To; men de havde da holdt af hin-

anden, fra de var Børn, og det blev ogsaa nok til Giftermaal. — „For Inger er saa riæl og saa honnet“, lagde han til, „og Den, hun en Gang har sat sine Tanker til, ham holder hun ogsaa ved. Men *det* har vor Mo'er naturligvis Ret i, at forlovede, det er de ikke. — Han har saamænd aldrig faaet saa meget som et Kys af hende, det er jeg sikker paa!“

I det Samme blev Døren ud til Kjøkkenet langsomt og lydløst lukket op, og i den viste sig en lidt krumbøiet Kvinde mellem 60 og 70, helt hvidhaaret men med tydelige Spor af fordums Skjønhed. Jeg fik kun et Glimt at se af hende, for i det Øieblik, hun opdagede mig, udstødte hun et uvilkaarligt Skrig, sendte mig et sky, forskræmt Blik og forsvandt lige saa lydløst, som hun var kommen. — „Ja, det var stakkels Faster“, sagde Konen. „Nu vover hun sig ikke mere ud af sit Kammer, saa længe Lieutenanten er i Møllen.“

Det var jo et trist Optrin med den gamle aandssvage Pige, og jeg blev hel melancholsk ved det — det bliver jeg altid ved slige

Leiligheder — men da jeg var kommen ud til Mølledammen med min Fluestang, og da den første Ørred laa og sprællede i Græsset, saa glemte jeg snart, hvad der var passeret, og tænkte ikke paa Andet end paa mit Fiskeri.

Henimod Aften, da Svalerne begyndte at flyve lavt over Vandet forat fange de svirrende Myg, begyndte jeg at tænke paa Opbrud, og jeg stod just under en mægtig gammel Hyld, der ved den ene Side af Mølledammen dannede et helt, naturligt Lysthus, og tog min Stang fra hinanden, da der bagved mig lød en Sang — den Melodi, De hørte før.

Det var en Kvinde, aabenbart en *ung* Kvinde, der sang, og skjærere Røst har jeg aldrig hørt. Den var spæd, om De vil, men vidunderlig ren — klokkeren, som man siger — og det var ogsaa, som om Stemmen, lig en usynlig Klokke, hang oppe i Luften i en uendelig tynd Traad, der kunde bryde, naar det skulde være — men den brast ikke. Og hvad der slog mig ved Sangen, var det, at der, til Trods for den spinkle Stemmeklang,

var noget — ja, hvad skal jeg kalde det? — noget ligesom af Fanfare i Melodien — Trommer, Pibe og Obo, langt, langt borte. Ja, jeg veed ikke, om De forstaaer mig, men De har jo selv hørt den.

Jeg kigede frem bag Hyldebusken, og et Stykke oven over mig saae jeg en ganske ung Pige gaa henad Veien; det var hende, der sang. Hun var lille, fint bygget men fuldt udviklet. Haaret var sort — sort med røgblaat Skjær, De veed — Øinene mørke og Fødderne smaa — smaa og høivristede — *det* seer jeg altid strax. Og som hun *gik* paa sine Fødder! Og som hun holdt sig — complet Grandezza, forsikrer jeg Dem!

„Spansk Blod!“ sagde jeg strax til mig selv. „Samme Reisning som Isabella! Hvor i al Verden mon hun hører hjemme — det maa jeg have at vide af Mølleren!“ Og saa samlede jeg mine Greier og gik tilbage til Gaarden.

Jeg skulde lige til at spørge Møllerfolkene ud, da Stuedøren gik op, og min Spanierinde kom ind. Hun knixede gratiøst for mig

og sagde med ægte jydsk Tonefald: „God-aften“.

Det var jo i og for sig uhyre naturligt — hvad skulde hun ellers have sagt! — men De veed ikke, hvor det alligevel lød underligt! At *hun* overhovedet kunde Jydsk, at hun ikke talte Spansk! At hun ikke i det mindste havde et Par Castagnetter i Haanden og et sort Kniplingsshawl over Hovedet — det var ikke til at forstaa!

— „Ja, det er vor Datter, Inger,“ sagde Mølleren og saae kjærligt paa hende.

Inger! Hun skulde naturligvis have hedt *Inés* eller *Juanita* eller saadan Noget — men Inger — Inger Kruse — ganske umuligt!

Naa, hun satte sig hos os, og jeg saae nøiere paa hende. — Nei, hvor var hun nydelig! Øinene store, mørke og alvorlige, og Panden — den var fra Vorherres Haand hvælvet saa skjønt, at man ikke kunde tænke sig Andet end rene, skjønne Tanker bagved den! Og Hænderne, smaa og fine — jeg har nu en Gang en *faible* for smukke Hænder! Den Intelligents og den Skjønhed, der kan være over en Kvindehaand — ikke

sandt, den kan slet ikke sammenlignes med noget som helst Andet! Og en smuk Haand har man altid Lov at kysse — heldigvis! Men smukke Hænder er desværre sjeldne — alt for sjeldne! Der er mange flere Munde, end der er Hænder — mange flere! Har *De* ogsaa gjort den Erfaring? — Ikke? Det var mærkeligt! — Naa, jeg sad og saae, og saae mig glad, og saa kom vi ind til Aftensbordet.

Pæn og proper var Anretningen: skinnende hvid Dug og fint Porcelain, der aabenbart kun kom paa Bordet for min Skyld — der er altid propert i Vandmøller. Men det var noget aparte Porcelain: blaagrøn Bund med brogede, fantastiske Blomster -- jeg syntes, jeg havde seet Mage til det før, et eller andet Sted.

„Ja, De seer paa Tallerkenerne“, sagde Mølleren, „dem købte jeg ifjor oppe i Kjærvig paa Auctionen efter ham, Sørøveren, der boede ude paa Odden.“

Kjærvig! Ja, naturligvis, det var det samme Stel, jeg havde spist paa hin underlige Aften, og nu var det havnet her i Møllen

— hvor Verden dog er lille! Og jeg tænkte paa den usynlige Malaipige og paa den røde Røgelsemand, og jeg syntes, jeg endnu kunde mærke den sære, bedøvende Lugt.

Saa spurgte jeg Mølleren, om han ellers havde hørt Noget om Capitainen, og saa fortalte han, hvad han vidste.

Man havde forrige Efteraar i et Par Dage ikke seet Capitainen gaa ud af Huset, man bankede paa Porten — Ingen svarede, kun en Kat hylede — og saa blev Sognefogden hentet.

Port og Dør blev brudt op, og man fandt Capitainen liggende død i sin Seng. I det ene Haanded var der en Rift som af et spidst Instrument — der laa nok ogsaa saadan en underlig, flammet Kniv paa Gulvet — og hele Armen var ophovnet og sort — Districtslægens Dødsattest lød paa Blodforgiftning.

Men Datteren — „eller hvad hun nu var“ — hende havde Ingen seet. Nogle holdt paa, at hun ved Nattetid skulde være gaaet ombord i et fremmed Skib, der havde ligget for Anker et Stykke udfor den hældende

Pil, og dette kunde i visse Maader bestyrkes ved, at en Baad fra Leiet savnedes men senere fandtes dreven iland længere Nordpaa.

Andre vilde vide, at hun var flygtet Syd- paa langs Stranden, men her, udfor den grønne Kløft, var kommen i Kviksandet, der havde lukket sig over hende. Den Forklaring kunde maaske finde nogen Støtte deri, at en Fisker om Natten — just paa den Tid, da Capitainen maatte antages at være død — havde hørt et underlig fortvivlet Skrig, som hverken var af Ugle eller af Natravn, nede ved Kjærvig Sande, og en Vogterdreng vilde ogsaa næste Morgen have seet et broget Tørklæde drive i det sivende Vand dernede, men noget Bestemt havde man aldrig faaet at vide.

Sikkert var det kun, at ingen Hest siden havde kunnet manes frem mod Kjærvig Sande nærmere end i Bøsseskuds Afstand; Mølleren havde selv seet det med sin egen Hoppe — og den blev dog redet af en Karl, der havde været Husar.

Møllereus Fortælling interesserede mig selv-

følgelig i høi Grad, skjøndt den jo ikke gav nogen Forklaring paa det meget Underlige, der var hændet mig hin Nat og jeg blev hel uhyggelig tilmode ved nu bagefter at tænke paa Capitainens Ord om, at de To, der havde været med til at myrde Kniplingskræmmeren i Ulkenborg Kro, vilde dø for „Bly eller Staal“ og ikke faae Lov at „himle fra en Standkøie“. — Havde Capitainen selv været den Ene af dem og nu mødt sin Skjæbne, og ventede det Samme den Anden, ham, der levede „Sønderpaa“, og hvis Stemme jeg havde hørt om Natten i Kroen? —

Ret længe fik jeg imidlertid ikke Tid til at reflectere, for vi reiste os fra Bordet, og nu først kom jeg i Tanker om, at jeg havde glemt min Fluebog nede ved Aaen; jeg havde lagt den fra mig, dengang jeg tog Stangen fra hinanden. Inger tilbød strax at hente den og spurgte, hvor den laa. Jo, det var paa Bænken inde under Hyldetræet.

Ved at høre det saae hun forlegen hen til Faderen og slog Øinene ned — de store, deilige Øine.

Ja, det var jo rigtignok et galt Sted, den

var glemt paa, sagde Mølleren med et Smil, for *der* turde Inger ikke komme — det vil sige, hun maatte ikke komme der for Faster, saa længe Hylden blomstrede. — „Det er en af den Gamles smaa Særheder“, lagde han til; „det er saadan en Slags Overtro, men naar det ikke kan gjøre Nogen Fortræd, saa kan man jo gjerne rette sig efter hende. Nu skal jeg sende Karlen ned at hente Bogen.“

Jeg sad lidt og grundede paa, hvordan jeg skulde begynde, men saa tog jeg Tingen overtvært og spurgte ligefrem Inger, hvad det var for en Sang, hun havde sunget paa Hjemveien. — Ja, det var en, Faster havde lært hende, da hun var lille, men Faster kunde ikke mere lide, hun sang den; Melodien var saa kjøn, syntes hun, men Ordene kunde hun kun huske Begyndelsen af:

„Ellemoer til Soldaten
Nu Du er unora —“

og det var der jo heller ingen rigtig Mening i — hvad var „unora“ for Noget!

Ja, det vidste Mølleren naturligvis heller ikke, men det var formodentlig saadan en

Stump af en gammel Vise eller Remse om Ellefolk, der havde forlokket en Soldat, mente han, og Faster var nu ikke meget for, at der blev talt eller sunget mere om den Slags end nødvendigt var — og det kunde jo ogsaa være det Klogeste.

„Men gjør mig alligevel den Tjeneste at synge den for mig“, sagde jeg til Inger, „blot een Gang!“

Og saa sang hun igjen den lille Melodi, lige saa rent som før, og jeg saae imens paa hendes Hænder og ønskede kun, at jeg havde kunnet se dem accompagnere paa Guitaren — *det* havde de passet til!

Omsider sagde jeg Farvel og Tak og kom i Sadlen, og paa Hjemveien fløitede jeg „Ellemoer og Soldaten“ til stor Glæde for Isabella — hun var meget musikalsk!

Der gik et Aarstid, og jeg tænkte, ærlig talt, hverken paa Møllen eller paa Melodien, men saa mødte den mig anden Gang — Melodien, mener jeg — nu skal De høre!

Flere end jeg husker sikkert fra deres Garnisonstid i Fredericia den spanske Rit-

mester, *Don Diego de Miranda*, som kom dertil i Foraaret 55 og blev til ud paa Sommeren.

Han var en sjelden smuk og tiltalende Type paa en sydlandsk Aristokrat; lidt under Middelstørrelse men slank og spændstig, en fuldendt Rytter, en complet Gentleman og en oprigtig Katholik. Jeg vil anslaa ham til dengang at have været mellem 40 og 50, men han saae ældre ud, var ugift og vistnok meget rig, i alt Fald efter vore Forhold. Han talte flydende Tysk og Fransk, var belæst og særlig historisk interesseret. Naar han var kommen herop, var det da ogsaa forat samle Materialier til en Bog, han vilde skrive om de spanske Troppers Ophold i Danmark; hans Fader, der var død for nogle Aar siden, havde som ung Officeer været med heroppe dengang, og Sønnen var paa Forhaand ret godt orienteret: vidste, at Dragonregimentet *Almansa* havde ligget i Ribe, *El Rey* i Egnen om Kolding og Infanteriregimentet *Princesa* paa Koldinghus.

Han omgikkes alle Garnisonens Officerer som god Kamerat, og hvordan det egentlig

kom sig, det veed jeg ikke, men *mig* havde han særlig kastet sit Venskab paa, og jeg turede meget om med ham, var Tolk, naar det gjaldt om at faae Oplysninger af Omegnens Beboere, og gjorde længere Udflugter med ham til Nabobyerne.

Jeg viste ham Vagtstuen indenfor paa Koldinghus, hvor Ilden først var brudt ud, og vi beundrede i Forening de vilde Roser i Vinduesaabningerne og de blomstrende Hylde-træer, som giver Ruinen dens Særpræg. — „Er Hylden et specielt nationalt Træ hos Dem?“ spurgte han, og jeg svarede nei, ikke specielt nationalt, men typisk for Egnen her — det lod til at interessere ham.

Ribe kom vi ogsaa til — *der* havde jo Regimentet Almansa ligget i Kvarter — kjender De Ribe? — Ikke! Det er Synd!

Ribe er den mærkeligste By i hele Danmark! Gjemt hen i en Afkrog uden Opland, men netop derfor Noget for sig. Engang den store By, hvor Dronning Dagmar landede, hvor Kongerne holdt Hof paa Riberhus, og hvor man seilede den rhinske Tufsten lige op til Stadens Porte — og nu som uddød.

Aaen deler sig i, Gud veed hvor mange, Arme, og store, hængende Pile, Poppel og Hyld — Hyld igjen! — hælder sig ud over Strømmen, hvor brøstfældige Gangbroer i stumpe Vinkler fører fra den ene Have til den anden. Allikerne skriger om Domkirkens Taarne, og Storkene trækker frem og tilbage mellem Engene og Byen — dengang var der en Storkerede paa hvert andet Hus. Og Husene! Hvor *kan* de sætte En i Stemning! Een, høist to Etager har de, bygget af ærlige, mørkerøde Teglsten med brede, hvide Kalkfuger mellem Skifterne, og aabner man en Port, ligegyldigt hvor, saa er der strax et Interieur, en Holbergsk Gadedecoration: deilige Bindingsværksmure, Udhuse med mørke Luger, Svalegange, skyggende Linde og svaiende Vinranker — ja, Ribe er en mageløs By!

— Vi var netop en Sommeraften kommen hjem fra Ribe, Don Diego og jeg, og han sad oppe i mit tarvelige Lieutenantsværelse og tog til Takke med, hvad Huset formaaede — det var ikke Meget.

Efter Aftensbordet faaer han fat paa min

Guitar — De veed jo, *jeg* har ogsaa i sin Tid klimpret: saadan C Dur og G Dur Accorderne og de tilsvarende Dominanter, dem kan jo enhver Klodrian lære — og han begyndte at spille — som en Mester, siger jeg Dem! Det var en Nydelse at høre hans Hjemlands Folkesange og en Nydelse at se hans smukke, aristokratiske Hænder behandle Instrumentet — saadan skal man spille!

Saa falder han i Tanker, lægger Guitaren men tager den igjen og spiller en ny Melodi — ganske sagte, som for sin egen Fornøielse.

„Den kjender jeg!“ siger saa jeg. — „Saa?“ svarer han. „Hvorfra kjender De den?“ — „Jo, bi lidt — jo, det er en jydsk Folkevise!“ — „Nei, det er sandelig en spansk Soldatervise“, siger han. „Hvor har De hørt *den*?“ — „I en Vandmølle, et Par Mil herfra; *der* sang en ung Pige den for mig ifjor.“ — „En ung Pige?“ — „Ja, hun havde lært den af sin Faster, som var en gammel Pige, det husker jeg tydeligt!“

Don Diego reiste sig og spurgte ivrigt: „Var der da ingen Traditioner derude ellers

om Spanierne — ingen Minder?“ — „Nei — jo, der var en Guitar, som en Spanier havde glemt i Møllen, det vidste den Gamle bestemt.“ — „Lever hun endnu?“ — „Ja, hun levede da ifjor.“ — „Den Mølle maa jeg se,“ raabte Don Diego, „og jeg maa tale med den Gamle — vil De ride med mig derud imorgen?“ — Ja, naturligvis vilde jeg det, og saa fortalte Spanieren:

Hans Fader havde, hvad jeg jo allerede vidste, været Officeer og været i Jylland i 1809. For nogle Aar siden var han død, men paa Sottesengen havde han betroet Sønnen, at han heroppe havde staaet i Forhold til en dansk Pige, som han kaldte Mariquita, og som boede i en Mølle — mere vidste eller huskede han ikke. Hende havde han aldrig helt kunnet glemme, og han havde saa paalagt Sønnen efter hans Død om muligt at faae hende opspurgt og, hvis hun var trængende, støtte hende og hans eventuelle Barn. Den Forespørgsel, der i sin Tid var kommen fra det spanske Gesandtskab i Kjøbenhavn til Consulen i Fredericia, havde *han* foranlediget, men den havde jo

ikke ført til Noget, og naar han nu selv var taget herop til Danmark, var det ganske vist forat forberede det omtalte Værk om de spanske Hjælpetropper, men tillige med den hemmelige Bagtanke muligvis at erfare Noget om sin Faders Ungdomselskede og hendes senere Skjæbne.

„Efter min Faders Død fandt jeg i hans Gjemmer dette“, sagde Don Diego og fremtog af sin Tegnebog et gulnet, sammenlagt Papir, udenpaa hvilket der var skrevet: „*Mariquita del molino. Danimarca 1809*“. Han lukkede varsomt Papiret op og rakte mig det — indeni laa en tørret Dusk Hyldeblomster, let kjendelige endnu paa deres Lugt.

„Nu kan De maaske forstaa“, vedblev han, „hvorfor jeg saa interesseret spurgte Dem, om Hylden var Deres nationale Træ, og nu kan De begribe, hvordan jeg blev tilmode ved at høre Dem sige, at den gamle spanske Soldatervise, som min Fader saa tidt spillede, og som han halv bevidstløs laa og nynnede kort før sin Død, endnu levede i en jydsk Mølle. — Kjender De Ordene?“

Nei, jeg maatte jo svare, at jeg kun kjendte Begyndelsen

„Ellemoer til Soldaten
Nu Du er unora —“

og at baade Folkene i Møllen og jeg selv havde opfattet Ordene som et forvansket Brudstykke af en gammel dansk Folkevise, der handlede om Ellefolk.

Don Diego smilede. „Deres „*Ellemoer til Soldaten*“, veed De, hvordan det lyder paa Spansk? Det lyder saadan:

*El amor del soldado
No dura una hora
En tocando la caja:
Adiós Señora!*

— Ja, det er Landsknægtmoral“, tilføiede han, „for det betyder: „Soldatens Kjærlighed varer ikke en Time; naar Trommen røres, saa Farvel, min Pige!“ Men jeg er ikke i Tvivl, jeg er paa det rigtige Spor!“

— Næste Middag red vi ad Hinge til. Jeg havde overladt Don Diego min Isabella —

selv red jeg en Vallak, jeg havde laant af Obersten.

Nei, hvor de klædte hinanden, Spanieren og Isabella! Nu kunde jeg forstaa, at Indianerne, dengang de spanske Ryttere første Gang viste sig paa Amerikas Fastland, troede, at Hest og Mand var eet Væsen, een Støbning! Saadan skal man sidde i Sadlen!

— Naa, vi kom til Møllen, og vi kom indendørs — jeg spurgte naturligvis strax efter Faster.

Ja, Faster var død, svarede Mølleren, for et Halvaars Tid siden, og hun var begravet oppe paa Hinge Kirkegaard, en Fjerdingsvei herfra.

Jeg behøvede ikke at oversætte Møllereus Ord for Don Diego — han havde forstaaet dem af Minespillet og stod dybt skuffet og dybt bedrøvet.

Og Guitaren? — Jo, den hang paa samme Plads endnu.

Don Diego foer hen til den og tog den ned fra Væggen, og neppe havde han kastet et Blik paa den, før han udbrød: „Jeg vidste det! Det er min Faders Guitar! — Her

staaer oven i Kjøbet hans Forbogstaver indlagt i Perlemoer!“ Og mens den let bevægelige Sydboes Øine stod fulde af Taarer, kyssede han Guitaren Gang efter Gang og lagde den saa varsomt fra sig paa Bordet.

Nu først fik jeg Leilighed til at forklare Mølleren, hvem den Fremmede var, og hvorfor vi var kommen; sagde ham, hvordan den lille Melodi, som Faster havde lært Datteren, var det, der havde givet Anledning til Besøget, og spurgte ham, om han ikke kunde give os nogen som helst videre Oplysninger.

Ja, han trykkede sig først ved det, saae spørgende til Konen men fortalte saa, at Faster Marie — *der* havde vi det spanske *Mariquita!* — ganske rigtigt i sin pure Ungdom havde staaet i Forhold til en spansk Officeer og med ham faaet et Barn — en Datter. Hvordan denne Datter var bleven gift Nordpaa men var død i Barselseng, og at saa han og hans Kone havde taget det moderløse Barn — det var altsaa Inger — til sig og opdraget det som deres eget, uden

at Inger nogensinde havde anet, at Faster var hendes Bedstemoder. Nu, efter Fasters Død, havde de imidlertid fortalt hende det, men der var ingen Andre paa Egnen, der vidste det, og han bad derfor ogsaa mig om ikke at omtale Familieforholdet til No-gen.

Jeg forklarede Don Diego, hvad Mølleren havde sagt, og han foer op og raabte: „Men Barnebarnet da — min Niece — hvor er hun? Er hun ogsaa død?“ Nei, det var hun da heldigvis ikke, og Mølleren mente oven i Kjøbet, at hun kunde ventes, naar det skulde være: hun var kun oppe at se til sin Hans i Nabobyen.

Og saa kom det Øieblik, da de to Slægtninge inde i Møllestuen stod ligeoverfor hinanden — jeg glemmer det aldrig!

Til Trods for Aldersforskjellen, og til Trods for, at *han* var den forvænte, fornemme Rytterofficer, og *hun* en jydsk Bondepige i hjemmegjorte Klæder og Træsko, saa var der den umiskjendeligste Lighed imellem dem: samme Adelspræg, samme Blod, samme Stamme!

Don Diego stod uden at kunne sige Noget — det dirrede om Mundvigene paa ham. Inger saae uforstaaende fra den Ene til den Anden, indtil Mølleren stilfærdigt sagde: „Det er Faster Maries — din Bedstemoders — Halvbroder, Inger — giv Manden Haanden!“

Inger gjorde det, forlegent rødmende, men Don Diego greb begge hendes Hænder, kysede dem atter og atter, og saae ud som en Mand, der har fundet, hvad han gennem Aaringer har søgt.

— Ja, hvad der saa skete, gik egentlig hurtigere, end jeg kan fortælle det.

Don Diego bad Inger — stadig gennem mig som Tolk, naturligvis — om at følge ham hjem til Spanien; hun skulde *der* være som hans eget Barn, adopteres og arve ham.

Da Møllerkonen hørte, hvad det dreiede sig om, viskede hun en Taare af Kinden og sagde til Manden, at de ikke havde Lov til at staa Ingers Lykke i Veien, og Manden strøg sig med Bagen af Haanden over Øinene og sagde det Samme.

Inger stod et Øieblik og betænkte sig — et ganske lille Øieblik — men saa sagde hun roligt: „Nei, det var Synd for Jer, der har været saa gode imod mig — og det var mest Synd for stakkels Hans — jeg bliver, hvor jeg er. — Men vær saa god at sige den fremmede Mand saa mange Tak for hans kjønne Tilbud!“

Denne Gang behøvede jeg heller ikke at forklare Don Diego Noget — han havde atter forstaaet Alt.

— „Bed hende saa blot om at synge den lille spanske Sang for mig“, sagde han bevæget. „Jeg vil gjerne høre de Toner, der saa trofast har været bevaret i en jydsk Mølle, selv om Ordene er bleven slidt ukjendelige i Tidens Løb!“

Jeg bad Inger gjøre, som han ønskede, men hun ømmede sig ved det: Faster — Bedstemoder — havde jo ikke kunnet lide, den Sang blev sunget. — „Jeg sidder heller aldrig under Hylden, naar den blomstrer“, tilføiede hun, „heller ikke nu, Faster er død!“

Jeg trængte imidlertid ind paa hende, og

tilsidst sang hun da den lille Vise — sang om „Ellemoer til Soldaten“ uden at ane, at det var Bedstemoderens Historie, der lød gennem de gaadefulde Ord.

Lidt efter brød vi op. Forinden havde Don Diego indtrængende bedt om at maatte købe Faderens Guitar — det var ligegyldigt, hvad den kostede; men sælge den vilde Mølleren ikke paa nogen Maade — det var jo da ogsaa nærmest Ingers, mente han. Men Inger forærede imidlertid sin Slægtning Guitaren af et godt Hjerte, og da Don Diego havde taget Afsked og allerede stod med den ene Fod i Stigbøilen, gik han tilbage, kyssede hende paa Panden og sprængte saa afsted over den gjaldende Møllebro — jeg bag-efter.

Paa Hjemveien var vi inde paa Hinge Kirkegaard; Don Diego knælede ved Halvsøsterens Grav og bad en Bøn, saa red vi videre.

Men kort Tid efter kom der rige Gaver til Møllen fra den fremmede Gjæst, og paa Fasters Grav lod han lægge en hvid Marmorsten med Ordene „MARIQUITA DEL

MOLINO“ — Marie fra Møllen — i Guld-
bogstaver. Stenen ligger der sagtens endnu,
men om Nogen mere aner, hvad den tilsyne-
ladende saa fornemme Indskrift betyder, det
veed jeg ikke.

— Don Diego reiste hjem til Spanien et Par
Uger efter, og jeg troer ikke, hans Værk
om Spaniolerne i Danmark nogensinde er
udkommet.“

— Jeg havde fulgt Capitainens Fortælling
med saa megen Opmærksomhed, at jeg ikke
havde skjænket min Snøre en Tanke; men
nu saae jeg Stangen, som jeg havde lagt
fra mig i Græsset, blive trukken udefter,
Floddet var helt under Vand, og et Øieblik
efter havde jeg halet en stor, „ondskabsfuld“
Gjedde paa Land.

— „Ja, lad os nu komme til Mølle“, sag-
de Capitainen, „eller rettere: til Kros, for nu
skal vi have mine Ørreder til Aftensmad —
saa kan Møllerens delicatere sig med den
gamle Gjedde, og saa kan De bagefter faae
Fortsættelsen af Historien.“

„Er der da mere?“ spurgte jeg.

„Om der er? Ja, desværre — *den* Historie ender ikke med Giftermaal! — Men kom nu, det er bleven sent!“

Vi fik Capitainens Ørreder kogt og spiste dem med god Appetit, vi fik hjemmebrygget Martsøl — men ikke saa godt som det, Karen Tonning i sin Tid bryggede, erklærede Capitainen — og da Piben var tændt, og vi havde den lille Gjæstestue helt for os selv, begyndte han igjen:

„Ja, nu kommer altsaa tredie og sidste Del af Historien.

Det var Aaret efter — ogsaa i Juli.

Vi havde den Sommer forskjellige, meget fornøielige, samlede Regimentsøvelser, hvor vi laa ude om Natten, een Nat eller somme-tider to Nætter ad Gangen, og en Dag marscherede vi ad Hinge til — *der* kom vi ellers aldrig.

Det var brændende varmt, og jeg var ikke fri for at være lidt gal i Hovedet over ikke mere at være Adjutant, saa jeg maatte gaa paa mine Ben i Stedet for at ride, men *det* havde jo sine aparte Aarsager, for det

var dengang, jeg havde havt Historien med Oberstinden og Buketten, De veed. — Har jeg ikke fortalt Dem *den*? Jo, det gik saadan til.

Det var Oberstindens Fødselsdag, og skjøndt *hun* ikke havde noget godt Øie til *mig* — og *jeg* for den Sags Skyld heller ikke til hende — saa havde jeg alligevel forat formilde Hyænen anskaffet en rigtig pæn Buket til en Rigsdaler — det var mange Penge dengang — og den vilde jeg overbringe hende samtidig med min Gratulation.

Naa, jeg er paa Vei med Buketten og er lykkelig naaet til Torvet, hvor Oberstinden boede, saa møder jeg til alt Uheld Major Hæklunds to smukke Døtre. Vi standser alle Tre, og vi passiarer — nydelige var de, som sagt — og saa gaaer Naturen over Optugtelsen: jeg løser min Buket op og deler den nok saa galant mellem Pigebørnene. Det saae naturligvis Oberstinden oppe fra sin Forhøining bag Vinduet, og hvem der fik en unaadig Modtagelse hos hende, og hvem der ikke mere blev Adjutant, det var *mig!* — Det

har nu altid været *min* Ulykke, at jeg foretrækker To i Tyverne for Een i Fyrerne — men Smagen er jo saa forskjellig!

Naa, vi rykkede gennem Møllen med klingende Spil — naturligvis!

— Der er dog ikke noget saa umiddelbart Fængende, noget saa Elektriserende til i Verden, som et Regiment, der rykker frem under Musik, vel?

Fløite og Soprancornet
Melodien fører,
Men Fagotten ogsaa let
Lige strax man hører
Som en kraftig anden Bas
— Allerbedst dog paa sin Plads
Er den store Tromme —
Hør Basunen brumme!

— ja, hvor *kan* den brumme, masculint, næsten arrigt! — Og saa Folkenes tactfaste Fodslag — Udtryk for een Commando, een Villie — det lyder næsten lige saa kjønt paa en Møllebro som Hestens Hovslag — bare anderledes. Og Uniformerne! Og Solen, der slaaer Gnister af Bøsser og af blanke Knapper, og Fanen — den gamle, falmede

Regimentsfane, der har *sin* stolte Historie — jeg gad se Den, der ikke bliver varm om Hjertet og kan faae Vandet i Øinene, naar *den* føres forbi!

— Ja, hvad *er* det for en Fest, naar Regimentet marscherer med Musiken i Têten! Det er fornøieligt inde i Byen, hvor alle Næser bliver trykket flade mod Ruderne, hvor Skomagerdrengen i Hastværket taber sine Tøfler, og Tjenestepigen stopper op paa Hjørnet med Torvekurven paa Armen. Men endnu fornøieligere er det dog ude paa Landet, naar alle Hunde giver Hals, og Hanerne galer, og naar Gamle og Unge stormer frem over Marker og Gjærder blot for at faae et Glimt af Soldaterne — hvem kan staa for Regimentsmusik!

— Naa, jeg var, som sagt, ikke Adjutant den Overgang; det var Merring, der kort efter blev forsat til Viborg og forresten faldt i 64.

Han var en flot, kjøn Karl, noget letsindig — det er der jo Flere end han, der har været! — men maaske netop derfor havde han det store Kvindetække.

Han red altsaa i Spidsen for Regimentet, og brillant saae han ud.

Da han kommer ind i Møllegaarden, staaer Inger paa Stentrappen op til Stuehuset; en rød Nellike havde hun den Dag stukket i sit blaasorte Haar — var det et Slags Raceinstinct? I alt Fald er det vist, at hun, som hun stod *der* med et Blik saa straalende og tændende, som jeg aldrig havde seet det før, var som en hel sydlandsk Aabenbaring — hun manglede kun Mantillen og Viften!

Merring saae hende naturligvis — hvad har man Øine i Hovedet for! — blev selvfølgelig slaaet af hendes fremmedartede Deilighed og hilste belevent og ridderligt paa hende med sænket Sabel.

Hun blev blodrød i Hovedet over *den* uvante Hyldest, holdt uvilkaarligt Haanden for Øinene og sprang saa som en skræmmet Raa ind ad Døren.

Merring og jeg fik Kvarteer i Møllen — Staben laa i Præstegaarden — og da jeg var bleven børstet og havde faaet Støvet skyllet af Kroppen, fik jeg mig en Passiar med Mølleren. Om mit sidste Besøg herude, om hvad

jeg vidste om Don Diego, og om Inger. — Skulde hun ikke snart giftes med sin Hans, som jeg jo aldrig havde seet? — Jo, det skulde hun jo egentlig, mente Mølleren; der var Ingenting at vente efter, for *hans* Forældre var villige til at gaa paa Aftægt, naar Sønnen vilde gifte sig, men Inger trak det ud og trak det ud, sagde, at det jagede jo ikke, og at det var bedst at vente.

Inger selv fik jeg kun i Ny og Næ at se den Dag — hun havde nok at tage Vare paa i Huset — men det slog mig, at der pludselig var kommen noget Eget over hende: Liv og Varme, Ild i Blodet. Og hun, der jo altid før havde været faamælt og tilbageholdende — nærmest kjølig — hun talte nu med Merring som med en gammel Bekjendt, smilte og lo — jeg havde aldrig før hørt hende le — og slog Øinene ned for hans Complimenter, som hun dog øiensynligt var saa inderlig lykkelig over.

Om Aftenen gik jeg en Tur omkring Mølle-dammen og røg min Pibe, saae paa Ørrederne, der slog efter Myggene, og saae over til den gamle Hyld, der stod i fuld Blomstring — nu

maatte jo efter Fasters Tro Ingen sidde under den! Men der sad jo Nogen under den — der sad To! — og den ene var Inger!

Jeg gik over Aaspanget længere Nordpaa, hen imod Hylden, men mødte kun Merring, som kom ud fra den. Inger saae jeg ikke mere den Aften.

Men næste Morgen, da vi igjen med Trommer og Piber rykkede gjennem Møllen, hjemad til Garnisonen, da saae jeg hende staa paa Stentrappen og vifte og nikke til Afsked — jeg syntes, hun havde Taarer i Øinene.

— Naa, Merring blev, som jeg før sagde, kort efter forsat til Viborg, og jeg var igjen Regimentsadjutant.

— Hen paa Efteraaret sidder jeg saa en Morgen i mit Værelse; det banker, og ind kommer Mølleren fra Hinge — han saae ud, som han var bleven Aar ældre paa de Par Maaneder, jeg ikke havde seet ham.

„Hvad godt, Møller?“ spurgte jeg — Ja, det var da ikke for det Gode, han kom: han vilde kun bede mig være med til Begravelsen. — „Begravelse! Hvis Begravelse?“ raabte jeg.

— „Ingers“, svarede han, og saa fortalte han mig den triste Historie.

— Samme Eftermiddag, som vi om Morgenens var rykket ud af Møllen, havde Inger bedt ham saa mindeligt om at følge hende op til Nabobyen, til Hans. Og saa havde hun i Møllerens Nærværelse gjort det forbi med sin Barndomsven, sagt, at hun ikke holdt nok af ham — egentlig aldrig havde gjort det, det forstod hun nu — og tilsidst havde hun givet ham et Kys — det første og det sidste — inden hun gik.— „Det skulde han have til Afsked, stakkels Hans“, havde hun sagt til Mølleren, „for Lieutenanten havde hun givet saa mange.“ — „Og det var nu saa honnet og saa riælt af hende“, tilføiede den brave Møller, mens Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, „men honnet og riæl, det var hun i Stort og i Smaat!“

Videre fortalte han, at hun i sin Troskyldighed havde betragtet sig som bunden for Livet til den fremmede Lieutenant, som hun kun havde seet en eneste Dag. — „Og *han* glemmer heller ikke *mig*,“ blev hun ved at

sige, „og han har lovet mig at skrive — imorgen kommer der nok Brev!“

Men der kom naturligvis intet Brev, og Inger sørgede og sørgede. Saa var hun for et Par Uger siden paa sin Fod gaaet op til Viborg, hvor hun havde faaet opspurgt, at *han* nu laa i Garnison, havde søgt og fundet ham, og af ham selv faaet den trøstesløse Meddelelse, at han i flere Aar havde været forlovet og nu med det Første skulde have Bryllup. Og saa kom hun hjem, knækket som en Pilevaand, gik til Sengs og tæredes hen. De havde hentet Doctoren fra Maarslet, og de havde hentet den kloge Kone fra Tibæk, men lige meget hjalp det — for to Dage siden var hun død, død uden egentlig Sygdom.

Og nu bad Mølleren mig altsaa komme til Begravelsen, „for vor Mo'er og jeg, vi synes dog, Lieutenanten saadan paa en Maade hører til“ vedblev han; „De stod jo hos, dengang Spaniolen vilde have hende med — bare hun havde fulgt ham! — og De var med, nu sidst, da den anden Lieutenant — aa, Gud bedre det!“

Naturligvis lovede jeg at komme til Begravelsen, og jeg kom.

Inger laa i Storstuen i aaben Kiste og saae ud, som hun sov. Jeg seer endnu hendes skjønne, rene Pande og de deilige Hænder, der laa foldede i hinanden — jeg syntes kun, jeg savnede en Rosenkrans imellem dem.

Naa, jeg er en daarlig Makker ved Begravelser, saa jeg græd, som jeg var pisket baade i Møllen og paa Kirkegaarden — men det gjorde vi forresten Allesammen.

— Mens jeg red hjem, tænkte jeg paa, hvor underligt det tidt gaaer her i Verden.

Havde Inger nu været en rigtig Spanierinde og hjemme i Spanien, saa var hun gaaet i Kloster, det er jeg sikker paa; nu lagde hun sig roligt til at dø i sin jydsk Mølle.

Og de spanske Slotte og hele Herligheden dernede, det havde ikke fristet hende; men et Regiment med fuld Musik, Uniformen og en trukken Sabel, der blev sænket til hendes Ære, det taalte det spanske Blod i hende al ligevel ikke. — Og saa naturligvis Duften af den blomstrende Hyld ved Aftenstid, ikke at forglemme.

— Ja, Faster havde nok Ret: *den* Duft er for stærk! — Jeg troer, den kan være lige saa berusende som den af røde Røgelsemænd!“

— Capitainen tændte igjen sin Pibe, der var gaaet ud under hans Fortælling; kort efter brød vi op, og uden at Nogen af os talte synderligt kjørte vi hjem til Skovhuset i den lyse Sommernat.

Men inden vi gik til Ro, sagde Capitainen:
„Kan De nu huske Verset?

*El amor del soldado
No dura una hora;
En tocando la caja:
Adiós Señora!*

— Ja, det er Landsknægtmoral, som han sagde, Don Diego; men hvem der sidst maatte bøde for *den*, det var Inger — stakkels, lille Inger!“

Det var ved Juletid, at Capitainen skrev til mig, at jeg maatte se at komme over til ham; han var ikke rask — forresten heller ikke syg — men vilde jeg se ham endnu en Gang, mente han dog, det var bedst, jeg ikke ventede for længe.

Jeg svarede naturligvis, at jeg skulde komme, saa snart det var mig muligt, og mellem Jul og Nytaar reiste jeg.

Det havde i længere Tid været streng Frost det Aar, en hel Del Sne var der falden, og da det den Morgen, jeg tog fra Kjøbenhavn, igjen begyndte at fyge fra oven, maatte jeg jo være forberedt paa Togstandsning. Det gik imidlertid bedre, end man skulde have ventet: op ad Formiddagen bedagede Veiret sig, og henad Aften naaede jeg til planmæssig Tid mit Bestemmelsessted.

Jeg blev helt beroliget m. H. t. Capitainens Befindende ved strax at opdage ham selv holdende med Slæden udenfor Stationen, og skjøndt jeg nok, da jeg fik ham paa nært Hold, kunde se, at Upasseligheden havde taget noget paa ham, var han dog lige saa livlig som ellers og talte under Hjemkjørslen ikke et Ord om Sygdom eller Svaghed.

Inde i Skovhuset fik vi kold Julemad — Sylte og Gaasesteg — og efter Nadveren satte vi os uden Lampe inde i den lille Dagligstue foran den aabne Kakkelovnsdør.

— „Ja, Kul kunde jeg ikke finde mig i at bruge“, sagde Capitainen, „nei, Bøgebrænde, der knitrer, og Gløder, der lyser ud i Stuen, det er noget Andet, hvad! — Se! Nu naaer Skjæret op paa Rammen om Schleppegrell's Portrait! Ingenting i Verden har dog saa varm en Tone som en gammel Guldramme, der fanger Skinnet fra Gløderne, og saa en rød Herregaardsmur, som Solen streifer en Sommeraften, vel? — Og er der nogen fornøieligere Duft end den af stegte Æbler — hør, hvor de sprutter og hvæser inde i Kakkelovnsrummet som en arrig Kat! Nu skal vi ogsaa sætte Smag paa

dem og have Nødder med Salt til oven i Kjøbet — det har været et ualmindelig godt Nøddeaar iaar!“

Og vi spiste Æbler, og vi spiste Nødder, og vi drak varm Julepunsch til — det var rigtig hyggeligt!

— Næste Formiddag, ikke overdrevent tidligt, foreslog Capitainen, at vi skulde „gaa en Vending“ i det gode Vinterveir, og til min store Glæde tog han sin Bøsse med og opfordrede mig til at gjøre det Samme — saa kunde han dog ikke feile synderligt, mente jeg.

Henad Landeveien gik vi, den haardfrosne Landevei, hvor Sneen fra den foregaaende Dag var som en aaben Bog for Den, der *vilde* læse og *kunde* læse; Vogne og Slæder, Træsko og Støvler, Alt havde skrevet sine tydelige Træk, saa der var Meget for Capitainen at stave og lægge sammen. *Her* var Niels Post gaaet ind til Udflyttergaarden og var endnu ikke kommen tilbage, *der* var en Hest skreden, og udenfor Hjulmandens Hus havde aabenbart En ligget og rodet — det var sagtens Peer Hjulmand selv, der havde været til Kros og var kommen svirende hjem.

Et Par Slæder mødte vi — Dampen stod som en Sky over Hestene — og et Par forfrosne Børn med Bælgvanter og uldne Tørklæder om Halsen saae langeligt efter dem — nei, de Slæder kjører alt for hurtigt til at naa op over Bagsmækken!

Ned til Aaen kommer vi og gaaer et Stykke hen ad Isen; Frosten har lagt sikker Bro, og Stormen har feiet store Pletter fri for Sne. Somme Steder, i Krumningerne ved Bredden, er Isen som farveskiftende Opal, men midt ude er den blank og gjennemsigtig som Glas, og Vandplanterne underneden, der spiles af Strømmen, er som en fremmedartet Eventyrskov. Inde under en Ellerod finder Capiteinen et Odderhul, og det bliver han helt vemodig ved at se — „Herregud, nu er det snart mange Aar siden, jeg har skudt min sidste Odder“, siger han, „og formodentlig har jeg ogsaa skudt min sidste Ræv — det har jeg saadan paa Fornemmelsen!“ Saa gaaer vi videre.

Inde i Høiskoven er der nok at se. Der er krydsende Spor af Raavildt og Hare, en Flok Dompaper sidder og bryster deres røde Prag

i Hasselbusken, og mellem de visne Ørnebregner springer der et Egern — væk med det Samme, til Tops i den store Bøg! *Der* forstyrrer det en Skovskade, som ængstelig skrækkende flyver ad Granerne til; vi seer accurat et Glimt af dens lyseblaa Vingebaand — flyv i Fred!

Ud af Skoven, ned til Søen. Et Par Bønder i Træskostøvler og med lodden Kabuds tegner deres mørke Silhouet paa den hvide Flade: det er Aalefiskere, der har hugget Vaage i Isen og nu taalmodigt stanger til Bunds med Lysteret i det sorte Vand. — „Bliver De lækkersulten?“ spørger Capitainen. „Ja, glæd Dem: De *skal* have Aalesuppe til Middag!“

Og saa naaer vi omsider vort Maal: Rørmosen, den store, brune Rørmose, hvor der jevnlig holder Ræv til.

„Stil Dem *der*“, siger Capitainen. „*Der* er en Vexel — saa gaaer jeg et Bøsseskud længer Nordpaa!“

Og Diana kommer ind i Rørene, det knaser, og det knækker — man kan følge hendes Vei paa de nikkende Duske. Pludselig slaaer hun

an — i en bidsk, skarp Glammen — der bliver Uro ude i Mosen, stærk Bevægelse, og ret som om en Bølge brød sig Vei gjennem Rørskoven, kommer Bevægelsen mig nærmere og nærmere — nu maa Mikkell være der!

Og han kommer — farer mig forbi paa tyve Alen. Jeg har allerede Bøssen til Kinden, men saa husker jeg Capitainens Ord fra før om, at han formodentlig allerede *har* skudt sin sidste Ræv, og *jeg* skyder ikke. Et Par Secunder efter giver *han* Ild, og Mikkell ruller, forendt i Knaldet — ruller, som kun en Ræv kan det.

— „Men hvorfor i al Verden skjød De dog ikke?“ raaber Capitainen — hans Stemme lyder bebreidende, men jeg kan alligevel tydeligt høre, hvor glad han i Virkeligheden er.

„Nei, min Bøsse klikkede“, svarer jeg, og saa gaaer vi hen til Ræven; dens Læber er trukne op, saa de hvide Tænder griner, og da jeg løfter den i Veiret, farver den stærkt.

„Blod er dog aldrig saa rødt som paa Sne,“ siger jeg.

„Nei“, svarer Capitainen alvorligt, „det har

De Ret i! — Men lad os nu se at komme hjem, vi faaer ondt Veir!“

Det er begyndt at mørknes, og oppe i Nordvest er Himlen hel blaasort. Blæsten tager til, snart er det en Storm, og et Kvarteers Tid senere har vi Snefog. Kragerne trækker skrigende hjem fra Marken og tager Nattekvarteer i den gamle Eg ved Skovkanten, hvide Bølger vælter hen over Agrene som paa et oprørt Hav, og snart staaer Himmel og Jord i Eet — Alt er forandret, fremmed og vildsomt.

— „Ja, saadan var Veiret, dengang vi drog fra Danevirke i 64“, siger Capitainen og standser for at tage Pusten.

„Frosten bandt de dybe Vande,
Vinterstormen gik om Lande,
Jog med Sneens hvide Hær.
— Sneen flokkes, Sneen viger,
Lægger sig bag Hegn og Diger,
Venter saa paa Stormen *der* —

og det Samme gjorde *vi* dengang. — Saa, nu kan jeg gaa igjen!“

Vi strider os hjem mod Veiret, men det tager en god Timestid, inden vi naaer Skovhuset,

hvor de to Hjemmeskader forlængst har sat sig til Ro i Asken, og hvor Spurveene pippet inde i den tætte Vedbend paa Gavlen.

Vi stamper Sneen af Støvlerne og hænger Overtøiet i den kolde Entrée, der møder. En hel varm, kommer ind i Stuen, faaer tændt Lys og sidder lidt efter ved Aalesuppen, som Marie Hegnsmand har lavet efter Capitainens Recept.

Siden slaaer vi os ned lige foran Kakkelloven og „æder Varme“, som Capitainen siger, hører paa Stormen og Uglerne, der tuder omkap udenfor, og lytter efter, naar en Gren knækkes og bragende styrter til Jorden.

— „Hvorfor har De egentlig aldrig fortalt mig Noget om Krigen 64?“ spørger jeg pludselig Capitainen.

„Hvorfor? Fordi jeg ikke har Noget at fortælle, som De ikke veed i Forveien! *Jeg* har ingen Bedrifter at prale af — nei, jeg har ikke! — og hvad Andre har gjort, det kan De meget bedre læse Dem til. — Ja, jeg kunde jo rigtignok fortælle Dem om een Affaire, som Generalstabens Værk ikke melder Noget om“, tilføier han med et Smil, „og

det skjøndt det var et regulairt Overfald, hvor der blev skudt en Mand.“

„En Dansk?“

„Det vil jeg nødigt kalde ham“, svarer Capitainen, og saa hænger han sin Pibe paa Stoleryggen og fortæller.

— „Seer De, 64, det har for mig i saa mange Henseender været en Afslutning. Ikke blot fordi jeg kort efter Krigen fik min Afsked og var færdig med Militairvæsenet, men ogsaa fordi jeg under Krigen ligesom gjenoplevede saa Meget af, hvad der tidligere var hændet mig — blot paa en anden Maade — og i alt Fald fik Slutningen paa een Historie, som der absolut *maatte* Slutning paa — om der da ellers var Retfærdighed til. — *Den* skal De høre!

— Det var i Begyndelsen af December 63, at vi fik Marschordre, og saa gik det Sydpaa: ned gennem Jylland, ind i Slesvig.

Hver Dag traf man paa gamle Venner, som man ikke havde seet i Aaringer — En var bleven Major, En var bleven Oberst — og saa lød det uafbrudt: „Kan Du huske *det*, og

kan Du huske *det?*“ — Det var jo saare fornøieligt.

Og Stednavnene dernede, de havde allesammen en egen, hjemlig Klang fra forrige Krig; *der* havde man ligget i Kvarteer, og *der* man været i Ilden — det var dengang!

Og nyere Minder fik jeg ogsaa opfrisket under Marschen Sydpaas. En Dag kommer der saaledes en Dragonlieutenant travende forbi mig paa Veien, hilser og siger: „Kan De kjende mig igjen, Capitain?“ — *Om* jeg kunde! Det var jo Bergen, Svigersønnen fra Svendsø, og jeg mindedes Dansen i Riddersalen og Døren, der sprang op, og Lysene, der slukkedes — ja, Bergen kunde da egentlig takke gamle Mette Munk for sin Kone! — Hvordan Agnes havde det? — Jo, hun var hjemme paa Svendsø med deres Dreng. — „Hils, naar De skriver!“ raabte jeg, og saa var Lieutenanten borte.

En anden Dag — det var lidt Nord for Oversø, i Jaruplund — saa hører jeg en af mine Folk sige til en Anden: „Kan Du se det tveiede Træ *der* — det ligner grangivelig den enlige Poppel, der staaer hjemme paa Præstegjærdet!“ — Jeg vender mig om, og ganske

rigtigt: *der* kneiste i Vestkanten af Skoven en tveiet Eg, mellem hvis Arme der mægtigt havde været Plads til et Kirketaarn! — Præstegjærdet og den enlige Poppel! Og gamle Tønning, og Poul og Karen, Alt stod i samme Nu saa tydeligt og klart, som om jeg virkelig saae det for mig — og det gjorde jeg jo ogsaa: i Mindets Lys, at sige.

Naa, vi naaede Danevirke og kom i Kvarter — skiftende Kvarter.

Tiden før Krigens Udbrud var paa en vis Maade den værste; Rygter svirrede, hver Dag bragte nye, og Tordenskyen hang over Hovedet uden at man vidste, naar det vilde bryde løs.

Midt i Januar blev min Premierlieutenant syg — sygemeldt for lang Tid — og jeg fik Meddelelse om, at der var tildelt mig en anden, en noget ældre Lieutenant Buur, som jeg slet ikke kjendte, og som ikke kjendte Compagniet — det var ikke morsomt.

Naa, den nye Lieutenant kom og meldte sig, og jeg syntes strax rigtig godt om ham, og da han sidder lige overfor mig i Bondens

Stue, syntes jeg bestemt, jeg skulde kjende Ansigtet, og seer vist paa ham.

Det mærker han og siger saa med et halv tjenstligt Smil: „Ja, jeg har tidligere været sammen med Capitainen — een Gang — og baade min Hustru og jeg er Dem inderlig taknemmelige for det Nattely, De dengang overlod hende: det var i Ulkenborg Kro!

Ulkenborg Kro! Ja, naturligvis: det var ham, Brudgommen! — Kan De huske, jeg sagde, at jeg dengang strax saae, der var noget Militairt over ham? Det tager jeg aldrig fejl af, aldrig! — Naa, jeg spurgte ikke — man er discret, til en vis Grad, i alt Fald — men efterhaanden, som vi blev bedre kjendt med hinanden, fik jeg jo alligevel hans Historie — lidt og lidt ad Gangen.

Han var som pur ung kommen meget i Slesvig, i de Egne, hvor Sproggrænsen dengang var, og *der* havde han gjort Bekjendtskab med sin tilkommende Hustru — eneste Barn af en Proprietair, der eiede en forholdsvis stor Gaard.

Om Proprietairens Fortid vidste han ikke Noget — kun at han som ung havde faret

til Søs — men der fortaltes uhyggelige Ting om ham, og blandt Naboerne havde han et daarligt Navn, dels fordi han i national Henseende bar Kappen paa mindst to Skuldre og snart var dansksindet, snart tysksindet, alt som han troede, det tjente ham bedst, dels ogsaa fordi hans Forretninger var saa temmelig lyssky, og hans Tilbøieligheder ogsaa. Han gjorde Alt for Penge, hed det; Pengebegjærligheden sad ham i Blodet, og han var saa gjerrig, at han neppe undte Datteren de Klæder, hun gik i. Det Eneste, han havde kostet paa hende, det var en god Opdragelse — hun havde været i en Pension i Christiansfeld — men *den*, mente Lieutenanten, havde han kun givet hende i Haab om, at hun skulde skaffe ham en rig Svigersøn, der kunde bringe hans Finantser paa Fode; thi til Trods for al hans Begjærlighed og al hans Nærighed sad han elendigt i det: hans skidne Forretninger bragte ham nok mere Tab end Gevinst, og og dertil kom, at han var Spiller — altid uheldig Spiller.

En skønne Dag havde Buur meldt sig som Frier, men en ubemidlet Lieutenant var ikke

den Svigersøn, Proprietairen ønskede, og han viste ham omtrent Døren.

Det afskrækkede imidlertid ikke Buur, og da hans Hjertenskjær bogstaveligt ikke kunde holde det ud hos Faderen, var der jo ikke Andet for ham at gjøre end at bortføre hende. Det gjorde han saa, og det Eneste, hun havde bragt med fra det fædrene Hjem, foruden hvad hun gik og stod i, det var Koralnaalen, De veed, og den havde Buur bedt hende kaste fra sig den Morgen, de kjørte fra Kroen, for han mente ikke, at der var Lykke ved Noget, som Svigerfaderen havde eiet.

Saa var de bleven gift, havde to Børn og var inderlig lykkelige; Svigerfaderen havde de heldigvis aldrig seet siden. Han havde sendt Datteren og Svigersønnen et Brev fuldt af Forbandelser og Trusler om Hævn, men om hans senere Liv vidste Buur kun, at han havde maatte gaa fra Gaarden i Slesvig, og hvor han var nu, anede Ingen.

De kan jo begribe, at de fælles Minder fra den gamle Kro strax knyttede Buur og mig til hinanden, og han var da ogsaa i alle Maader en prægtig Fyr: brav og støt, en

ypperlig Feltsoldat og elsket af Folkene, da de først havde lært ham at kjende.

— De første Skud faldt: nu var det Alvor. Snart paa Forpost og snart i Alarmstilling paa Danevirke, et Par Timers Hvil i en halvfærdig Barak og saa til Isning — Frostens var næsten den værste Fjende!

Natten mellem 1. og 2. Februar fik jeg henad Morgenstunden et kort Blund — det havde jeg ikke faaet den foregaaende Nat — og da havde jeg en deilig Drøm.

Jeg drømte, at jeg sad med Carl Horten i Prinsessegade i Fredericia, og han spillede sin Slagsang for mig og sang til — sang den helt igjennem — og uden at han sagde et Ord, forstod jeg saa tydeligt, at *det* maatte varsle Seir. I de første Øieblikke, efterat jeg var vaagnet, klang endnu hele Melodien for mine Øren — jeg troer, jeg kunde have nynnet den — men lidt efter lidt forsvandt den igjen — forsvandt for bestandig.

„Angriber Fjenden idag, bliver han slaaet tilbage!“ sagde jeg til min Oberst. Og Obersten saae med et tvivlende Smil paa mig, men op ad Dagen hørte vi Kanontordenen

fra venstre Fløi, og om Aftenen vidste Alle, at Hertel og hans tapre Kamerater med Bravour havde afvist Angrebet paa Mysunde — det var første og sidste Gang under Kri- gen, at jeg hørte Carl Hortens Sang.

Næste Dag, den 3die, var det Regn og Taage før Daggry, men da Morgenen brød frem, saae man hele Danevirke i Slagstilling. Ge- værerne stod i Pyramider oppe paa den gamle Grænsevold, og da Kanonerne blæstes af over hele Linien, og hvert Sted ligesom fik Ekko ved, at andre Kanoner, langt borte, efterhaan- den ogsaa talte med, saa fik man derigjen- nem et Indtryk af Stillingens udstrakte Stor- hed og af, at man overalt var lige saa kamp- beredt som paa det Sted, hvor man selv stod — det var et Syn, der kunde glæde et Sol- daterhjerte!

Man ventede et Hovedangreb, og Alt var den Dag Fortrøstning og Tillid, men Hoved- angrebet udeblev, og der udviklede sig kun de mere spredte Fægtninger om Kongshøi, ved Bustrup og ved Over-Selk, Fægtninger, der jo vel bragte os Ære, men ikke Seir.

Den 4de — det var koldt Frostveir — var jeg paa Forpost, men jeg oplevede ikke Andet, end at et Par af mine Folk kom trækkende med en formentlig Spion, som paa en mistænkelig Maade havde villet snige sig ind mellem Forposterne. Fy, for Fanden, hvor saae han dog nederdrægtig ud — nærmest som en Mellemting mellem en Lægprædikant og en Sædelighedsforbryder — og man havde egentlig godt kunnet klynge ham op paa Physiognomiet alene, syntes jeg! Men da en Stabsofficeer kom til, kjendte han ham og fortalte mig, at det var en af vore egne Spioner, der som barnefødt her paa Egnen kjendte hver Grøft og hvert Hegn og allerede et Par Gange havde bragt os værdifulde Efterretninger. Naa, saa maatte vi jo lade ham slippe, og han skyndte sig bort.

Saa kom den 5te, den Dag, man aldrig glemmer. Henad Aften lod Obersten mig kalde og betroede mig, at Danevirkestillingen i Løbet af Natten skulde opgives — han havde Taarer i Øinene, da han sagde det.

Og saa begyndte Tilbageetoget. Som et natligt

Ligtog, lydløst, ingen Musik, ingen Sang. Isslag var der faldet, og Chausseen var blank som et Speil. Standsning paa Standsning; snart styrter en slapskoet Dragonhest, snart er det Trainet med sovende Kuske, der spærrer Passagen. Et Kvarteers sneglende Marsch, saa Standsning igjen — en Vognstang er knækket. Og Frosten bider, og Sulten knuger, og dog vil Folkene ikke efterlade en Kanon, der mangler Forspand: trofast trækker de den i Mulm og Mørke mod Nord, henad den opkjørte Colonnevei.

Næste Formiddag fik Fjenden Føling med os. Først de Liechtensteinske Husarer; hvide, flagrende Kapper og lynende Klinger saae vi — de var over os som en Stormvind. Snart i Sværmattaque, snart i sluttet Trop, fra Høire og Venstre kom de — prægtige Folk og delige Dyr!

Saa naaede vi Sankelmark. Jeg husker saa tydeligt det stolte Syn af Max Müller, som han holdt paa den store Høi Øst for Chausseen — rolig og overlegen som under en Parade. Og Østerrigerne kom, og *vi* holdt Stand — det blev en Kamp med blanke Vaaben —

Helte faldt der som Ax for Le —
Rødeste Rødt er dog Blod paa Sne

det maatte jeg ogsaa sande den Dag! Henad Aften døde Striden hen, Skumringen faldt tidligt paa.

Buur var med det halve af Compagniet gaaet Øst om Søen og marscherede Nordpaa ad Chausseen til Flensborg, men jeg var med de øvrige af Folkene kommen ind i Skoven mod Vest, i Jaruplund, den mørke, mørke Skov, hvor der hverken var Vei eller Sti.

Overanstrengt, som jeg var af Mangel paa Søvn, af Sult og af Spænding, kunde jeg pludselig slet ikke orientere mig — *hvor* var Chausseen, *hvor* var Nord, og *hvor* var Brigadens andre Afdelinger!

Som jeg et Øieblik stod og hverken vidste ud eller ind, dukkede der frem bag en Træstamme en civil Skikkelse, som jeg kjendte — det var Spionen fra Danevirke.

Jeg havde en bestemt Følelse af, at han helst ikke vilde være seet, men da jeg raabte ham an og spurgte, i hvad Retning Flensborgveien laa, kom han dog strax hen til mig og gav tydelig Forklaring: derhenne, bag *den*

Kratbanke, havde jeg Chausseen. Jeg vilde have nøiere Besked, men i det Samme var han som sunken i Jorden, forsvunden i Mørket.

Personligt havde jeg absolut ikke Tillid til Fyren — navnlig ikke, efterat han paa saa mistænkelig en Maade havde gjort sig usynlig — men Stabsofficeren havde jo sagt god for ham, og jeg commanderede derfor Marsch og havde allerede sat mig i Bevægelse i den angivne Retning, da jeg pludselig i Udkanten af Skoven faaer Øie paa den tveiede Eg, som en af Folkene paa Udmarschen havde sagt lignede Poppelen paa Præstegjærdet.

Og nu vidste jeg, hvor jeg var: Egen stod jo i Vestkanten af Skoven, og Chausseen laa altsaa i den modsatte Retning af den, som vor Tillidsmand havde viist!

Ti Minuter efter var jeg paa ret Vei og naaede tidlig paa Natten Flensborg, hvor Buur stødte til med det andet Halvcompagni. Men hvis Ordene „Præstegjærdet“ og „den enlige Poppel“ ikke havde været en gammel, kjendt Melodi i mine Øren, saa havde jeg neppe i sin Tid lagt Mærke til Egen, og havde jeg ikke gjort *det*, var jeg hin Aften

gaaet mod Sydvest i Stedet for mod Nord og var muligvis bleven afskaaren. — Saa underligt kan det gaa i Verden!

— Naa, Krigen gik sin Gang, men jeg kom ikke til Dybbøl: jeg hørte til General Hegermann's Corps og blev foreløbig i Jylland, var med ved Veile, havde en Patrouillefægtning hist og her og laa i Kvarter paa de forskjelligste Steder, kjendte og ukjendte.

En Dag — det var i sidste Halvdel af April — fik jeg Ordre til med mit Compagni at belægge Svendsø — Kammerherre Hjelmsteds Eiendom, De veed — og næste Morgen gaa videre Nordpaa; Fjenden stod efter de Efterretninger, *vi* havde faaet, mindst en Dagsmarsch sydligere.

Det var en lang Tur derhen; vi naaede først Svendsø om Aftenen, og Folkene var dødtrætte. Men min gamle Ven Kammerherren gjorde Alt for dem: de fik varm Mad og varmt Øl, Halvdelen blev anbragt i Lo og Lade, og Halvdelen oppe i „den gamle Gaard“, i Riddersalen, hvor der blev spredt et tykt Lag Halm over Gulvet — *saa* godt et Kvarter havde de ikke længe havt.

Jeg lod Buur sætte Dobbeltposter ud paa Veien Øst og Vest for Gaarden — mod Syd, veed De, laa jo Søen — og gav Ordre til at lade dem afløse Klokken Eet; saa lod jeg ogsaa mine Officerer gaa til Ro, men blev selv siddende oppe og passiarede med Kammerherren og hans Datter, som jeg jo kunde bringe en forholdsvis frisk Hilsen fra Manden — De husker, jeg havde mødt ham paa Nedmarschen.

Naa, den lille Fru Agnes gik omsider ogsaa til Ro, og Kammerherren og jeg blev alene. Vi talte om første Krig, og vi talte om den nærværende Krig, og tilsidst spurgte jeg til Andejagten i Søen — Herregud, man kan jo ikke tale om Krig altid! — Ja, Jagten var da omtrent helt ødelagt, svarede Kammerherren. — Hvordan det? spurgte jeg. — Jo, for et Par Aar siden havde en Slesviger, der nok var gaaet fra sin Gaard dernede, kjøbt den lille Eiendom, der havde sine Jorder stødende op til Sydsiden af Søen, og skjøndt det var mere end tvivlsomt, om han egentlig havde nogen Jagtret, saa jagede han dog som en rigtig Rovjæger tidligt og sildigt derude, skjød Æl-

lingerne, mens de endnu var grønne, blot forat myrde, og havde oven i Kjøbet den Frækhed stundom at vade helt over ad Svendsøsiden til, ad den gamle, oversvømmede Teglværksvei, som jeg nok huskede forbandt Øen med Land.

„Hvad hed den Karl?“ spurgte jeg — og saa nævnede Kammerherren Navnet paa Buurs Svigerfader.

„Og hvor er han nu?“ spurgte jeg videre, hel uhyggelig tilmode.

„Ja, det maa Gud vide“, lød Svaret; „for et Aarstid siden maatte han ogsaa gaa fra Gaarden her, og efter den Tid har Ingen hørt Noget til ham.“

Jeg var pludselig bleven urolig. En Frygt, jeg ikke kunde betvinge, var kommen over mig, dengang Kammerherren havde nævnet den gamle Teglværksvei. Jeg havde jo ikke stillet nogen Post Syd for Søen, og sæt nu, at Fjenden fandt Vei gennem Rørene, og at der med eet — Snak! Fjenden var jo en Dagsmarsch borte, og desuden, hvordan skulde — i det Samme slog Klokken Tolv oppe paa Taarnuhret.

Da det sidste Slag faldt, hørte jeg oppe fra den gamle Gaard en bragende Støi af tunge Trin paa Trappen og Løb henad Stenbroen, Klirren af Vaaben og Raabet: „Til Gevær!“

Jeg ud i Gaarden — *der* stod Compagniet feltmæssig opmarscheret med Oppakning og det Hele.

„Hvad er der løs? Hvem har purret Jer ud?“ spurgte jeg, men før jeg fik Besked, saae jeg i Maanelyset Noget blinke ude i Søen, ovre paa Øen, og jeg hørte tydeligt Rørene knase. Kikkerten for Øiet — det var Pikkelhuer!

„Skyd Folk, skyd dog for Satan!“ raabte jeg, og skjønt Afstanden i og for sig var for stor for vore stakkels Forladegeværer, hørte jeg tydeligt et Skrig derude — Pikkelhuerne forsvandt, og Alt blev stille.

— Næste Morgen, saa snart det var lyst, stagede Buur og jeg med et Par Mand over til Øen, og inde ved Bredden, halvt i Vandet, fandt vi en civil Mand liggende død med Ansigtet nedad. Jeg løftede ham op — han var skudt gennem Hovedet — og jeg kjendte

strax min Mand: det var Spionen fra Danevirke og Jaruplund!

Men Buur greb mig i Armen og hviskede med rystende Stemme: „Capitain! . Det var min Svigerfader!“

Saa lod jeg Folkene smide Aadslet ud i Sumpen, hvor der var tættest med Rør — jeg kan endnu høre det Plump, det gav! — og saa stagede vi tilbage.

— Nu var altsaa den Sidste af dem, der havde været over Kniplingskræmmeren i den gamle Kro, borte — *han* fik sin Bekomst af „Bly“, Capitainen i Kjærvig af „Staal!“

Men hvor meget jeg end spurgte, og hvor villige Folkene end var til at svare, aldrig fik jeg dog Rede paa, *hvad* der havde foranlediget den natlige Alarmering.

En paastod, at det var Corporal Hansen, der først havde raabt „Til Gevær!“, en Anden, at det var selve Commandeersergenten, og en Tredie vilde endogsaa have hørt Hornblæseren blæse til hastig Udrykning, men om Eet var Alle enige: at det pludselig havde været, som om alle Vinduer og Døre var sprungen op af

sig selv, og at de havde haft Følelsen af, at de maatte og skulde ud, ud i det Fri.

— Og veed De derfor, hvad jeg troer? Det er *muligt*, at Mette Munk har slaaet sin Mand ihjel — det har jo Flere end hun gjort — men dansksindet, *det* var hun, og derfor alarmerede hun ogsaa Compagniet i rette Tid — nu kan *De* jo tro, hvad *De* vil! Men siden den Dag har jeg haft et godt Øie til gamle Mette, og da jeg sidste Gang var paa Svendsø — nu kommer jeg der ikke mere! — saa gjorde jeg ogsaa Honneur for hendes Portrait — det syntes jeg, jeg skyldte hende!

— Ja, *den* Affaire, *den* staaer der ikke Noget om i Generalstabens Værk; *den* kan De ikke læse Dem til, saa De har dog haft *noget* Udbytte af den gamle Capitains Fortælling iaften, ikke?

— Hvordan det siden gik mig i 64? — Jeg har ikke Mere at fortælle. Jeg veed kun, at jeg aldrig har elsket mit Land høiere end efter Nederlaget og Ulykken, og da Krigen sluttede, og Freden kom, saa troede jeg aldrig mere, jeg kunde have en glad Stund. Men — hvad skal man sige? — De veed jo,

Om Vintren er aldrig saa lang og haard,
 Det bærer tilsidst dog igjen mod Vaar;
 Og Isen smelter, og Løvspring kommer,
 Og før man veed det, saa har man Sommer,
 Solen skinner, og Droslen slaaer —

og saa — ja, hvem kan staa for Solskin!
 Man faaer igjen Mod paa Livet, og man *kan*
 ikke lukke Øinene for, at Skoven til Trods
 for Alt er grøn som før, og at man endnu
 bestandig har Vorherres blaa Himmel over
 sig — vel? Er *det* Mangel paa dybere Fø-
 lelse? Er det maaske ogsaa Letsindighed, at
 Bataillonen efter en militair Begravelse mar-
 scherer tilbage til Kasernen med klingende Spil
 — jeg mener Nei! Livet kræver sin Ret.

Men i de første Aar efter Krigen — og
 stundom ogsaa senere — er jeg ganske vist
 af og til bleven baade forfærdet og oprørt,
 naar jeg hørte En og Anden lade haant om
 Fædrelandskjærligheden og ligefrem spotte den.
 Og saa har jeg ikke kunnet lade være med
 at tænke paa de brave Liechtensteinere ved
 Helligbæk. *De* sloges for en Sag, *de* troede
 paa, og *de* sloges med blanke Vaaben; *hvem*
 er jeg nu nærmest aandeligt i Slægt med:

med en ærlig Fjende eller med en lumpen Landsmand? — *Er* han overhovedet min Landsmand, blot fordi han haaner det, der er mig helligt, paa *Dansk*? Sig mig det, om De kan!

— Men naar Mismodet saadan imellem har været ved at komme over mig, saa tænker jeg paa en Sommeraften ved Fredensborg, nogle Aar efter Krigen — det hjælper strax.

Jeg var efter gjentagen, venlig Indbydelse taget over at besøge min kjære Ven Buur, som med Kone og Børn laa paa Landet derude, og jeg havde det herligt hos dem — Fredensborg er dog den deiligste Plet paa Sjælland! Jylland til daglig, og Sjælland til Fest — i Fredensborg synes jeg nu altid, det er Søndag!

En smuk Augustdag var jeg saa henimod Solnedgang alene gaaet gennem Parken og sad ude paa Kongebroen i Esrom Sø.

Residentsen var forlagt til Fredensborg, derfor vaiede der to mægtige Splitflag fra Stængerne yderst ude paa Broen, og paa Bænken ligeoverfor mig sad en ung, kjøn Orlogsgast — vi To var ganske alene.

Jeg kom i Samtale med ham. Han var en Skagbo, fortalte han — Fisker — aftjente sin Værnepligt til Orlogs og havde for Tiden kun den mere end magelige — og behagelige — Tjeneste at være til Disposition, naar nogen af de Kongelige ønskede at seile en Tur.

En Tredie kom til, en Garder fra Vagtmandskabet oppe paa Slottet; han og Sømanden skulde, forstod jeg, senere paa Aftenen til Dans i Asminderød.

— Solen var nær sin Nedgang; Sømanden saae jevnlig paa sit Uhr, pludselig reiste han sig.

Saa traadte han stilfærdig hen foran den høire af Flagstængerne, blottede sit Hoved, tog Huen under Armen og halede langsomt Flaget ned, mens Garderen secunderende gjorde Honneur.

Der var i hele den Maade, hvorpaa den unge Sømand gjorde sin Pligt, Noget, jeg ikke veed at betegne bedre end med Ordet Andagt.

Den, der har seet Flaget blive halet ned en Aften ombord paa en Orlogsmand, glemmer ikke den Stemning, som hviler over Sce-

nen, men aldrig er jeg dog bleven greben af det eiendommelige Moment som hin Sommeraften ude paa Kongebroen.

Jeg følte uvilkaarligt, at den lyse Skagbo blottede sit Hoved for Noget, der var ham selv helligt, og at han tog varsomt, ærbødigt paa den Dug, han halede ned; det var hans Lands Flag, der i Øieblikket var betroet til *hans* Varetægt og *hans* Omhu, og Landsoldaten gjorde sammen med ham Honneur — Honneur for Flaget!

— Ja, Honneur for Flaget!

Trænger vi ikke Alle til — uden Sky for at mødes af et medlidende Smil — imellem at blotte Hovedet for et Samlingsmærke, der er os helligt? Trænger vi ikke Alle til en saadan stilfærdig „Andagt“, til det, jeg troer de gamle Romere kaldte *pietas*?

Og naar jeg stundom er bleven bange for, at den Trang skulde kunne dø ud i vort Folk, saa tænker jeg paa mit Sommerminde fra Kongebroen ved Fredensborg: Sømanden, der stod med Huen under Armen, og Garderen, der gjorde Honneur. Og saa siger jeg til mig selv:

saa længe vi blot *har* et Flag, saa længe vil der ogsaa være Mænd til at værne det!“

* * *

Capitainen var under Slutningen af sin Fortælling bleven synlig bevæget, skjøndt han efter bedste Evne søgte at bekjæmpe det.

Nu reiste han sig, men tog sig i det Samme med Haanden til Siden og kom uvilkaarligt til at give sig som af en pludselig Smerte.

— „Hvad er der iveien, Capitain?“ spurgte jeg.

„Aa, .Ingenting“, svarede han, „det er blot et Sting — det er ovre til imorgen!“

Og kort efter gik vi til Ro.

Men *det* Sting, det gik ikke over.

Næste Morgen prøvede Capitainen ganske vist paa at staa op, men han maatte gaa i Seng igjen, havde stærke Smerter i Side og Ryg, henad Aften aabenbart ogsaa en Del Feber — jeg foreslog at hente Læge.

Men det vilde Capitainen ikke høre Noget om.

„Hvad skal Doctor Bigum her!“ sagde han. „Enten kommer jeg mig, eller ogsaa dør jeg, og begge Dele kan jeg jo gjøre uden ham. — Jeg troer nu forresten ikke, jeg staaer det igjennem — og det troer *De* heller ikke — vist gjør *De* ikke, nei — det kan jeg jo se paa *Dem*!“

Naar man som jeg aldrig har feilet Noget og saa pludselig ikke kan støtte paa Benene, saa er man færdig. Og det er ogsaa bedst saa-

dan. — Tænk, om jeg nu herefter blev skrøbelig og skulde tage mig iagt: maatte passe paa ikke at blive vaad om Fødderne og ikke sidde i Træk — det holdt jeg ikke ud!

Og naar det først kommer til Stykket, saa giver Vorherre En nok den Courage, der skal til for at dø — troer De ikke ogsaa? Vist gjør han saa!.

— Man kan forresten lære at dø af Mikkell — han dør som et Mandfolk: uden Klynk og uden Ophævelse ruller han rundt og lægger sig til Ro — saadan skal det være!

Men nu vil jeg prøve paa at sove lidt — Godnat!“

Søvn blev der imidlertid ikke noget af; Feberen tog til, Smerterne ogsaa, og i Løbet af Natten laa Capitainen af og til og phantaserede.

— Om Morgenen var han ganske vist igjen klar, men mat og hed, og nu lod jeg paa egen Haand Doctor Bigum hente.

Han constaterede, som jeg nok frygtede, en alvorlig Lungebetændelse og gav ikke meget Haab. Capitainen havde jo nok en ualmindelig kraftig Constitution, sagde han, men paa

den anden Side var han jo høit oppe i Aarene, og begge Lunger var angrebne, saa man maatte være forberedt paa Alt.

Med den Besked kjørte Doctoren.

Jeg sad saa Dagen igjennem inde i det mørke Sovekammer med de halvt tilføgne Ruder, saae paa min gamle Ven, der laa saa stille hen, og hørte, hvor det hev i Brystet paa ham.

Diana laa foran Sengen, men reiste sig jevnligt og lagde Hovedet ind over Sengekanten; saa fik hun et Par svage Klap af sin Herre, logrede til Tak og lagde sig bedrøvet ned igjen.

Ud paa Eftermiddagen var det imidlertid, som om Livskraften igjen blussede op i Capitainen: han blev talende — livligt og uafbrudt talende.

— „De skal skyde Diana inden Begravel- sen“, sagde han. — „Naa *De* kan ikke? Aa, nei, det kan jeg forstaa; men lad saa Skytten paa Skovsgaard gjøre det — hun er for gammel til at faae en ny Herre, og hun har været en tro Tjener.

Min Sabel skal Buur's Søn have — han

er jo Lieutenant — men først skal den naturligvis ligge paa Kisten — Klinge og Skede overkors, veed De. — Herregud, nu er det længe siden, Buur og jeg første Gang mødtes i Ulkenborg Kro! Og nu er Kroen nedlagt — saadan gaaer det!

Ridderkorset og Sølvkorset skal De sende til Ordenscapitulet, men Krigsmedaillen skal ikke sendes tilbage — den skal *De* arve. Og saa mine Historier, naturligvis. Men naar De lader mig trykke, som De jo nok gjør, saa maa De ikke nævne Navnet paa Buur's Svi-gerfader, hører De! For der er hæderlige Folk Sønderpaa, der bærer Slynglens Navn. Og Estrids Efternavn maa De heller ikke nævne! — Naa, det er sandt, De veed jo slet ikke, hvad Nogen af dem hed!

— Ja, Estrid, det var alligevel den Rigtige — hvis Nogen overhovedet var det — men jeg *skulde* nu ikke have nogen „Rigtig“ — det har jeg været alt for løs en Fugl til! Og det er ogsaa meget lettere at gaa bort, naar der ikke er Nogen, man gjør rigtig be-drøvet ved det. — Ja, jeg veed nok, at De, og en halv Snes Stykker til maaske, imellem

vil savne den gamle Capitain — men det er jo ikke paa den Maade. — Nei, det er bedst, som det er.

Og det er ogsaa godt, at der ikke er Andre end Dem her i Skovhuset nu. Jeg veed nok, jeg har sagt, jeg vilde ønske, at een af de gode Kvinder, jeg har kjendt, vilde holde mig i Haanden paa det Sidste, men jeg er alligevel glad, der Ingen er — jeg kunde ikke lide, Nogen skulde se mig ligge som saadant et ynkeligt Kræ — forfængelig er man jo til det Sidste.

— Jeg vil heller ikke have, der maa holdes Tale over mig — der er ikke Noget at sige om *mig*. Men en Tak og en Bøn, det vil jeg have, for der er Meget at takke for.

Jeg har jo været en lykkelig Mand — ualmindelig lykkelig. Jeg naaede at blive Capitain — Oberst havde jeg ikke duet til, ikke engang til Major! — og jeg har haft den Lykke at være med til at slaas for mit Land — *det* er Meget. Og mange gode Venner har jeg vundet, unge og gamle, og jeg har kunnet jage over det halve Jylland, og jeg har mødt mange herlige Kvinder paa min Vei — Kvinderne er

meget, meget bedre end vi Mandfolk — jo, de er!

— Og veed De, hvad der maaske har været min allerstørste Lykke? Det er, at jeg har kunnet glæde mig over Smaating — over en Blomst og et Smil, over en smuk Haand og et godt Skud. — Det er en stor Lykke at kunne glæde sig over det Smaa i Livet, for der er jo saa Faa af os Mennesker, der møder det Store.

Ja, Vorherre har rigtignok været god imod mig — troer De ikke ogsaa, han vil være mig en naadig Dommer, nu jeg gaaer til den store Brigade? Det skal Præsten bede for — en Tak og en Bøn — ikke Andet! Men der skal synges den kjønne Psalme „Der er et yndigt Land“ — ja, jeg mener naturligvis „Deilig er Jorden“ — men jeg troer nu, Danmark *er* det Deiligste paa Jorden, og derfor kom jeg til — De forstaaer mig nok!“

Capitainen fik et stærkt Hosteanfald, der udmattede ham meget, og jeg bad ham derfor skaane sin Stemme og vente med at sige mig Resten af, hvad han havde paa Hjertet, til imorgen.

„Imorgen?“ gjentog han. „Nei, det er der ikke mere Noget, der hedder. Imorgen maa *De* tage Affaire, for saa kan *jeg* ikke længer.

— Aa, hvor bliver der dog Mange at mødes med deroppe! Og Meget at spørge om og Meget at faae Rede paa! — Gud skal vide, om Malaipigen virkelig slog Sørøveren ihjel, og om hun naaede ud til det fremmede Skib? Jeg troer nu alligevel, hun blev i Kjærvig Sande! — Og hvad mon der egentlig var med den Koralnaal, som gamle Frands strax kjendte, og som nu har ligget mange Aar paa Bunden af Holmebo Sø — det har jeg tidt tænkt paa!

— Troer *De*, jeg træffer ham, Spionen, deroppe? — Nei, vel? — Men de gamle Krigskamerater, *det* bliver en Glæde! — Veed *De*, hvad jeg troer? Jeg troer, jeg slaaer Hælene sammen og staaer Ret som en Recrut, naar jeg seer Schleppegrell — det var utroligt, hvad Respect man havde for den Mand!

— Husk at skrive til Kammerherren paa Svendsø, at han ikke maa komme til Begravelsen — han kan ikke mere taale at reise Vinterdage! — Men bed ham om fra mig at hænge en Krans paa Mette Munks Billede

oppe i Riddersalen — med en Danebrogs-sløife ved — hører De!

— Hvad er *det*? Det er jo Musik! — hvad siger De? Er det Solen, der ringes ned fra Seilstrup Kirke? — Herregud, er det allerede Aften! — Jeg syntes saa bestemt, det var Carl Hortens Sang, der blev spillet — ja, nu hører jeg den snart — for nu gaaer Solen ned!“

Capitainen laa stille med lukkede Øine, jeg kunde ikke mere høre ham trække Veiret og troede allerede, han var død.

Men pludselig slog han Øinene op, reiste sig halvt i Veiret og raabte med kraftig Røst: „Her!“

— „Hvad er der, Capitain?“ spurgte jeg.

„Ingenting“, svarede han og faldt tilbage i Puderne. „Jeg syntes kun, det var mit Navn, der blev raabt op ved Appellen — ovenfra — og saa svarede jeg — naturligvis.“

Et Øieblik efter drog Capitainen sit sidste Suk. Hans høire Arm faldt kraftesløst ned over Sengekanten, og Diana slikkede hans Haand, til hun mærkede, at den var hel kold

— saa gik hun tilbage til sin Kurv og rullede sig resigneret sammen.

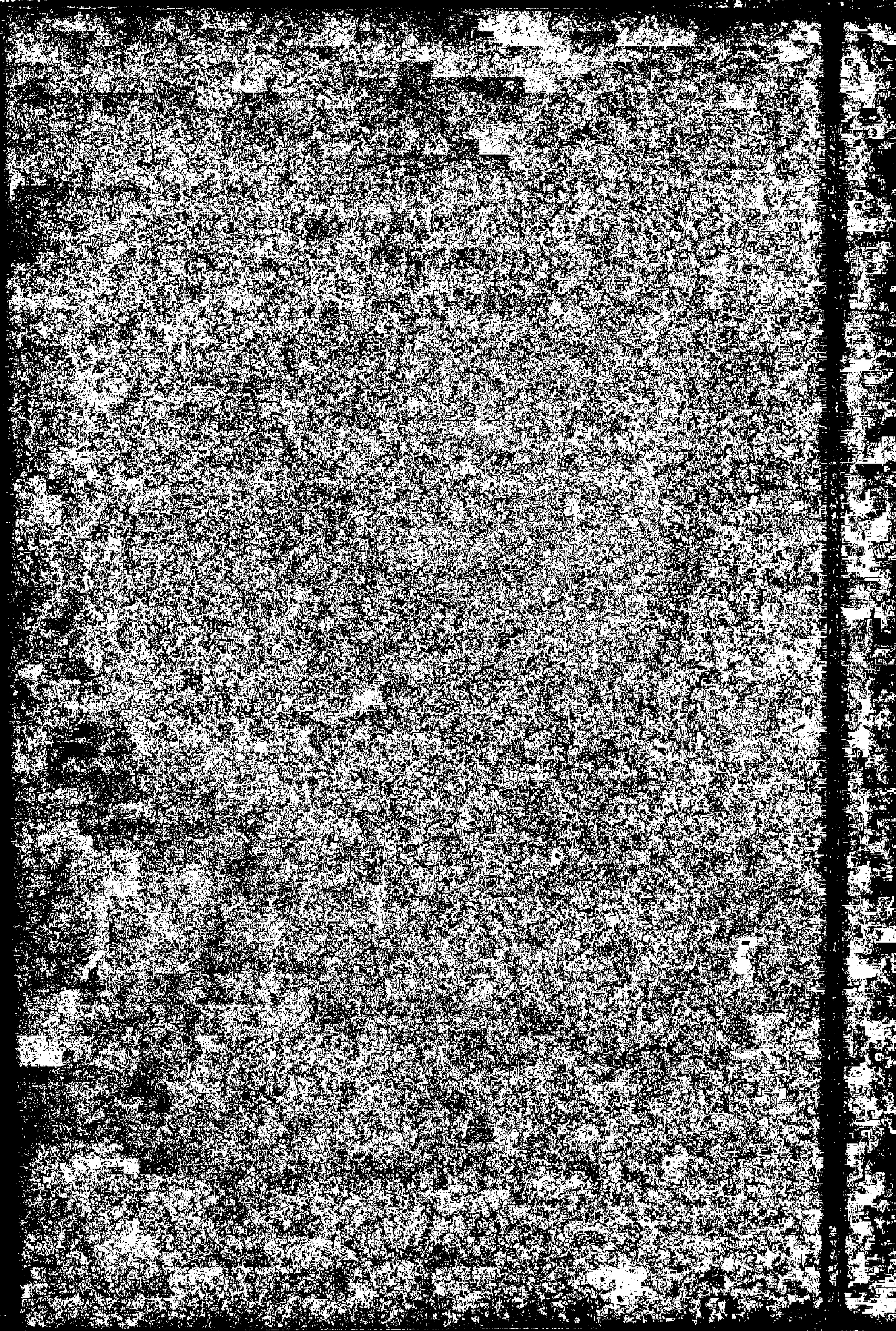
— En smuk, stille Vinterdag med blaa Himmel og Solskin blev Capitainen begravet, og havde man ikke vidst det før, saa saaes det nu, at han var en landskjendt Mand i Jylland. Langveisfra stævnedes Gammel og Ung til Hjortholms Kirke, og der var Hundreder af Kranse.

En Krans af lutter hvide Roser bar et Kort, hvorpaa der var skrevet „Estrid“ — hverken mere eller mindre — og den Krans blev lagt øverst paa Kisten.

Præsten holdt en Bøn, og under Tonerne af den gamle Korsfarersang bar Veteraner Kisten til Graven.

Men da jeg kjørte tilbage, og Bjælderne fra Slæde og Kane rundt omkring paa alle Veie svarede hinanden saa festligt og fint i den klare Frostluft, da maatte jeg tænke paa Capitainens Ord om Bataillonen, der fra en militair Begravelse altid trækker hjem med klin-

gende Spil, og da vi passerede Vihøi, mindedes jeg Adjutanten, som Skoven havde lukket sig efter — nu var Capitainen jo selv „paa den anden Side Tykningen“.

SOPHUS BAUDITZ

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER

FOLKEUDGAVE

I-VI

Pris: 15 Kr. 50 Øre; indbundet i Lærredsbind 21 Kr. 50 Øre;
indbundet med Skindryg (i tre Bind) 23 Kr. 75 Øre.

INDHOLD:

HISTORIER FRA SKOVRIDERGAARDEN.

KRØNIKER FRA GARNISONSBYEN.

HJORTHOLM.

ABSALONS BRØND.

NOVELLER I: Sporsne. Komædie paa Kron-
borg o. a. Noveller.

NOVELLER II: Jul i Skovridergaarden. Jæger-
blod. Omkring Ilden o. a. Fortællinger.

SOPHUS BAUDITZ

ABSALONS BRØND.

København. — „Lykkeligere Optimist ejer dansk Literatur ikke, og man skal lede om en Bog, der er mere hyggelig og harmløs og elskværdig end »Absalons Brønd«.“

Leipziger Tageblatt. — „Bauditz har ved »Absalons Brønd« sat sin Hjemby København et Monument, der er af henrivende Virkning, og som uvilkaarlig fremkalder det Ønske hos os: Gid dog ogsaa vore store Forfattere med den samme Kærlighed til deres Hjemstavn forbandt det samme skarpe Blik og den samme fine Følelse for dens Tillokkelser, som Bauditz har lagt for Dagen.“

KOMEDIE PAA KRONBORG.

Berlingske Tidende. — „Med stor Kunst og Finhed har Bauditz forstaaet at anvende det historisk givne, den engelske Skuespillertrups Ophold i Helsingør i sin Fortælling og ladet det danne den Baggrund, paa hvilken den frit opfundne Fabel, Shakespeares Kærlighed til en ung helsingørsk Borgerdatter, tegner sig. . . . Men et kort Résumé hverken kan eller skal give noget Begreb om den Kunst og Finhed, hvormed de enkelte Scener ere kædede sammen til en Helhed, ejheller om de mange smaa Stemningsbilleder af Livet i en dansk Købstad i Slutningen af det 16de Aarhundrede, som oprulles i Fortællingens Løb.“

JÆGERBLOD.

Illustreret Tidende. — „Den nye Samling Noveller, der er overordentlig nitid og soigneret udstyret, ledsaget af Knud Larsens indtagende Vignetter, repræsenterer deres Forfatters bedste Egenskaber, maaske det, som først og fremmest har skabt hans Ry baade herhjemme og i Udlandet: hans ærlige Naturbegejstring og hans lyse, frejdige Livssyn, og denne vil derfor som dens mange Forgængere gaa lige lukt ind i Læsernes Hjærte.“

OMKRING ILDEN OG ANDRE FORTÆLLINGER.

Berlingske Tidende. — „Bauditz er jo en saa yndet og læst Forfatter, at hans nye Bog sikkert ikke behøver nogen anbefaling. Den indtager en fremragende Plads i hans Produktion.“

SOPHUS BAUDITZ

HISTORIER FRA SKOVRIDERGAARDEN.

Berlingske Tidende. — „En Bog som denne er forud sikker paa sit Publikum.“

Dannebrog. — „ . . . fortjener fuldtud den sjældne Yndest, den har vundet.“

Nationaltidende. — „Der er noget velgørende ved at møde dette Slags Forfatterskab paany.“

KRØNIKER FRA GARNISONSBYEN.

Berlingske Tidende. — „ . . . baaren af den samme elskværdig optimistiske Livsanskuelse, gennemtrængt af et ikke mindre fint Lune.“

Nationaltidende. — „Det er en brilliant Bog.“

HJORTHOLM.

Vort Land. — „Over alt, hvad Sophus Bauditz skriver, er rén, høj Himmel og blankt leende Solskin. . . . I »Hjortholm« er fuldt op af morsomme Typer og muntre Optrin.“

Dannebrog. — „Ualmindelig tiltalende, velskreven . . . en god dansk Bog.“

Berlingske Tidende. — „ . . . vil glæde hans gamle Læsere og vinde ham mange nye.“

SPORSNE.

Vort Land. — „Sophus Bauditz' Fortælling straalere af de Fortrin, som gør denne Forfatter til alle danske Hjems kære Gæst. Der er det elskværdige Humør, den friske Natursans og den kønne, milde Stemning, som rent uvilkaarlig vinder Hjerterne.“

SOPHUS BAUDITZ

HISTORIER FRA SKOVRIDERGAARDEN. Trykt i 21500 Eksplr. 6. Udgave. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

HJORTHOLM. Trykt i 17500 Eksplr. 5. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

SPORSNE. Trykt i 18000 Eksplr. 5. Oplag. 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 50 Øre.

KRØNIKER FRA GARNISONSBYEN. Trykt i 17500 Eksplr. 5. Udgave. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

JUL I SKOVRIDERGAARDEN. Trykt i 12750 Eksplr. 3. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

ABSALONS BRØND. Trykt i 10500 Eksplr. 3. Oplag. 6 Kr., eleg. indb. 7 Kr. 75 Øre.

KOMEDIE PAA KRONBORG. Trykt i 10000 Eksplr. 3. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

JÆGERBLOD. Illustreret af KNUD LARSEN. Trykt i 9000 Eksplr. 2. Oplag. 2 Kr. 50 Øre, eleg. indb. 3 Kr. 50 Øre.

OMKRING ILDEN og andre Fortællinger. Trykt i 9000 Eksplr. 4. Oplag. 4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

SNE. Lystspil i fire Akter. 3 Kr.

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER. Folkeudgave. I-VI. 15 Kr. 50 Øre, indb. i Lærredsbind 21 Kr. 50 Øre, indb. med Skindryg (i tre Bind) 23 Kr. 75 Øre.

**GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG**

SOPHUS BAUDITZ

HISTORIER FRA SKOVRIDERGAARDEN. Trykt i 21500 Eksplr. 6. Udgave. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

HJORTHOLM. Trykt i 17500 Eksplr. 5. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

SPORSNE. Trykt i 18000 Eksplr. 5. Oplag. 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 50 Øre.

KRØNIKER FRA GARNISONSBYEN. Trykt i 17500 Eksplr. 5. Udgave. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

JUL I SKOVRIDERGAARDEN. Trykt i 12750 Eksplr. 3. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

ABSALONS BRØND. Trykt i 10500 Eksplr. 3. Oplag. 6 Kr., eleg. indb. 7 Kr. 75 Øre.

KOMEDIE PAA KRONBORG. Trykt i 10000 Eksplr. 3. Oplag. 3 Kr., eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

JÆGERBLOD. Illustreret af KNUD LARSEN. Trykt i 9000 Eksplr. 2. Oplag. 2 Kr. 50 Øre, eleg. indb. 3 Kr. 50 Øre.

OMKRING ILDEN og andre Fortællinger. Trykt i 9000 Eksplr. 4. Oplag. 4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

SNE. Lystspil i fire Akter. 3 Kr.

SAMLEDE ROMANER OG NOVELLER. Folkeudgave. I-VI. 15 Kr. 50 Øre, indb. i Lærredsbind 21 Kr. 50 Øre, indb. med Skindryg (i tre Bind) 23 Kr. 75 Øre.

**GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG**

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI. KBHVN.

